

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

น้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดชลบุรี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ADMINISTRATIVE SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS DURING THE CORONAVIRUS
DISEASE 2019 PANDEMIC AFFECTING ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF THE SCHOOLS
UNDER LOCAL GOVERNMENT OF ORGANIZATION IN CHONBURI PROVINCE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

June 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดชลบุรี

ของ **น้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล**

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลธิดา เทพหินลับ)

เรื่อง:	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	น้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี
คำสำคัญ:	ทักษะการบริหาร, การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, การจัดการสภาพแวดล้อม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2) เพื่อศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี และ 4) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ร่วมกันทำนวยการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 330 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษามีดังนี้พบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง (r มีค่าระหว่าง .819 - .854) และ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะการบริหารจัดการองค์การส่งผลในทิศทางบวกต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 79.8 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

รูปคะแนนดิบ = $.816 + .297$ (ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์) + $.300$ (ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล) + $.174$ (ทักษะการบริหารจัดการองค์การ)

รูปคะแนนมาตรฐาน = .354 (ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์) + .332 (ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้
ดิจิทัล) + .188 (ทักษะการบริหารจัดการองค์กร)

Title: ADMINISTRATIVE SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS DURING THE CORONAVIRUS DISEASE 2019 PANDEMIC AFFECTING ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF THE SCHOOLS UNDER LOCAL GOVERNMENT OF ORGANIZATION IN CHONBURI PROVINCE

Author: Namfon Pitaxrodjanakul, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Doctor Somsak Aeamkongsee

Keywords: Administrative skills, the coronavirus disease 2019 pandemic, environmental management

ABSTRACT

The objectives of this research study were 1) to study administrative skills of school administrators during the coronavirus disease 2019 pandemic; 2) to study the environmental management of the schools under the local administration in Chonburi province; 3) to study the relationship between administrative skills of school administrators during the coronavirus disease 2019 pandemic and the environmental management of the schools under the local administration in Chonburi province; and 4) to study administrative skills of school administrators during the coronavirus disease 2019 pandemic that forecasted the environmental management of the schools under the local administration in Chonburi province. The samples in this research were 330 deputy directors and teachers from the schools under the local administration in Chonburi province in the academic year 2021. The sample size was determined by using the Krejcie and Morgan Table and a stratified sampling method. The tool utilized in the research study was a rating-scale questionnaire with Cronbach's alpha coefficient of 0.99. The data were analyzed by using percentage, arithmetic average, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and Stepwise regression analysis.

This research study found that 1) the level of administrative skills of the school administrators during the coronavirus disease 2019 pandemic, as a whole and in each aspect, was high; 2) the level of the environment management of schools under the local administration in Chonburi province, in general and in each aspect, was high; 3) the relationship between administrative skills of school administrators during the coronavirus disease 2019 pandemic and the environmental management of the schools under local administration in Chonburi province, as a whole and in each aspect, was at a high level of the positive correlation (r value between .819 – .854); and 4) interpersonal skills, technology and digital literacy skills, and organization management skills had a positive effect on the environmental management of the school under the local administration in Chonburi province, with the statistical significance at 0.001, which could explain the covariance of the environmental management of the schools under the local administration in Chonburi province by 79.8 percent. The equations of forecasting for raw scores and standard scores were as follows:

Raw scores = .816 + .297 (interpersonal skills) + .300 (technology and digital literacy skills) + .174 (organizational management skills)

Standard Scores = .354 (Interpersonal skills) + .332 (Technology and digital literacy skills) +
.188 (organization management skills)

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดี เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และรองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา และดร.วุฒิสักดิ์ ธีระวิทย์ ที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขเครื่องมือให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์

ขอขอบคุณ นายสิราวิชญ์ สำนักสกุล ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีที่ให้คำปรึกษา และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งการอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพต่อไป และขอขอบคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงไว้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ผู้ให้ชีวิต ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านและทุกคนที่มีส่วนสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้ศึกษา

น้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉุ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา	11
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร	13
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา.....	39
แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ...	51
ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	95
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	99
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	105
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	106
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี.....	117
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี.....	124
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอนของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี.....	127
บทที่ 5 บทสรุป.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	129
อภิปรายผลการวิจัย.....	133
ข้อเสนอแนะ.....	138
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	150

ภาคผนวก ก บันทึกข้อความเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 151

ภาคผนวก ข ผลการหาค่า IOC..... 154

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 170

ภาคผนวก ง ข้อตกลงเบื้องต้น..... 182

ประวัติผู้วิจัย 183

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี.....	81
ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดโรงเรียน	96
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ.....	105
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม และรายด้าน.....	106
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการสื่อสาร เป็นรายชื่อ.....	107
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์กร เป็นรายชื่อ	109
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เป็นรายชื่อ	111
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะ ทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เป็น รายชื่อ	113
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นรายชื่อ.....	115

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	117
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี 2019 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็น รายชื่อ	118
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี 2019 ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหาร จัดการ เป็นรายชื่อ	120
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี 2019 ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ เป็น รายชื่อ	122
ตาราง 14 แสดงค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรการจัด สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี	124
ตาราง 15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (n = 330)	125
ตาราง 16 ค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรทำนาย (n = 330)	126
ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการทำนายการจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (n = 330)	127

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพ 2 ภาพการกระจาย Scatter Plot ของตัวแปรเกณฑ์.....	182

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา พ.ศ. 2562-2563 เป็นการระบาดทั่วโลก โดยมีสาเหตุมาจาก ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศในวันที่ 30 มกราคม 2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่วในวันที่ 11 มีนาคม 2563 (ชัยชนะ มิตรพันธ์, 2563, สื่อออนไลน์) จากสถานการณ์วิกฤติดังกล่าวสถานศึกษาทุกระดับมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว เนื่องจากส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน และสุขภาพของนักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษา สิ่งสำคัญที่สุดในช่วงระยะเวลาต่อจากนี้ไป ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรของสถานศึกษาต้องปรับตัวกับการใช้ชีวิตวิถีใหม่ “New Normal” เน้นการปฏิบัติภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัดเพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากโรค ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและปลอดภัยจากโรค (กรมอนามัย, 2563, สื่อออนไลน์)

ประเสริฐ บุญเรือง (2563, สื่อออนไลน์ อ้างอิงใน โชษิตา ศิริมัน, 2564, หน้า 408) ได้กล่าวว่า การมาเยือนของวิกฤติโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษา หลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด 19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษาแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิม ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าว และคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา โดยตระหนักอยู่เสมอ ไม่ว่าจะสถานการณ์แวดล้อมจะเลวร้ายและรุนแรงแค่ไหน การเรียนรู้ที่เข้าถึงและมีคุณภาพสำหรับเด็กไทยทุกคนเป็นเป้าหมายสูงสุด ตามแนวคิด “การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้”

โดยการระบาดในครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนทุกคนในสังคม และส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ที่สำคัญยังส่งผลกระทบต่อโดยตรงถึงการบริหารสถาน

ศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อน ทำให้ผู้บริหารศึกษาจะต้องมีการตั้งรับ ปรับตัว เปลี่ยนแปลงหลักการบริหารสถานศึกษา และพร้อมที่จะหาวิธีในการจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ตลอดเวลา หากผู้บริหารสถานศึกษาคนใดสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา ก็จะมีผลให้การบริหารสถานศึกษานั้นบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้

ในการประชุมชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษาให้แก่ข้าราชการส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2564 ณ ห้องประชุมราชวัลลภ อาคารราชวัลลภ กระทรวงศึกษาธิการ นางสาวตรีณัฐ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แถลงนโยบายด้านการจัดการศึกษา 2 เรื่อง ดังนี้ 1) 12 นโยบายการจัดการศึกษา 2) 7 วาระเร่งด่วน ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ล้วนเป็นนโยบายที่ออกมาเพื่อให้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในเรื่องของการจัดการศึกษาของประเทศไทย และนำมาแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาในช่วงนี้ เพราะเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดยด่วน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564ก, สื่อบนออนไลน์)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ ช่วงตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และทหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, สื่อบนออนไลน์)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงและการดำรงชีวิตในอนาคต ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม

มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, สื่อออนไลน์)

ขณะที่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำลังแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ ลดผลกระทบของการระบาดและสนับสนุนมาตรการต่างๆ ในการควบคุมโรค การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในนักเรียนและสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยจะต้องมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษาต่างๆ รวมทั้งดูแลไม่ให้นักเรียน นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ถูกตำหนิหรือลงโทษหากติดเชื้อ ซึ่งโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นได้กับทุกคน โดยไม่มีข้อยกเว้นทางพรมแดน เชื้อชาติ ภาวะทุพพลภาพ อายุ หรือเพศสภาพ สถานศึกษาควรให้การต้อนรับและเคารพทุกคนแบบไม่แบ่งแยกและสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนการเรียนรู้สำหรับทุกคน มาตรการของสถานศึกษาจะช่วยป้องกันการแพร่เชื้อของเด็ก เยาวชน และเจ้าหน้าที่ที่อาจได้รับเชื้อไวรัส พร้อมทั้งลดปัญหาการหยุดเรียนกลางคันของเด็ก และคุ้มครองเด็กและเจ้าหน้าที่จากการเลือกปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การยูนิเซฟ, 2563)

การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการบริหารที่สำคัญซึ่งสามารถรับมือกับสถานการณ์ใหม่และวิกฤติดังกล่าวได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์งานวิจัยของนักวิชาการ ได้แก่ Griffin (2013) Sergiovanni (1983) Katz (2005) Hoyle, English and Steffy (2005) Baird (2006) และ Weigel (2012) พบทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และ 5) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้ทักษะการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญและส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอย่างมาก

จากสภาพปัญหาวิกฤติด้านสุขภาพของทั่วโลกที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และมีทักษะการบริหารด้านใดที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะทางพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และปลอดภัยจากโรคอุบัติใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
4. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ร่วมกันทำนายการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 57 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,222 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 21 กันยายน 2564)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยมีแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดสภาพแวดล้อมที่ได้มาจากการวิเคราะห์งานวิจัยของนักวิชาการ ดังนี้ Griffin (2013) Sergiovanni (1983) Katz (2005) Hoyle, English and Steffy (2005) Baird (2006) Weigel (2012) Astin (1971) และ Walbery (1987)

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วยทักษะ 5 ด้าน ดังนี้

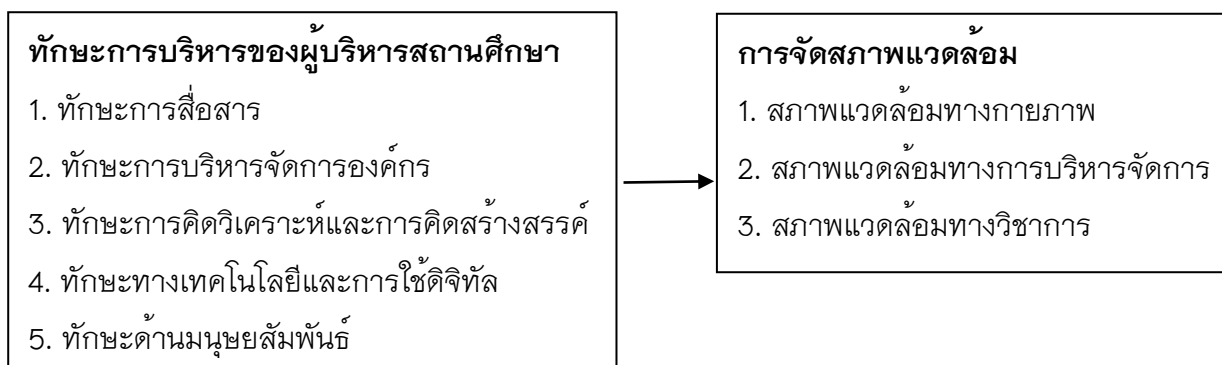
1. ทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล
5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

การจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2. สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ
3. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ที่ได้มาจากการวิเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการหลายคน โดยทำการวิเคราะห์และสรุปเป็นทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้านและการจัดสภาพแวดล้อม 3 ด้าน จึงสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019** หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีในการบริหารงานที่แสดงออกให้เห็นต่อบุคคลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1.1 **ทักษะการสื่อสาร** หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ โดยใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสม มีการผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดและการโน้มน้าวใจเพื่อใช้ในการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งสามารถเจรจาต่อรองและเกลี้ยกล่อมเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน สามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ และสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกได้

1.2 **ทักษะการบริหารจัดการองค์กร** หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการต่างๆ ด้วยความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสามารถบริหารงานทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึง การวางแผน การงบประมาณ การอำนวยการ การปฏิบัติงาน การควบคุม การติดตามงาน การบริหารโครงการและทรัพยากรต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการคิดนอกกรอบ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ข้อมูล ได้อย่างรวดเร็ว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์หาสาเหตุของปัญหา มีความคิดเชื่อมโยงข้อมูล อย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้อย่างเป็นองค์รวม วิเคราะห์และแปล ความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายและก่อให้เกิด ผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019

1.4 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการบริหารจัดการได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนสามารถใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบหมวดหมู่ การเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของ สถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีการและช่องทางที่หลากหลาย อีกทั้ง สามารถใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

1.5 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาใน การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและ ธรรมชาติของมนุษย์ มีความจริงใจระหว่างกัน สร้างพลังในการร่วมกันทำงานเป็นทีมและจัด บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน การให้ความร่วมมือและการทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งเพื่อให้ การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อม ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกๆ เรื่องและสามารถสร้างความ ร่วมมือกับสังคมโดยรอบและสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้ ภายใต้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่ อยู่รอบๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็น รูปธรรมที่มองเห็นได้หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน เกื้อหนุน ซึ่งกันและกัน มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียน หากสถานศึกษามีสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ กระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นต้น บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งได้ เป็น สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน โดยสถานศึกษา ต้องจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2 สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง ระบบการบริหารจัดการ ภายในสถานศึกษา โดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาและความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการจัดระบบการทำงาน แนวใหม่ การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ ลักษณะของการบริหารที่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีนั้น ควรมีการกำหนดนโยบายและให้ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จและบรรลุ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาตามสถานการณ์

2.3 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนการสอนของผู้เรียนและผู้สอนทั้งภายในห้องเรียน นอกห้องเรียน รวมถึงหลักสูตร วิธีการ สอนที่เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอน รูปแบบใหม่ การวัดผล ตำราและเอกสารประกอบการ สอน การจัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ตลอดจน การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และพัฒนาความรู้อย่างเต็มความสามารถและศักยภาพภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี หมายถึง โรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 19 หน่วยงาน ประกอบด้วย 57 โรงเรียน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2564

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร
2. เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี นำไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย ในการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร
 - 2.1 ความหมายของทักษะของผู้บริหาร
 - 2.2 ทักษะของผู้บริหาร
 - 2.3 ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
3. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 3.3 ประเภทของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
4. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
 - 4.1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 4.2 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางบริหารจัดการ
 - 4.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ
5. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
 - 5.1 ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 5.2 ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 5.3 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 5.4 สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 5.5 โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กู๊ด (Good ,1973, p. 14 อ้างอิงใน สุดารัตน์ เหมาะสมาน, 2561, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การอำนวยการควบคุม และการดำเนินการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษา โดยจะต้องคำนึงถึงผลสุดท้ายของการศึกษาเป็นสำคัญ และการควบคุมการจัดการเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียน แผนการสอน หลักสูตร กิจกรรม วิธีสอน สื่อ การเรียนการสอนและการแนะแนว

มูนา จารง (2560, หน้า 30) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางปฏิรูปการศึกษามุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้มีกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อความยืดหยุ่นและความรวดเร็วในการบริหารจัดการให้องค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 31) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานในสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นกลยุทธ์เพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามหลักสูตร กำหนดโดยบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการการศึกษา จัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมเกิดประโยชน์ ประสานชุมชน และองค์กรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562, หน้า 18) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่ผู้บริหารร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนร่วมกันวางแผน การจัดองค์กร โดยใช้เทคนิคการจูงใจ การบังคับบัญชา เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

อำนาจ พลรักษา (2556, หน้า 17) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานโดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างมีระบบ ระเบียบตามกระบวนการการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา ทั้งในด้านบุคลากร ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

จิราภา เพียรเจริญ (2556, หน้า 15) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและงานส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของสถานศึกษา แบ่งงาน

กำหนดผู้รับผิดชอบติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

สุภัค ยมพุก (2558, หน้า 14) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

พระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารกิจกรรมทางการศึกษาที่ต้องทำเป็นกระบวนการ โดยกลุ่มบุคคลต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการและเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพึงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอย่างอื่น เพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสำคัญ

อุณหยา ผาผง (2556, หน้า 13-14) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่การบริหารที่สำคัญคือ การวางแผนการจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น หรือกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้บริหารเป็นผู้บังคับการพฤติกรรมของคนอื่น การทำงานของผู้บริหารอาจใช้แรงจูงใจ การสั่งการ หรือการใช้กฎระเบียบในการบังคับบัญชาคนอื่น ให้ทำงานโดยยึดวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก

วุฒิพร ประทุมพงษ์ (2556, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษาภายใต้ภารกิจของหน่วยงานสถานศึกษา ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตาม เป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

จากการศึกษาความหมายการบริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างมีระบบ ระเบียบตามกระบวนการทำงาน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งหน้าที่การบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผนการจัดองค์กร การนำ และการควบคุมกลุ่มบุคคลต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร

ความหมายของทักษะของผู้บริหาร

นิวแมน (Newman ,1963, p. 5 อ้างอิงใน สุริยา ทองย้ง, 2558, หน้า 10) ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหารงาน (Administrative Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงาน หรือกระทำให้บรรลุสู่เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็ว

เดรด และ โรว์ (Drake and Roe, 1986, pp. 29-30 อ้างอิงใน ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562, หน้า 30) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ทักษะที่ความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญญาในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่นๆ

แพรดาว สมองผัน (2557, หน้า 24) ได้ให้ความหมาย ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ความรู้ ความสามารถด้านศักยภาพความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้โดยการเรียนรู้และฝึกฝน แสดงออกในรูปการกระทำในการนำเอาทรัพยากร ปัจจัยทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุริยา ทองย้ง (2558, หน้า 11) ได้ให้ความหมาย ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดปัญญาในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะของ

ผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ทำให้การทำงานหรือกระทำใ้บรรลุสู่เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่ โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบเพื่อให้การบริหารงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

อุษา แซ่เตี๋ยว (2559, หน้า 17) ได้ให้ความหมาย ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารที่เกิดจากพื้นฐานของความรู้ ความชำนาญในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีระบบ ระเบียบ แบบแผน เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ทำให้การทำงานหรือกระทำใ้บรรลุสู่เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบ

ทักษะของผู้บริหาร

มีนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวถึงทักษะของผู้บริหารไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

กริฟฟิน (Griffin, 2013, pp. 13-15 อ้างอิงใน โชษิตา ศิริมัน, 2564, หน้า 20-21) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จต้องมีทักษะพิเศษสำหรับการบริหาร คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการวินิจฉัย และทักษะด้านการวิเคราะห์ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) เป็นทักษะที่จำเป็นที่ทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ เป็นความสามารถในการวางแผน การทำโครงการ การเงินการบัญชี การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ผู้บริหารจำนวนมากโดยเฉพาะผู้บริหารระดับกลางและระดับล่างจะใช้ทักษะด้านนี้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (interpersonal skill) เป็นทักษะการบริหารที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร หากวิเคราะห์การใช้เวลาของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารใช้เวลา 59% ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ใช้เวลา 6% ในการโทรศัพท์ และใช้เวลา 3% ในการเดินทาง ซึ่งจากเวลาเหล่านี้เป็นข้อมูลให้เห็นได้ชัดว่า ผู้บริหารใช้เวลาส่วนมากในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการใช้ทักษะนี้

ในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความเข้าใจที่ดีเจาะจง การบรรยาย การประสานงานกันทั้งภายในและภายนอกองค์การ ผู้บริหารที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากจะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์น้อย

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skill) เป็นความสามารถในการคิดเกี่ยวกับการเข้าใจถึงผลลัพธ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ในองค์การ การมองเห็นความเหมาะสมหรือความไม่เหมาะสมของส่วนต่างๆ ในองค์การ และสามารถคาดคะเนทิศทางที่จะพาองค์การไปสู่ความสำเร็จ

4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (Diagnostic skill) เป็นทักษะความสามารถของผู้บริหารที่สามารถเข้าใจรายละเอียดในส่วนต่างๆ หรือแยกประเด็นแต่ละสิ่งภายในองค์การ การเข้าใจเหตุการณ์ มองเห็นปัญหาโดยการศึกษารายละเอียดหรือที่มาที่ไปของงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรให้บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ทักษะด้านการวิเคราะห์ (analytic skill) เป็นทักษะที่คล้ายกันกับทักษะการตัดสินใจ ทำให้ทักษะการวินิจฉัยมีความสมบูรณ์เป็นความสามารถในการระบุรายละเอียดสำคัญในสถานการณ์หนึ่งๆ และสามารถเชื่อมโยงรายละเอียดเหล่านั้นของผู้บริหาร ที่เข้าใจข้อมูลต่างๆ แยกองค์ประกอบต่างๆ เพื่อสรุปเหตุการณ์ว่าต้องทำอะไร

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1983, pp. 119–120 อ้างอิงใน มณฑาพิทย์ นามนุ, 2561, หน้า 35–36) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสามารถประมวลได้จากการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ซึ่งทักษะดังกล่าวประกอบด้วย

1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) เป็นทักษะที่ผู้บริหารมีความเข้าใจมีความรู้ ความชำนาญในกระบวนการวิธีการดำเนินการ ตลอดจนขั้นตอน แนวทาง และเทคนิคด้านการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคไม่ใช่ทักษะด้านการสอน แต่เป็นเทคนิคที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะด้านประกอบด้วย ความรู้ด้านการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผน การกำหนดตารางการก่อสร้าง และการสำรวจรักษา เป็นต้น ทักษะด้านเทคนิคมีความสำคัญกับผู้บริหารมากและมีบทบาทในผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนก หรือระดับผู้ควบคุมดูแล ทักษะด้านเทคนิคที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับการชี้แนะและการแนะนำ

2) ทักษะด้านมนุษย (human skill) เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและเป็นทักษะที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักตนเองมีความมั่นใจ มั่นคงในอารมณ์จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น ลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึงความโอบอ้อมอารีเป็นเครื่องมือสำหรับผู้นำในการสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีภาวะผู้นำ รู้วิธีสร้างทีมงานเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย หรือพัฒนาทัศนคติการทำงานร่วมกันของ

บุคลากรในองค์กร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่สำคัญต่อการบริหารงานและมีบทบาทต่อผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับ เป็นทักษะที่เอื้อให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skill) เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการมองภาพรวมของโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านโครงสร้างเข้าใจในความซับซ้อน ภายในองค์กรสามารถที่จะผสมผสานระบบงานในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ เซอร์จิ โอวานนี ยังกล่าวอีกว่า การพัฒนาทักษะด้านความคิดรวบยอดมีความสำคัญเท่าๆ กับการมีความรู้และการใช้ทฤษฎีการบริหารการรู้พฤติกรรมมนุษย์ปรัชญาการศึกษา

แคทซ์ (Katz, 2005, p. 45 อ้างอิงใน โสขิตา ศิริมัน, 2564, หน้า 21-22) ได้ทำการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถของผู้บริหาร โดยใช้วิธีที่เรียกว่า Three skills Theory หรือ ทฤษฎีสามทักษะ พบว่าผู้บริหารจะประสบความสำเร็จมากน้อยกว่ากันหรือไม่ขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ประการ คือ

1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) เป็นทักษะที่ผู้บริหารทำงานกับสิ่งของ ผู้บริหารที่ใช้ความรู้ความสามารถและเทคนิคต่างๆ ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการบริหารเป็นทักษะเทคนิคที่เกิดจากการฝึกอบรม การศึกษาหาความรู้ต่างๆ จากประสบการณ์ จนทำให้ผู้บริหารเกิดความชำนาญในการบริหารงาน เช่น การทำทะเบียนนักเรียน การจัดทำงบประมาณ การวางแผน อาคารสถานที่ การจัดชั้นเรียน เป็นต้น ในปัจจุบันถือว่าทักษะทางเทคนิคที่สำคัญของผู้บริหาร ประกอบด้วย ทักษะด้านการวางแผน (planning skills) ทักษะทางด้านกระบวนการกลุ่มและการติดต่อสื่อสารความหมาย (group process and communication skills) ทักษะทางด้านการจัดการ (management and organizational skills)

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human skill) เป็นทักษะที่ผู้บริหารต้องเกี่ยวข้องกับคน และไม่ใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ แต่เป็นทักษะที่ผู้บริหารสามารถทำกับบุคคล งาน หรือกลุ่มบุคคล โดยผู้บริหารต้องมีภาวะผู้มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน รู้วิธีสร้างทีมงานเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ทักษะเทคนิคเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ สิ่งของ ส่วนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกับคนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองจะต้องรู้จักตนเองมีความมั่นใจมั่นคงในอารมณ์ จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่นและต้องรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับการงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และความสนใจของบุคคลนั้น ๆ

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skill) เป็นทักษะของผู้บริหารที่จะมองภาพรวมขององค์กรจากองค์ประกอบย่อยๆ ภายในองค์กร สามารถมองเห็นและเข้าใจในความ

ซับซ้อนภายในองค์กร สามารถที่จะผสมผสานเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ขององค์กรให้เข้ามาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามารถที่จะมองเห็นจุดด้อยขององค์กรที่จะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ภายในองค์กร นอกจากนี้จะต้องเห็นภาพว่าภายในองค์กรมีความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ ธุรกิจอื่นๆ ด้านนโยบาย สังคมการเมืองชุมชนและการพัฒนาของประเทศอย่างไร

แคทซ์ (Katz) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่าทักษะด้านเทคนิคมีความสำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารระดับต่ำ แต่เมื่อการบริหารจัดการระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ การใช้ทักษะการบริหารทักษะด้านเทคนิคมีความสำคัญลดลง โดยมีเงื่อนไขว่าผู้บริหารนั้นต้องมีผู้ปฏิบัติงานที่เก่งทักษะด้านเทคนิค สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้เมื่อมองการบริหารไปถึงระดับสูงพบว่าทักษะด้านเทคนิค ไม่เหลืออยู่เลยหรือเหลืออยู่แต่น้อยมาก ทักษะด้านมนุษย์คือความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความจำเป็นมากในทุกระดับของการบริหารและมีผลการศึกษสนับสนุนดังนี้

- 1) ทักษะด้านมนุษย์มีความสำคัญมากสำหรับหัวหน้าไฟแมนซึ่งเป็นผู้ต้องลงไปสัมผัสโดยตรงกับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน
- 2) ผู้บริหารระดับกลางต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการสื่อสารภายในองค์กรให้มากขึ้น
- 3) ผู้บริหารระดับสูงสุดต้องเข้าใจตนเองและเข้าใจในความเป็นมนุษย์และเข้าใจในความสัมพันธ์ของมนุษย์

มีสปีธ สาเม้าะ (2558) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี โดยกำหนดกรอบในการศึกษาทักษะของผู้บริหารไว้ 4 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ 4) ทักษะด้านวิชาการ

ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวถึงทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ หรือทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

ฮอยล อิงลิช และสเตฟฟ (Hoyle, English and Steffy, 2005, unpagged อ้างอิงในแพรดาว สมองฝัน, 2557, หน้า 34) ได้เขียนหนังสือเรื่อง ทักษะที่ทำให้ประสบความสำเร็จของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Skills for Successful 21st Century School Leaders) ประกอบด้วย 10 ทักษะ ดังนี้

- 1) ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Skills in Visionary Leadership)
- 2) ทักษะด้านในการกำหนดนโยบายและการปกครอง (Skills in Policy and Governance)
- 3) ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (Skills in Communication and Community Relations)
- 4) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (Skills in Organizational Management)
- 5) ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (Skills in Curriculum Planning and Development)
- 6) ทักษะการจัดการเรียนรู้ (Skills in Instructional Management)
- 7) ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (Skills in Staff Evaluation and Personnel Management)
- 8) ทักษะในการบริหารจัดการบุคลากร (Skills in Staff Management)
- 9) ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (Skills in Educational Research, Evaluation and Planning)
- 10) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ (Values and Ethics of Leadership)

เบรต (Baird, 2006, p. 412 อ้างอิงใน แพรดดาว สมองฝัน, 2557, หน้า 34) โดย Harvard Business School กล่าวว่า ผู้นำจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ทักษะในการสื่อสารที่จะทำให้สามารถพูดและเขียนได้อย่างน่าเชื่อถือ
- 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่สามารถรับรู้และรับฟังสิ่งที่ผู้อื่นต้องการสื่อออกมาจริงๆ
- 3) ทักษะในการคลี่คลายความขัดแย้ง เพื่อรับมือกับช่วงเวลาแห่งการต่อต้านและความตึงเครียดที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้
- 4) ทักษะในการเจรจาต่อรองที่จะทำให้กลุ่มต่างๆ ทำงานร่วมกันได้
- 5) ทักษะในการสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้คนเชื่อถือและพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ไวเกิล (Weigel, 2012, unpagged อ้างอิงใน ชัยยนต์ เพาพาน, 2559, หน้า 306) ได้เขียนบทความเรื่อง Management Skills for the 21st Century: Avis Gaue (2016) เขียนงานเรื่อง Preparing School Leaders: 21st Century Skills และ National Association of Secondary

School Principals (NASSP) (2013) เขียนหนังสือเรื่อง 10 Skills for Successful School Leaders สามารถสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกันได้ ดังนี้

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and creative thinking skill)
- 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving skills)
- 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication skill)
- 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skills)
- 5) ทักษะด้านการบริหารองค์การ (Organizational management skills)
- 6) ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal management skills)
- 7) ทักษะทำงานเป็นทีม (Teamwork skills)
- 8) ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning innovation skill)
- 9) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting instructional direction skill)
- 10) ทักษะการรับรู้ใจ (Sensitivity skill)
- 11) ทักษะการตัดสินใจ (Adjustment skill)
- 12) ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results orientation skill)
- 13) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal skill)
- 14) ทักษะคุณธรรมจริยธรรม (Ethical-moral skills)

การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการบริหารที่สำคัญ ซึ่งสามารถรับมือกับสถานการณ์ใหม่และสถานการณ์ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังกล่าวได้ จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารของ Griffin (2013) Sergiovanni (1983) Katz (2005) Hoyle, English and Steffy (2005) Baird (2006) และ Weigel (2012) มาใช้เป็นแนวคิดในการเลือกทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยนำมาพัฒนาแบบสอบถามซึ่งสามารถวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และ 5) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถสรุปแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการสื่อสาร

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, หน้า 118) ได้นิยามความหมายของคำว่า การสื่อสาร หมายถึง วิธีการนำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือ จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหรือสถานที่หนึ่ง ความรู้สึก และความคิดจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร

เสรี วงศ์มณฑา (2553, สื่อออนไลน์) การสื่อสาร คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดความ เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรืออย่างน้อยที่สุดก็เพื่อผู้รับสารได้เข้าใจเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อ

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป (2565, สื่อออนไลน์) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน การสื่อสารมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อชีวิตประจำวัน ในวันหนึ่งเราใช้การสื่อสารตลอดเวลา ทั้งการสื่อสารกับตนเอง การสื่อสารกับผู้อื่น ตั้งแต่บุคคลในครอบครัว กลุ่มเพื่อน ผู้ร่วมงาน และทุกกิจกรรมในการดำรงชีวิต ก็ต้องใช้การสื่อสารทั้งนั้น จึงสรุปได้ดังนี้

1) การสื่อสารทำให้เราสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลอื่นได้

2) การสื่อสารทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะการสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว และบุคคลต่างๆ ในสังคม

3) การสื่อสารทำให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ความสุนทรีย์ การผ่อนคลายอารมณ์ และเกิดความเพลิดเพลินทางจิตใจ และความสุขในชีวิต

4) การสื่อสารช่วยในการสร้างเอกลักษณ์ของบุคคล ทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักแสดงออกพฤติกรรมในด้านต่างๆ รวมทั้งทำให้รู้จักบทบาทของตนเองและผู้อื่น

5) การสื่อสารทำให้เกิดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งผลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ทักษะต่างๆ ในการดำเนินชีวิตและมีโลกทัศน์มากขึ้น

6) การสื่อสารช่วยให้เกิดแรงจูงใจ ทำให้เกิดความหวัง การสร้างกำลังใจและการสร้างเป้าหมายในชีวิต

7) การสื่อสารช่วยสอดส่องดูแลสิ่งแวดล้อมและทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลหรือข่าวสาร แล้วมีการนำมาเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูล และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งยังเป็นการร่วมช่วยกันดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

2. ความสำคัญต่อความเป็นสังคม มนุษย์รวมตัวกันเป็นกลุ่มสังคมได้ตั้งแต่สังคมเล็ก ระดับครอบครัว จนถึงสังคมที่ใหญ่ระดับประเทศและระดับโลกได้ ก็เพราะอาศัยการสื่อสาร เป็นพื้นฐาน เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันและดำเนินชีวิตร่วมกัน ก็ย่อมต้องมีข้อตกลงกัน โดยกำหนด เป็นระเบียบ กติกาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ทำให้สังคมนั้น ๆ ดำรงอยู่ได้ และมนุษย์ก็ใช้การสื่อสารทำให้เกิดความเข้าใจกันอันดีต่อกัน และการที่สังคมมนุษย์ได้รับการ พัฒนาตลอดเวลาและอย่างต่อเนื่อง ก็เพราะใช้การสื่อสารเป็นสายใยแห่งการสืบทอด วัฒนธรรม ประเพณี ความรู้สึกนึกคิดของคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

3. ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ ตั้งแต่ขั้นตอน การตลาด การขาย การจัดหาวัตถุดิบ การวางแผนการผลิตการผลิต การเงิน การบัญชี และการบริหารงานบุคคล ต้องใช้การสื่อสารทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การสื่อสารกันระหว่างบุคคล จนกระทั่งถึงการสื่อสารกับมวลชน เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะในปัจจุบันการ สื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและกลายเป็นเรื่องจำเป็นมากด้านธุรกิจ รวมทั้งได้มีการนำ เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการสื่อสารมากมาย

4. ความสำคัญต่อการปกครอง การปกครองไม่ว่าจะเป็นการปกครองระดับใด หรือ การปกครองระบอบใดก็ตาม ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง จะต้องมีการตกลงร่วมกันใน กฎเกณฑ์หรือระเบียบต่างๆ ผู้ปกครองต้องเผยแพร่ข่าวสารเหล่านี้ให้ผู้ถูกปกครองทราบทั้ง ทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งประชาชนหรือผู้ถูกปกครองก็ต้องสื่อสารเรื่องต่างๆ ไปยัง ผู้ปกครองด้วย เพื่อความสงบสุขของบ้านเมืองเป็นสำคัญ

5. ความสำคัญต่อการเมืองและเศรษฐกิจ ทุกประเทศมีการติดต่อสื่อสารกันทั้ง ทางด้านการเมือง และเศรษฐกิจและปัจจุบันมีหน่วยงานหรือองค์กรของแต่ละประเทศ ที่ทำ หน้าที่ติดต่อสื่อสารข่าวสารการเมืองและเศรษฐกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อการ สร้างเครือข่ายหรือพันธมิตร ซึ่งการสื่อสารมวลชนก็เข้ามามีบทบาทร่วมด้วยเช่นกัน

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2549, หน้า 50) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงานขึ้นอยู่กับ การสื่อสารเป็นสำคัญ องค์กรใดที่มีผู้บริหารที่สื่อสารอย่างไรประสิทธิภาพ โอกาสจะนำพา องค์กรไปสู่ความสำเร็จก็จะลดน้อยลง ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องฝึกฝนพัฒนาทักษะการ สื่อสารของตนให้มีประสิทธิภาพสื่อสารได้ชัดเจนยิ่งขึ้นดียิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้ทีมงานและพนักงาน ในองค์กรสามารถเข้าใจประเด็นที่ผู้บริหารต้องการสื่อสารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บุญส่ง กรุงซาลี (2561, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความ ชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ให้ข่าวสารที่ถูกต้อง

และแนะนำแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน มีการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

มนูญ นายาว (2562, หน้า 21) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ทศนคติ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างมืออาชีพ มีความชัดเจนในการมอบหมายงาน หรือออกคำสั่งต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีความสามารถในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวประสานความขัดแย้งภายในองค์กรได้อย่างโดดเด่นและก่อให้เกิดผลด้านบวก ในการปฏิบัติงานนำเสนอข้อมูลโดยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแก่บุคคล ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ รวมทั้งสามารถประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ กิจกรรม ผลงานไปยังชุมชน องค์กรอื่นๆ ได้อย่างเป็นปัจจุบันต่อเนื่องและเหมาะสม มีความสามารถนำ การประชุมนำเสนอต่อสาธารณชนได้อย่างมืออาชีพ

สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง (2549, หน้า 127) ได้กล่าวว่า การสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพและสื่อสารหลายๆ ครั้ง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้บุคลากรเกิดความ เข้าใจตรงกัน ผู้บริหารต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการพูด การสนทนา อาทิ ส่งข่าวทั้ง ทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ จดหมาย อีเมล ใช้การสื่อสารแบบสองทาง และเปิดเผย เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ความสำเร็จของผู้บริหารกับการใช้การสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและ ทศนคติที่ดีในองค์กร รวมทั้งบุคลากรนอกองค์กร

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556, หน้า 139) ได้กล่าวว่า ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ว่าเป็นการนำเสนอความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การเขียน และการกระทำ อย่าง หลากหลายรูปแบบและเหมาะสมเข้ากับสถานการณ์ ใช้การสื่อสารเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ต่างๆ เช่น การแจ้งข่าว การสอน การจูงใจ และเชื้อเชิญ ตลอดจนนำเสนอสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ อย่างมีประสิทธิภาพและทราบถึงผลกระทบ

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ และมีวิธีการถ่ายทอด เนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ โดยใช้

เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การรู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยี การนำเสนอ

แพรวดาว สมองผัน (2557, หน้า 5-9) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication Skills) หมายถึง ผู้บริหารสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นเข้าใจง่าย สื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาประเทศในอาเซียนได้เป็นอย่างดี สามารถเจรจาต่อรองโน้มน้าวและเกลี้ยกล่อมเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน สามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกได้

กริฟฟิน (Griffin, 2013, pp. 13-15 อ้างอิงใน พรพิมล แก้วอุทัย, 2563, หน้า 33) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและข้อมูลไปยังผู้อื่นและความสามารถในการรับความคิดและข้อมูลของผู้อื่น ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อความคิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้รับรู้ถึงความต้องการของผู้บริหารในการทำงานประสานกันระหว่างบุคลากรกับผู้บริหารซึ่งการสื่อสารนั้นอาจทำได้โดยการพูดคุยอีเมลจดหมายอื่นๆ

มณฑาพิทย์ นามนุ (2561, หน้า 16) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ซึ่งอาจจะใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิริยาตอบสนองต่อกันทำให้เกิดความร่วมมือ มีความชัดเจนในคำสั่งมอบหมายงาน สามารถเจรจาต่อรองโน้มน้าว และสร้างความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562, หน้า 61) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่างๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมาย

ด้วยการพูด เขียน สั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

ไชยิตา ศิริมัน (2563, หน้า 26) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ซึ่งอาจจะใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิริยาตอบสนองต่อกัน ทำให้เกิดความร่วมมือ มีความชัดเจนในคำสั่งมอบหมายงาน สามารถเจรจาต่อรองโน้มน้าว และสร้างความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือแนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สิริธัญญ์ ประสุนงค์ (2559, หน้า 6) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจนถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจาต่อรอง นำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่มและในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอื่นๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

จากความหมายของทักษะการสื่อสารข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ โดยใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสม มีการผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดและการโน้มน้าวใจเพื่อใช้ในการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งสามารถเจรจาต่อรองและเกลี้ยกล่อมเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน สามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ และสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกได้

2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการยุคใหม่ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องศึกษาทฤษฎีการบริหารจัดการต่างๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อให้เกิดการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสามารถนำแนวคิดต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2540, หน้า 1) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการ หมายถึง งานของหัวหน้าหรือผู้นำที่จะต้องทำเพื่อให้กลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่ร่วมกัน และร่วมกัน

ทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ กล่าวอย่างง่าย ๆ การบริหาร คือ การทำให้งานเสร็จลงได้ โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำให้เสร็จนั่นเอง

ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธา (2540, หน้า 1) ได้กล่าวว่า งานบริหารจัดการ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการดำเนินงานให้มีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้งานขององค์กรสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ณัฐวัชร จันทโรธรณ์ (2562, หน้า 68) ได้กล่าวว่า ทักษะทางด้านการบริหารจัดการ องค์กรของผู้บริหารที่ดีมีน้อยอยู่ 4 ทักษะองค์ประกอบดังนี้ คือ

1. ทักษะการมีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการต่างๆ (Knowledge in Management) ด้านการจัดการทุกด้าน ทักษะในการบริหารทรัพยากร ทุน วัสดุ สินค้า รวมถึงเทคนิคการแก้ไขปัญหาและเชิงด้านกลยุทธ์

2. ทักษะทางด้านการคิดเชิงระบบ (Conceptual Thinking) ในด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ เชิงวิพากษ์และเชิงสังเคราะห์ คือ การขยายมุมมองให้กว้าง เข้าใจแก่นแท้ของปัญหาหรืออุปสรรค แล้วค้นหาวิธีแก้อย่างเป็นระบบและให้ตรงจุดของปัญหาเพราะไม่แล้วการแก้ปัญหา จะไม่เป็นผล พร้อมทั้งสูญเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

3. ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Human Skills) โดยทั่วไปผู้บริหารมักจะมีพื้นฐานด้านการบริหารคนหมู่มากอยู่แล้ว แต่เรื่องของบุคคลนั้นมีรายละเอียดปลีกย่อยลึกซึ้งไป เพราะในคนแต่ละคนมีความชำนาญ ความสามารถ ความรู้ ทัศนคติที่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อต้องทำงานร่วมกันก็หลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งไม่ได้ นี่คือเหตุผลที่ทำให้ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทักษะที่ผู้บริหารต้องแตกฉาน รวมทั้งทักษะของภาวะผู้นำ (Leadership Skills) และความรู้ทางด้านจิตวิทยา (Knowledge of Psychology) เป็นส่วนหนึ่งของ Human Skills นอกจากนี้จะต้องมีความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดีแล้ว การมีความรอบรู้และเข้าใจอย่างดีในบริบทของ Social Awareness และ Relationship Management การให้เกียรติกับคนทำงานทุกระดับ การเอาใจใส่ในความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงาน การเน้นการทำงานเป็นทีม และการสร้างความยุติธรรมและเสมอภาคในองค์กร ก็เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างมากเช่นกัน

4. ทักษะในการจัดการงานให้สำเร็จ (Executive Skills) ทักษะทางด้านนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนของตัวบุคคล เช่น ความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ (Determination) การมองโลกในแง่บวก (Positive Thinking) การมีความชอบและสนใจในงานที่ทำอย่างจริงจัง (Passion) และความทุ่มเทเอาใจใส่ในทุกกระบวนการทำงาน (Devotion)

ส่วนที่ 2 การมุ่งไปสู่จุดสำคัญของการปฏิบัติงานที่จะทำให้เกิดผล คือ การสร้างสมดุลระหว่างความพึงพอใจของคนทำงานกับผลของงาน การมุ่งไปที่การสร้างและปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสมกับเป้าหมายของการทำงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การคัดเลือก พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีคุณธรรมและคุณภาพ การประชุมที่มีส่วนร่วม และมีประสิทธิผล และสุดท้ายการมีระบบการให้การยอมรับการตอบแทนและการจูงใจที่ดี ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นจุดเล็กๆ ที่จะเชื่อมประสานให้กระบวนการบริหารจัดการหลักอื่นๆ เช่น การวางแผน การงบประมาณ การอำนวยความสะดวก การปฏิบัติงาน การควบคุมและการติดตามงาน นั้นสำเร็จและเป็นไปได้ด้วยดี

มณฑาพิทย์ นามนุ (2561, หน้า 16) ได้ให้ความหมาย ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (Skills in Organizational Management) หมายถึง กระบวนการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อที่จะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ มีการบริหารโครงการ กิจกรรมทรัพยากรและสามารถประยุกต์การบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

มณูญ นายาว (2562, หน้า 22) ได้ให้ความหมาย ทักษะการบริหารจัดการองค์กร หมายถึง ผู้บริหารเข้าใจทฤษฎี หลักการ แนวคิด ในการจัดการบริหารได้อย่างถ่องแท้ สามารถบริหารโครงการกิจการได้ตามแผนที่วางไว้ กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรอย่างเป็นระบบ สามารถบริหารทรัพยากร ที่มีอยู่ภายใต้สถานการณ์และข้อจำกัดต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงสามารถประยุกต์การบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต บริหารงบประมาณได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้และเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังมีการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อลดสาเหตุหรือโอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่อองค์กร สามารถจัดการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริหารได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพ

โชษิตา ศิริมัน (2563, หน้า 27) ได้ให้ความหมาย ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (Skills in Organizational Management) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อที่จะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ มีการบริหารโครงการ กิจกรรมทรัพยากรและสามารถประยุกต์การบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

จากความหมายของทักษะการบริหารจัดการองค์กรข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการบริหารจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการต่างๆ ด้วยความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสามารถบริหารงานทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึง การวางแผน การงบประมาณ การอำนวยความสะดวก การปฏิบัติงาน การควบคุม การติดตามงาน การบริหารโครงการและทรัพยากรต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553, หน้า 1) ได้ให้ความหมาย การวิเคราะห์ว่า หมายถึง การจำแนกแยกแยะองค์ประกอบ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนๆ เพื่อคนหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

บลูม (Bloom, 1956, pp. 6–9 อ้างอิงใน โสภิตา เสนาะจิต, 2560, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร มีอะไรเป็นสาเหตุ มีอะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นด้วยหลักการอะไร

กิลฟอร์ด (Guilford, 1950, unpagged อ้างอิงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559, สื่อบนออนไลน์) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดนอกเนกนัย (Divergent Thinking) คือ ความคิดหลายทิศทางหลายแง่มุม คิดได้กว้างไกล นำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมถึงการคิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาได้

ดิวอี้ (Dewey, 1993, unpagged อ้างอิงใน โสภิตา เสนาะจิต, 2560, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดพิจารณาอย่างรอบคอบและจริงจังเกี่ยวกับความเชื่อใดๆ หรือความรู้ในรูปแบบต่างๆ บนพื้นฐานของสิ่งสนับสนุนการคิดพิจารณานั้นและหมายถึงการ พินิจพิจารณาข้อสรุปที่เป็นเป้าหมายของการคิดนั้น ซึ่งกว้างไกลกว่าสถานะที่ความคิดนั้นปรากฏอยู่

สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 53) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการแยกแยะค้นหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งหรือเรื่องราวต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช หรือเหตุการณ์ต่างๆ

ตัวอย่างคำถาม เช่น อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการระบาดใช้หัวดนกในประเทศไทย

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่างๆ โดยระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้นๆ ว่า สัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด

เวสคอตต์ และสมิท (Wescott and Smith, 1963, unpagged อ้างอิงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559, สื่อบอนไลน์) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่รวมการนำประสบการณ์เดิมจัดให้อยู่ในรูปแบบใหม่

ลิตธิชัย ลายเสมา (2557, สื่อบอนไลน์) ได้อธิบายความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นกระบวนการคิดของสมองซึ่งมีความสามารถในการคิดได้หลากหลายและแปลกใหม่จากเดิม โดยสามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการได้อย่างรอบคอบและมีความถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่หรือรูปแบบความคิดใหม่ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ ควรจะประกอบไปด้วย 3 ประการ คือ

1. สิ่งใหม่ (new, original) เป็นการคิดที่แหวกวงล้อมความคิดที่มีอยู่เดิม ที่ไม่เคยมีใครคิดได้มาก่อน ไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร แม้กระทั่งความคิดเดิมๆ ของตนเอง

2. ใช้การได้ (workable) เป็นความคิดที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่ลึกซึ้ง และสูงเกินกว่าการใช้เพียง "จินตนาการเพื่อฝัน" คือ สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นจริง และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และสามารถตอบสนององวัตถุประสงค์ของการคิดได้เป็นอย่างดี

3. มีความเหมาะสม เป็นความคิดที่สะท้อนความมีเหตุมีผลที่เหมาะสม และมีคุณค่าภายใต้มาตรฐานที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

มณฑาพิทย์ นามนุ (2561, หน้า 16) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skill) หมายถึง กระบวนการทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

โชษิตา ศิริมัน (2563, หน้า 28) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้

อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

บุญส่ง กรุงชาลี (2561, หน้า 6-7) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน และระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ และอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารนั้นสามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ และสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา นำแนวคิดใหม่ๆ มาปรับใช้กับการบริหาร ส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย

มัญญ นายาว (2562, หน้า 23) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถทางความคิดของผู้บริหารในการแยกแยะข้อมูลสถานการณ์ สภาพปัญหาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง สามารถวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย ระบบ และขอบข่ายงานภายในองค์กรได้ มีความคิดริเริ่มนโยบายใหม่ๆ หรือวิธีการแก้ปัญหาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 มีการกระตุ้นผลักดันให้บุคลากรเกิดแนวคิดใหม่ๆ และสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานอันเป็นเหตุให้องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ นำความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาประยุกต์สร้างสรรค์จนเกิดเป็นผลงานหรือชิ้นงานใหม่ๆ สามารถคิดนอกกรอบ มีมุมมองใหม่ๆ และหลากหลายทางเลือก อีกทั้งยังมีความคิดบวก มองโลกในแง่ดีอย่างสร้างสรรค์

สำนักงานศึกษาธิการภาค 4 (2546, หน้า 1 อ้างอิงใน สำนักงานศึกษาธิการภาค 4, 2561, สื่อออนไลน์) กล่าวไว้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความชำนาญในการคิดใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาส่วนดี ส่วนบกพร่อง หรือจุดเด่นจุดด้อยของเรื่องนั้นๆ แล้วเสนอแนะสิ่งที่ดีสิ่งที่เหมาะสมนั้นอย่างยุติธรรม

สำนักงานศึกษาธิการภาค 4 (2548, หน้า 5 อ้างอิงใน สำนักงานศึกษาธิการภาค 4, 2561, สื่อออนไลน์) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การระบุเรื่องหรือปัญหา การจำแนกแยกแยะ การเปรียบเทียบข้อมูลอื่นๆ และตรวจสอบข้อมูลอย่างชำนาญหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้และแม่นยำเพียงพอแก่การตัดสินใจ

ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้

ทางปัญญาเพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ๆ ที่หลากหลายเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ โดยการนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็น ผลงานที่แปลกใหม่ สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความท้าทาย ความยืดหยุ่น และจินตนาการ

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9-10) ได้ให้ความหมาย ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว วิเคราะห์สถานการณ์หาสาเหตุของปัญหา รวมทั้งสามารถตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ ซับซ้อน ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบและเชื่อมโยงข้อมูลตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ

แมนกรูการ์ วิทแมน และ โปสนเนอร์ (Mangrulkar, Whitman and Posner, 2001, unpagged อ้างอิงใน ไพโรจน์ คะเชนทร์, 2564, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า ทักษะความคิด สร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้สภาพของสังคม ความเชื่อนิยม แล้วนำสิ่งที่รับรู้ มาทำให้เป็นสิ่งที่ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

เดรดฮาล (Dredahl, 1960, p. 7 อ้างอิงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน , 2559, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลใน การคิดสร้างผลผลิตหรือสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เกิดจากการรวบรวมเอาความรู้ต่างๆ สิ่งที่เกิดขึ้น ใหม่ ออกมาในรูปของผลิตผลทางศิลปะวรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือเป็นเพียงกระบวนการหรือ วิธีการก็ได้

จากความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการคิดนอกกรอบ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว สามารถวิเคราะห์ สถานการณ์หาสาเหตุของปัญหา มีความคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหา ส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ แก้ไข ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายและก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล

อนุชา โสมาบุตร (2556, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา (Information, Media and Technology Skills) นั้นมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ทักษะการรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) ประกอบด้วย

1.1 การเข้าถึงและการประเมินสารสนเทศ (Access and Evaluate Information)

โดยเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ด้านเวลา) และเกิดประสิทธิผล (แหล่งข้อมูลสารสนเทศ) และประเมินสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณตามสมรรถนะที่เกิดขึ้น

1.2 การใช้และการจัดการสารสนเทศ (Use and Manage Information) โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้สารสนเทศอย่างสร้างสรรค์และตรงกับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น จัดการกับสารสนเทศได้อย่างต่อเนื่อง จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่มากมายหลากหลาย และมีความรู้พื้นฐานที่จะประยุกต์ใช้สารสนเทศตามกรอบแห่งคุณธรรมและจริยธรรมที่มีปัจจัยเสริมอยู่รอบตัว

2. ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการวิเคราะห์สื่อ (Analyze Media) โดยเข้าใจวิธีการใช้และการผลิตสื่อเพื่อให้ตรงกับเป้าประสงค์ที่กำหนด สามารถใช้สื่อเพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างของปัจเจกชน รู้คุณค่าและสร้างจุดเน้น รู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคสื่อ และมีความรู้พื้นฐานที่จะประยุกต์ใช้สื่อได้ตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่มีปัจจัยเสริมอยู่รอบด้าน

2.2 ความสามารถในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ (Create Media Products) โดยมีความรู้ ความเข้าใจต่อการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมตามคุณลักษณะเฉพาะของตัวสื่อประเภทนั้นๆ และมีความรู้ ความเข้าใจต่อการใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนองต่อความแตกต่างในเชิงวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน

3. ทักษะการรู้ทันไอซีที (ICT: Information, Communication and Technology Literacy) ประกอบด้วย

3.1 ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Apply Technology Efficiency) โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการวิจัย การจัดการองค์กร การประเมินและการสื่อสารทางสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (คอมพิวเตอร์, PDAs, Media Players etc.) ในการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย รวมทั้งการเข้าถึงสื่อทางสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความรู้พื้นฐานในการประยุกต์ใช้ ICT ได้ตามกรอบแห่งคุณธรรม จริยธรรมที่มีข้อมูลหลากหลายรอบด้าน

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการใช้ ICT ข้ามมาพัฒนาใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการและเป็นผู้สนับสนุนเพื่อให้ครูในการเผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้กับครูในสถานศึกษาของตน และผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ทางด้าน ICT และความรู้ ความสามารถและทักษะพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์ในระดับดี เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาและครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และที่สำคัญผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนา ICT โดยผู้บริหารควรมีความกระตือรือร้น เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564ก, สื่อออนไลน์) ได้ให้ความหมายของทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital literacy ว่าเป็นทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ ได้แก่ การใช้ (Use) เข้าใจ (Understand) การสร้าง (create) และเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้ 1) การใช้งานคอมพิวเตอร์ 2) การใช้งานอินเทอร์เน็ต 3) การใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย 4) การใช้โปรแกรมประมวลคำ 5) การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ 6) การใช้โปรแกรมการนำเสนองาน 7) การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล 8) การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ และ 9) การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ซึ่ง Digital literacy หรือทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานที่จะเป็นตัวช่วยสำคัญ สำหรับข้าราชการในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นในลักษณะ “ทำน้อย ได้มาก” หรือ “Work less but get more impact” และช่วยส่วนราชการสร้างคุณค่า (Value Co-creation) และความคุ้มค่าในการดำเนินงาน (Economy of Scale) เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยให้ข้าราชการ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้รับโอกาสการทำงานที่ดีและเติบโตก้าวหน้าในอาชีพราชการ (Learn and Growth) ด้วย

มณฑาพิทษ์ นามนุ (2561, หน้า 16) ได้ให้ความหมาย ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skills) หมายถึง การใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมชุมชน มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ

สร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

โชษิตา ศิริมัน (2563, หน้า 30) ได้ให้ความหมาย ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skills) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมสู่ชุมชน มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

มนัญ นายาว (2562, หน้า 24-25) ได้ให้ความหมาย ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลสารสนเทศจากหลายแหล่งมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานของโรงเรียนผ่านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและทันสมัย ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่างๆ มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบและสามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย ใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์บริหารจัดการองค์กรผ่านเทคโนโลยี เช่น Line, Facebook และอื่นๆ

สิริธัญญา ประสุนงค์ (2559, หน้า 35) ได้ให้ความหมาย ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการตัดสินใจ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการและเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอก

แพรวดาว สมองผัน (2557, หน้า 5-9) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ หมายถึง ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง จัดให้มีเทคโนโลยีสำหรับผู้ปกครองเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถตรวจสอบพฤติกรรม การเรียนรู้ของบุตรหลานได้ รวมทั้งใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบหมวดหมู่ สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วทุกที่

ทุกเวลาและใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556, หน้า 7 อ้างอิงใน สิริรัชฎญ์ ประสุมิณด์, 2559, หน้า 32) ได้กล่าวว่า จากมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ประเมินการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อนำ มาปรับปรุงการบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องสนทนาข้อมูลข่าวสาร และมีการใช้สารสนเทศที่ทันสมัย

บุญส่ง กรุงชาติ (2561, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้

จากความหมายของทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนสามารถใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบหมวดหมู่ การเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของสถานศึกษา ไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีการและช่องทางที่หลากหลาย อีกทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, หน้า 45) ให้ความหมายว่า มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ใน ทางสังคมระหว่างมนุษย์ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

เดวิส (Davis, 1957, p. 98 อ้างถึงใน พรรณราย ทรัพย์ะประภา, 2548, หน้า 44) ให้ความหมายว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการจูงใจคนให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความพอใจเป็น พื้นฐาน

สมพร สุทัศน์ีย์ (2554, หน้า 15-18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. มนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อการดำเนินชีวิตในสังคม

1.1 มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต คือ ช่วยให้มีมนุษย์ไม่ว่าเหว ซึ่งโดยธรรมชาติมนุษย์ส่วนมากจะเกิดความเหงามาว่าเหวจึงต้องหาเพื่อนหรือกลุ่มคนไว้เป็นเพื่อนเพื่อคลายความเจ็บเหงามา มนุษย์ต้องการความสำเร็จ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ทำให้มนุษย์ได้รับการช่วยเหลือ และการร่วมมือร่วมใจ ในการทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จ มนุษย์ต้องการความมั่นคงความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ย่อมทำให้เกิดการช่วยเหลือปกป้องคุ้มครองให้แก่กัน และมนุษยสัมพันธ์จะ ช่วยให้มนุษย์ได้รับความรัก และการยอมรับ เมื่อมนุษย์ต้องการให้คนอื่นรักและยอมรับตน เขาก็จะสร้าง ความสัมพันธ์โดยการให้ความรักและการยอมรับผู้อื่นก่อนเช่นกัน

1.2 มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อคุณภาพของชีวิต ชีวิตที่มีคุณภาพ คือ ชีวิตที่ดี มีความสุข มนุษยสัมพันธ์ย่อมทำให้บรรลุเป้าหมายได้เพราะจุดมุ่งหมายสุดท้ายของมนุษยสัมพันธ์นั้นก็คือ การทำให้ตนเองนั้นมีความสุข ผู้อื่นมีความสุข และสังคมมีคุณภาพ

2. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อการบริหารงานในองค์การ

มนุษยสัมพันธ์นอกจากจะนำไปใช้ในชีวิตรส่วนตัว ในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูง ซึ่งนับได้ว่าเป็นความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการแล้ว ยังสามารถปรับเป็นความสัมพันธ์แบบทางการใช้ในองค์การต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางทุกองค์การ ที่มีบุคคลทำงานร่วมกันเพื่อความสำเร็จขององค์การ ผู้บริหารย่อมตระหนัก ดีว่า มนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานที่ตนรับผิดชอบ โดยเฉพาะ การสร้างความสัมพันธ์กับพนักงานในองค์การ กล่าวคือ

2.1 พนักงานในองค์การล้วนแต่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านภูมิหลัง ความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์และความรู้สึก ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องรู้หลักในการครองใจพนักงาน และหลักในการสนองความต้องการ นั่นคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อให้งานราบรื่น

2.2 ความเจริญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม ประกอบกับความซับซ้อนในการบริหารงาน เช่น มนุษย์มีความต้องการมากขึ้นและซับซ้อนขึ้น ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้และศิลปะในการสนองความต้องการเหล่านั้น

2.3 พนักงานหรือข้าราชการที่มีวุฒิสูงขึ้น ย่อมจะเรียกร้องสิ่งต่างๆ เพิ่มขึ้น พนักงานหรือ ข้าราชการเหล่านั้นต้องการผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่เยี่ยมยอด

2.4 ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้างานเป็นจำนวนมาก ซึ่งพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้เวลา 50-75% ทำงานเกี่ยวข้องกับคน ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ กลวิธีในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจและเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ

เมื่อสังคมเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรม เป็นอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม จึงทำให้เกิดการแข่งขันขึ้น การแข่งขันทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจที่จะซื้อสินค้าและบริการ ในการจะโน้มน้าวจิตใจ ผู้บริโภคนั้นมีเชื้ออยู่ที่คุณภาพสินค้าและราคาย่อมเยาเท่านั้น หากแต่เป็นการรู้จักปฏิบัติตามหลักการของมนุษยสัมพันธ์ เช่น รู้จักยกย่องให้เกียรติชมเชย ให้บริการที่ดีเอาอกเอาใจผู้บริโภค เป็นต้น สิ่งนี้ล้วนเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ทั้งสิ้น เจ้าของธุรกิจผู้ใด ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้บริโภคย่อมจะเป็นผู้ชนะในการแข่งขัน ธุรกิจเจริญก้าวหน้า

4. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ในการเมือง

ผู้นำทางการเมืองย่อมต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับสมาชิกในคณะรัฐบาลของตนเพื่อความอยู่รอด เพื่อความมั่นคงของตนเองและพรรคการเมืองหรือคณะรัฐบาล หากผู้นำทางการเมืองมีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อกัน ทำให้ทุกคนมีความสุขและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะรัฐบาลจะมีความมั่นคง อีกด้านหนึ่ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำรัฐบาลกับราษฎรก่อนจะได้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขาได้หาเสียงและสร้างมนุษยสัมพันธ์กับประชาชน โดยสัญญาไว้ว่าเมื่อเขาได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เขาจะช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ยากแก่ราษฎรกลุ่มที่เลือกเขา เขาก็ต้องปฏิบัติตามสัญญาและทำตนเหมือนเดิม ไม่เย่อหยิ่งถือตัว สุภาพอ่อนน้อมเหมือนเดิมทุกอย่าง เขาก็จะได้รับความรัก ความเชื่อถือ และไว้วางใจจากประชาชนตลอดไป ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมัยใด

โซนิดา คิริมัน (2563, หน้า 26) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่ละบุคคล มีวิธีการต่างๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากร ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 17) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Skill) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่ละบุคคล มีวิธีการต่างๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากร ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

บุญส่ง กรุงซาลี (2561, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความชำนาญหรือ ความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการ สร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียน ให้ความเป็นกันเองและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นใน สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความจริงใจในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายาม ช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคน สามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตาม พบปะสังสรรค์กับบุคลากรและส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กัน

มีสัช สาเมาะ (2558, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการ บริหารความขัดแย้งที่เกิดและเลือกใช้วิธีจูงใจได้ถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน รวมถึงการให้คำปรึกษาแนะนำและการเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9-10) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นโดยจะต้อง เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จัก การยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจยอมรับซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็น

ดูบริน (Dubrin, 2012, pp. 17-19 อ้างอิงใน ศรัญญา น้อยพิมาย, 2562, หน้า 37) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงาน เป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานให้เกิดขึ้นภายใน องค์กร การสื่อสารเป็นองค์ประกอบสำคัญของทักษะด้านการติดต่อระหว่างบุคคล เนื่องจาก เป็นหลักของการส่งสารและรับสารในการทำงาน และแม้ว่าทักษะด้านการติดต่อระหว่างบุคคล จะถูกกล่าวว่าเป็น "Soft Skill" หรือทักษะที่เกี่ยวกับคน ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นทักษะที่ เรียนรู้ได้อย่างง่ายๆ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นทักษะที่สำคัญกว่าทักษะด้าน เทคนิคในการที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำ และผู้บริหารโดยส่วนใหญ่มักจะประสบความสำเร็จ ล้มเหลว เพราะความสามารถของทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่สัมพันธ์กับความ

ต้องการของอาชีพ เช่น ผู้บริหารที่อวดเก่ง อันธพาลกับผู้ร่วมงานอยู่เสมอจนเป็นนิสัยพหุวัฒนธรรม เป็นอีกด้านที่สำคัญอันอยู่ภายใต้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สำหรับผู้บริหารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินธุรกิจกับผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติ ซึ่งพหุวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความสำคัญของความสามารถในการพูดได้สองภาษาของผู้บริหาร รวมไปถึงผู้ได้บังคับบัญชา อันแสดงถึงการมีสินทรัพย์ที่สำคัญยิ่งในโลกปัจจุบัน และสภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วยหลากหลายเชื้อชาติ

จรูณี เก้าเอี้ยน (2562, หน้า 22) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจพัฒนางาน ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ มีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น ให้ความสำคัญกับทุกคน มีความจริงใจต่อผู้อื่น มีอารมณ์ขันมองโลกในแง่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและคอยปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ

อำนาจ เดชชัยศรี และสุทธิพงษ์ ศรีวิชัย (2560, หน้า 49) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการบริหารการศึกษา เพราะเป็นคุณสมบัติที่บ่งบอกความเป็นตัวตนของนักบริหาร และคุณสมบัตินี้ต้องอาศัยทักษะหลายด้านประกอบกัน เช่น ทักษะในการจูงใจคน การรู้จักยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกัน การประสานน้ำใจของผู้ร่วมงาน การรู้จักเอาใจเขา มาใส่ใจเรา การรู้จักให้อภัยและไม่ผูกใจเจ็บ เหล่านี้เป็นต้น การที่นักบริหารการศึกษาจะสามารถใช้ทักษะในการบริหารมนุษยสัมพันธ์ให้ประสบความสำเร็จจึงไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากเกินจินเกินความสามารถที่จะปฏิบัติได้ หากแต่อยู่ที่การรู้จักฝึกฝน และหมั่นอบรมจิตของตนอยู่เสมอ โดยเฉพาะการดำรงตนให้ถูกต้องตามทำนองครองธรรม มีธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องนำทาง

จากความหมายของทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ มีความจริงใจระหว่างกัน สร้างพลังในการร่วมกันทำงานเป็นทีมและจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน การให้ความร่วมมือและการทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดหมายของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกๆ เรื่อง และสามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบและสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้อธิบายถึงความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

แอสติน (Astin, 1971, p. 3 อ้างอิงใน สุภาวดี ทองสำฤทธิ์, 2561, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมตามความหมายของพจนานุกรม หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (School Environment) หมายถึง ลักษณะใดๆ ก็ตามของสถานศึกษาที่เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพและอิทธิพลต่อนักศึกษา

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 14) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในทุกๆ ด้านได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่สวຍงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ มีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ อาคารสถานที่ที่มีการจัดอำนวยความสะดวก มีความพร้อม ซึ่งจะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน พัฒนาตนเองได้ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นการรับรู้หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ รอบสถานศึกษาทั้งทางที่ดีและไม่ดี

สุรศักดิ์ อรรถจินดา (2563, หน้า 32) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งด้านกายภาพและด้านสังคม

ประวีณา โภควณิช (2559, หน้า 23) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษาที่อยู่ในสภาพการเรียนรู้อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนความสัมพันธ์กับเพื่อน รวมทั้งความเป็นระเบียบความสะอาดของอาคารสถานที่ การจัดอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งด้านกายภาพและด้านสังคม

ไกรสร แก้วฝ้าย (2556, หน้า 17) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้านได้แก่ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการ และเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะ

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่อยู่รอบๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียน หากสถานศึกษามีสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพ

ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาได้อธิบายถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

กรมวิชาการ (2556, หน้า 17) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาทุกแห่งได้จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้อย่างมีความสุข รู้จักแสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ได้เรียนรู้จากสื่อ เทคโนโลยีจากแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (16 ธันวาคม 2563) ได้ให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565 ในด้านความปลอดภัย พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับ

ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ

เบญจพร ธัญญาวุฒิ (2556, หน้า 24–28) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ดังนี้

1. การที่นักเรียนได้อยู่ในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความรักในสถานศึกษา ความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกห่วงแหนในชื่อเสียงของสถานศึกษา ถ้าสถานศึกษาสร้างความรู้สึกนี้ให้กับนักเรียน นักเรียนจะไม่พยายามทำให้สถานศึกษาที่ตัวเองรักและภูมิใจต้องเสียชื่อเสียงเพราะการทำที่ไม่ดีของตนเอง

2. การจัดอาคารและสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาจะช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงาม ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกต่อการเรียนรู้ก่อให้เกิดความจงรักภักดีและความภูมิใจต่อสถานศึกษา ซึ่งจะมีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับตนเอง และสถาบันได้อีกด้วย นอกจากนี้สภาพแวดล้อมในสถานศึกษายังมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม ทศนคติ ค่านิยม สติปัญญาและสังคมของนักเรียนและครูด้วย

ปัทมาวดี อุดแดง (2555, หน้า 48) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง หากผู้บริหารสามารถจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน

อารีญา สดาร์ตัน (2556, หน้า 11) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจ ทำให้เกิดความสุข และประสบผลสำเร็จ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่วัดมวลประสบการณ์ ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อผู้เรียนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จในอนาคต

सानิลักษณ์ พรหมสวด (2556, หน้า 25) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของบุคคล ทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขจากสภาพแวดล้อมที่ดี

พรรคินีย์ วรหาคำ (2554, หน้า หน้า 17) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดเวลา เพราะนักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติได้ฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้น สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียน และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและ ประสบผลสำเร็จในการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรม ทักษะ ค่านิยม สติปัญญาและสังคมของผู้เรียนรวมถึงบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีจะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาการผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา ดังนั้น การที่ผู้เรียนได้อยู่ในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี จะก่อให้เกิดความ ภาคภูมิใจและความรักในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกห่วงใยในชื่อเสียงของสถานศึกษา ซึ่งจะ มีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับ ตนเองและสถาบันได้อีกด้วย

ประเภทของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้แบ่ง ประเภทของสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสถานศึกษา ดังนี้

แอสติน (Astin, 1968, p. 84 อ้างอิงใน จุฑามาศ ชูณหวัน, 2562, หน้า 25) ได้แบ่ง สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน และ สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 5) ได้ศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านวิชาการ และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

อารีญา สตาร์ตัน (2556, หน้า 5) ได้ศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตราชเทวี โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดการ จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านการบริหาร และ 3) ด้าน วิชาการ

พรพิไล ชาญพนา (2559, หน้า 6) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี เขต 1 โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครู 5) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และ 6) ด้านกลุ่มเพื่อน

ทรรชนีย์ วรหัตถ์คำ (2554, หน้า 6) ได้ศึกษาการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหาร และ 4) ด้านกลุ่มเพื่อน

พระมหาเดชา อมรเมธี (สืบจันทร์) (2556, หน้า 65) ได้ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมกายภาพ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

จุฑามาศ ชุ่มห้วน (2562, หน้า 6) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านการบริหาร และ 3) ด้านวิชาการ

ประวีณา โภควณิช (2559, หน้า 36) ได้ศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านความปลอดภัย 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน และ 6) ด้านปฏิสัมพันธ์กับบุคคล

सानิลักษณ์ พรหมสวด (2556, หน้า 92) แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านวิชาการ และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

วรมน ยาดี (2558, หน้า 6) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจันทเขลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหาร และ 4) ด้านกลุ่มเพื่อน

นฤนาถ เชิดแสง (2558, หน้า 6) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกายภาพ และ 3) ด้านทางวิชาการ

อัสมา พารीलที (2559, หน้า 71) ได้การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา โดยกำหนดกรอบในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกายภาพ และ 3) ด้านทางวิชาการ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ของ Astin (1971) และ Walbery (1987) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกประเภทของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยนำมาพัฒนาแบบสอบถามซึ่งสามารถวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ และ 3) สภาพแวดล้อมทางวิชาการ สามารถสรุปแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ดังนี้

แอสติน (Asitn, 1971, p. 84 อ้างอิงใน สุภาวดี ทองสำฤทธิ์, 2561, หน้า 28) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพ หมายถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นในสถานศึกษา ได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ โรงอาหาร สถานที่เล่นกีฬาและสาธารณูปโภคต่างๆ

วอลเบอร์รี (Walbery, 1987, p. 533 อ้างอิงใน สุภาวดี ทองสำฤทธิ์, 2561, หน้า 30) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพ หมายถึง ระดับห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ก็คือบรรยากาศของชั้นเรียนซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่มีผู้เรียนเรียนรู้นั่นเอง

ประวีณา โภควณิช (2559, หน้า 25) ได้ให้ความหมาย การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม บรรยากาศ และความประทับใจที่ดีต่อผู้พบเห็น ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคารเรียนบริเวณที่ พักผ่อน สวนหย่อม สนามกีฬา สนามเด็กเล่น 2) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ 3) สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการในการดูแลเอา ใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้ การรักษาความปลอดภัย การจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัย การจัดทำมาตรการป้องกันอันตราย

सानิลักษณ์ พรหมฮวด (2556, หน้า 51) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ โดยสถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมในบริเวณอาคารสถานที่ในการรักษาเรียบร้อย ความสะอาดสงบ ความปลอดภัยการใช้สถานที่ของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข

อารียา สตาร์ตัน (2556, หน้า 41) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นรูปธรรม ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัยด้วย การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านกายภาพ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ และ 3) ด้านความปลอดภัย ซึ่ง 3 ส่วนนี้จะอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นคือผู้เรียนและบุคลากรเกิดความรักความภาคภูมิใจและหวงแหนในสถานศึกษา

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 37) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน มีแผนผังแสดงสถานที่ต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการจัดอาคารเรียนห้องปฏิบัติการต่างๆ ห้องพยาบาล โรงอาหาร อย่างเป็นสัดส่วน สะอาดและเป็นระเบียบ มีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียนในการใช้อาคารเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆ มีห้องเรียนเพียงพอ มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งาน มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกต้องสุขลักษณะ สะอาด ปลอดภัย เพียงพอ มีสนามที่เหมาะสม มีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอ และตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องเล่นสนามทุกชิ้นให้อยู่

ในสภาพที่ดีปลอดภัยในการใช้งาน มีการจัดภูมิทัศน์สวนหย่อมและปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ให้ร่มรื่น สวยงาม มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีการจัดทำข้อมูลการใช้ห้องปฏิบัติการต่างๆ อย่างมีระบบและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

จุฑามาศ ชุณหะวัณ (2562, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นรูปธรรม เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครูภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ แบ่งออกได้เป็น สภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การเรียนการสอน ในศตวรรษที่ 21 และส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทำให้ผู้เรียนและบุคลากรเกิดความรัก ความภูมิใจ และห่วงใยในสถานศึกษา สิ่งชี้วัดถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก ปลอดภัย

สุรศักดิ์ อรรถจินดา (2563, หน้า 32-33) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่สร้างขึ้นเองและเกิดขึ้นตามธรรมชาติ สามารถสัมผัสด้วยการมองเห็น และสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครูภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ จะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครูภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งได้เป็น สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน โดยสถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการไว้ ดังนี้

ทรรชนีย์ วรหัตถ์คำ (2554, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการโดยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้

ความสามารถของตนเองเต็มที่ และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอ ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

อารียา สตาร์ตัน (2556, หน้า 46) ได้ให้ความหมาย การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการบริหารไว้ว่า เป็นระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยมีกระบวนการในการดำเนินการต่างๆ ที่ทำให้ภารกิจต่างๆ บรรลุเป้าหมายไปได้ด้วยดีนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีระบบ ทำให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

सानิลักษณ์ พรหมสวด (2556, หน้า 51-52) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง ระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้ชัดเจนขึ้น มีการส่งเสริมบุคลากรทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ และมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า รวมทั้งส่งเสริมสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรหลายๆ รูปแบบ เช่น มอบหมายงานให้แล้วก็ติดตามถามไถ่ ให้ความช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ จัดสวัสดิการต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

จุฑามาศ ชื่นห้วน (2562, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางการบริหาร หมายถึง การดำเนินการใดๆ ภายในสถานศึกษาหรือองค์กรให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากร ทุกคนในสถานศึกษาหรือองค์กร ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน

ประวีณา โภควณิช (2559, หน้า 30) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง บรรยากาศขององค์กร และความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรซึ่งถือว่ามีความสำคัญ เพราะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร รวมทั้งการจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 40) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการมอบหมายหน้าที่บุคลากรในการปฏิบัติงานแต่ละฝ่ายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สร้างบรรยากาศที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน มีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายงานอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด มีความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการติดตามและประเมินผล เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

ณัฐภัค อุทโท (2558, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการเป็นการดำเนินการของโรงเรียนให้ปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารและครูเป็นผู้มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มที่ตัวผู้บริหารเองจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างครูด้วยกันและระหว่างครูกับผู้บริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีจะได้รับความไว้วางใจจากคณะครูปฏิบัติต่อครูเหมือนกับเป็นผู้ร่วมงานที่ดี ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับครู โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เช่น

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันแล้วนำข้อมูลมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ เช่น การกำหนดนโยบาย การเสนอแผนงานโครงการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการวางแผนที่เป็นทีม (Team Planning) หรือกิจกรรมข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นต้น

2. ส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ เช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการรวมกลุ่มคิวิซี การนิเทศภายใน เพื่อการอภิปราย แก้ปัญหา หาข้อยุติ และกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน การมอบหมายงานหรือการสั่งการเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถไม่เกินกำลัง

3. มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการให้บุคลากรหลากหลาย ๆ รูปแบบ เช่น

- 3.1 มอบหมายงานให้แล้วติดตามดูแล ถามไถ่ ให้ความช่วยเหลือ ยกย่องชมเชย

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม
 3.3 จัดสวัสดิการต่างๆ เช่น สหกรณ์ ทุนการศึกษา ที่พักอาศัย สาธารณูปโภค ฯลฯ
 3.4 เมื่อมีบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลมีผลงานดีเด่น ก็ส่งเสริมสนับสนุนให้แสดงความสามารถในรูปแบบต่างๆ เช่น เขียนบทความ เป็นวิทยากร ส่งผลงานเข้าประกวดแข่งขันในโอกาสต่างๆ

3.5 จัดให้มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ เผยแพร่ผลงานของบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น

3.6 สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ เพื่อความก้าวหน้า เช่น การศึกษาต่อ อบรม ศึกษาดูงาน การทำผลงานทางวิชาการ

3.7 ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพบปะสังสรรค์กันในโอกาสอันควร เช่น การต้อนรับผู้มาใหม่หรือผู้จากไปวันสำคัญต่างๆ การฉลองความสำเร็จ

3.8 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เมื่อคนใดคนหนึ่งหรือญาติพี่น้องได้รับความเดือดร้อน หรือมีงานฉลองต่างๆ เช่น เจ็บป่วย เสียชีวิต แต่งงาน บวช วันเกิด เป็นต้น

4. จัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือน ด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะ ตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การทักทาย การใช้วาจาสุภาพ

แอสติน (Astin, 1968, p. 84 อ้างอิงใน จุฑามาศ ชื่นห้วน, 2562, หน้า 67) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหารการจัดการศึกษา หมายถึง นโยบายและระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารภายในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องบริหารไปในทิศทางที่จะทำให้สถานศึกษาเต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพ กลุ่มเพื่อน ภายในสถานศึกษามีความอบอุ่น มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ มีความสุขสบายอยากมาทำงาน มีความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็น จะเห็นได้ว่า ระบบการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความที่คล่องตัว มีอิสระในการดำเนินการทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารด้านงบประมาณ และการบริหารด้านวิชาการ การดำเนินการต่างๆ ภายในโรงเรียนจะสำเร็จได้ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรจากการทำงานอย่างมีระบบ มีใจเอื้อเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นมิตรต่อกัน

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง ระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาและความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการจัดระบบการทำงานแนวใหม่ การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร

ตัดสินใจ ลักษณะของการบริหารที่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีนั้น ควรมีการกำหนดนโยบาย และให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาตามสถานการณ์

3. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อมด้านวิชาการไว้ดังนี้

सानิลักษณ์ พรหมสวด (2556, หน้า 51) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ โดยสถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เปลี่ยนบรรยากาศกิจกรรมการเรียนรู้จากห้องเรียนไปเรียนในแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะแสดงออกและเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจอย่างต่อเนื่อง และควรจัดกิจกรรมทางวิชาการสม่ำเสมอ สามารถปรับตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุฑามาศ ชื่นห้วน (2562, หน้า 8-9) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ สนุกสนาน เรียนสนุก ครูรักเด็ก เด็กรักครู รักเพื่อน ไม่มีบรรยากาศแห่งความกลัว หวาดผวา วิตกกังวล นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะสำหรับการทำงานการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

อัสม่า พาริลที (2559, หน้า 30) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน มีหลักสูตร วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ทางการเรียน การจัดบริการสนับสนุนทางวิชาการทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมและการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของผู้เรียนให้เป็นที่พึงประสงค์ได้รับประสบการณ์ให้ใหม่ๆ และพัฒนาความรู้อย่างเต็มความสามารถและศักยภาพ โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นผ่านวิธีการสอน บรรยากาศการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน โดยผู้สอนต้องเลือกใช้สภาพแวดล้อมด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดบรรยากาศการเรียนที่เหมาะสม

อารียา สตาร์ตัน (2556, หน้า 49-50) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษาจัดการกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล เร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนการจัดบริการต่างๆ ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 46) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และเอื้อต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สถานศึกษามีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน และสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปฏิบัติคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ จัดกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ มีแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้และสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนร่วมจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นเป็นกันเองกับนักเรียน มีแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

พรพิไล ชาญพนา (2559, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านหลักสูตร งานส่งเสริมการสอน การวัดและการประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ มาตรฐานเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (15 ตุลาคม 2564) ได้กำหนดแนวทางการเปิดสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย) ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการดำเนินการของสถานศึกษาระหว่างภาคการศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาปฏิบัติตามมาตรการสุขอนามัย

ส่วนบุคคลอย่างเข้มข้น ตามมาตรการหลัก (DMHT-RC) และมาตรการเสริม(SSET-CQ) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ตามมาตรการหลัก (DMHT-RC)

- 1.1 Distancing – เว้นระยะห่าง
- 1.2 Mask wearing – สวมหน้ากาก
- 1.3 Hand washing – ล้างมือ
- 1.4 Testing – คัดกรองวัดไข้
- 1.5 Reducing – ลดการแออัด
- 1.6 Cleaning – ทำความสะอาด

2. มาตรการเสริม (SSET-CQ)

- 2.1 Self-care – ดูแลตนเอง
- 2.2 Spoon – ใช้ช้อนกลางส่วนตัว
- 2.3 Eating – กินอาหารปรุงสุกใหม่
- 2.4 Track – ลงทะเบียนเข้าออกโรงเรียน
- 2.5 Check – สำรวจตรวจสุขภาพ
- 2.6 Quarantine – กักกันตัวเอง

3. มาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษา

3.1 สถานศึกษาประเมินความพร้อมเปิดเรียนผ่าน TSC+และรายงานการติดตามการประเมินผลผ่าน MOECOVID

3.2 ทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบ Small Bubble จัดนักเรียนเว้นระยะห่างในห้องเรียน หลีกเลี่ยงทำกิจกรรมข้ามกลุ่มกัน

3.3 จัดระบบการให้บริการอาหารตามหลักสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการ

3.4 จัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ การระบายอากาศภายในอาคาร การทำความสะอาด คุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค และการจัดการขยะ

3.5 จัดให้มี School Isolation แผนเผชิญเหตุ และมีการซักซ้อมอย่างเคร่งครัด

3.6 ควบคุมดูแลการเดินทางเข้าและออกสถานศึกษา (Seal Route) ทั้งกรณีรับ-ส่งนักเรียน รถส่วนบุคคล และพาหนะโดยสารสาธารณะ

3.7 จัดให้มี (School Pass) สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

กรมอนามัย (2564, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันจำนวนมาก ทั้ง นักเรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากร ผู้มาติดต่อและผู้ประกอบการร้านค้า กรณีที่

นักเรียนต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ทำให้มีโอกาสใกล้ชิดกันมาก ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย จึงควรมีแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

1. ห้องเรียน ห้องเรียนรวม เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี

1) จัดโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่ง ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร ควรคำนึงถึงสภาพบริบทและขนาดพื้นที่ และจัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจน กรณีห้องเรียนไม่เพียงพอในการจัด เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลควรจัดให้มีการสลับวันเรียนแต่ละชั้นเรียน การแบ่งจำนวนนักเรียน หรือการใช้พื้นที่ใช้สอยบริเวณสถานศึกษา ตามความเหมาะสม ทั้งนี้อาจพิจารณาวิธีปฏิบัติอื่นตามบริบทความเหมาะสม โดยยึดหลัก Social distancing

2) จัดให้มีการเหลื่อมเวลาเรียน การเรียนกลุ่มย่อย หรือวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมตามบริบทสถานการณ์ และเน้นให้นักเรียนสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยขณะเรียนตลอดเวลา

3) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดีให้อากาศถ่ายเท เช่น เปิดประตูหน้าต่าง หลีกเลียงการใช้เครื่องปรับอากาศ หากจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศ กำหนดเวลาเปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศ เปิดประตูหน้าต่างระบายอากาศทุก 1 ชั่วโมง และทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

4) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับนักเรียนและครู ใช้ประจำทุกห้องเรียนอย่างเพียงพอ

5) ให้มีการทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และจุดสัมผัสเสี่ยง เช่น ลูกบิดประตู เครื่องเล่นของใช้ร่วมทุกวันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เช้าก่อนเรียนและพักเที่ยง หรือกรณีมีการย้ายห้องเรียน ต้องทำความสะอาดโต๊ะเก้าอี้ก่อนและหลังใช้งานทุกครั้ง

2. ห้องสมุด

1) จัดโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่ง ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร และจัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจน

2) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดีให้อากาศถ่ายเท เช่น เปิดประตูหน้าต่างหากจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศกำหนดเวลาเปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศ เปิดประตูหน้าต่างระบายอากาศทุก 1 ชั่วโมงและทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

3) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับครูบรรณารักษ์ นักเรียน และผู้ใช้บริการบริเวณทางเข้าด้านหน้า และภายในห้องสมุดอย่างเพียงพอ

4) ให้มีการทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และจุดสัมผัสเสี่ยง เช่น ลูกบิดประตู ชั้นวางหนังสือทุกวัน ๆ ละ 2 ครั้ง (เช้าก่อนให้บริการพักเที่ยง)

5) การจำกัดจำนวนคน จำกัดเวลาในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และให้นักเรียนและผู้ใช้บริการทุกคนสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยขณะใช้บริการห้องสมุดตลอดเวลา

3. ห้องประชุมหอประชุม

1) จัดให้มีการคัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนเข้าห้องประชุม หอประชุม หากพบผู้มีอาการไข้ ไอ มีน้ำ เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ได้กลิ่น ไม่รู้รส แจ้งงร่วม ประชุมและแนะนำให้ไปพบแพทย์ทันที

2) จัดโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่ง ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตรและจัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจน

3) ผู้เข้าประชุมทุกคนสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยขณะประชุมตลอดเวลา

4) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับผู้เข้าประชุม บริเวณทางเข้า ภายในอาคารหอประชุม บริเวณทางเข้าด้านหน้าและด้านในของห้องประชุมอย่างเพียงพอและทั่วถึง

5) งดหรือหลีกเลี่ยงการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มภายในห้องประชุม

6) ให้มีการทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และจุดสัมผัสเสี่ยงร่วม เช่น ลูกบิดประตู รีโมทอุปกรณ์สื่อก่อนและหลังใช้ห้องประชุมทุกครั้ง

7) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดีให้อากาศถ่ายเท เช่น เปิดประตูหน้าต่างก่อนและหลังใช้ห้องประชุมทุกครั้ง หากจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศกำหนดเวลาเปิด-ปิด เครื่องปรับอากาศ เปิดประตูหน้าต่างระบายอากาศทุก 1 ชั่วโมงและทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

4. โรงยิมสนามกีฬา

1) จัดพื้นที่ทำกิจกรรมและเล่นกีฬา ลดความแออัด อาจจัดให้เล่นกีฬาเป็นรอบหรือให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร

2) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับนักกีฬาและผู้มาใช้บริการ อาคารอย่างเพียงพอและทั่วถึงบริเวณทางเข้าและบริเวณด้านใน

3) ทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องเล่นแต่ละชนิด ก่อนหรือหลังเล่นทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง

- 4) จัดให้มีการระบายอากาศให้อากาศถ่ายเท เช่น เปิดประตูหน้าต่างเปิดพัดลม
- 5) จำกัดจำนวนคน จำนวนเวลาในการเล่นกีฬาหรือกิจกรรมภายในอาคาร หรือสนามกีฬา
- 6) หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมหรือเล่นกีฬาประเภทแข่งขันเป็นทีมหรือมีการปะทะกัน อย่างรุนแรง เช่น วอลเลย์บอล ฟุตบอล ฟุตซอล บาสเกตบอล เป็นต้น

5. สถานที่แปร่งพื้น

สถานศึกษาส่งเสริมให้มีกิจกรรมแปร่งพื้นหลังอาหารกลางวันอย่างถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์และบริบทพื้นที่ หลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มควรจัดเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลในการแปร่งพื้นและให้มีอุปกรณ์การแปร่งพื้นส่วนบุคคล ดังนี้

5.1 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การแปร่งพื้นแปร่งสีพื้น

- 1) นักเรียนทุกคนมีแปร่งสีพื้นเป็นของตนเองห้ามใช้แปร่งสีพื้นและยาสีพื้นร่วมกัน

- 2) ทำสัญลักษณ์หรือเขียนชื่อบนแปร่งสีพื้นของแต่ละคนเพื่อให้รู้ว่าเป็นแปร่งสีพื้นของใครป้องกันการหยิบของผู้อื่นไปใช้

- 3) ควรเปลี่ยนแปร่งสีพื้นให้นักเรียนทุก 3 เดือน เมื่อแปร่งสีพื้นเสื่อมคุณภาพโดยสังเกต ดังนี้

- บริเวณหัวแปร่งสีพื้นมีคราบสกปรกติดค้างล้างได้ยาก
- ขนแปร่งสีพื้นบาน แสดงว่า ขนแปร่งเสื่อมคุณภาพใช้แปร่งพื้นได้ไม่สะอาดและอาจระแทกเหงือกให้เป็นแผลได้

ยาสีพื้น ให้นักเรียนทุกคนมียาสีพื้นเป็นของตนเองและเลือกใช้ยาสีพื้นผสมฟลูออไรด์ซึ่งมีปริมาณฟลูออไรด์ 1,000-1,500 ppm. (มิลลิกรัม / ลิตร) เพื่อป้องกันฟันผุ

แก้วน้ำ จัดให้นักเรียนทุกคนมีแก้วน้ำส่วนตัวเป็นของตนเอง จำนวน 2 ใบ

ผ้าเช็ดหน้าส่วนตัว สำหรับใช้เช็ดทำความสะอาดบริเวณใบหน้าควรซักและเปลี่ยนใหม่ทุกวัน

5.2 การเก็บอุปกรณ์แปร่งสีพื้น

- 1) เก็บแปร่งสีพื้นในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่อับชื้น และปลอดภัยจากแมลง

- 2) จัดหาที่เก็บแปร่งสีพื้น แก้วน้ำ โดยเก็บของนักเรียนแต่ละคนแยกจากกัน ไม่ปะปนกัน เว้นให้มีระยะห่างเพียงพอที่จะไม่ให้แปร่งสีพื้นสัมผัสกัน เพื่อป้องกันการแพร่

ระบาดของโรคโควิด 19 และควรวางหัวของแปรงสีฟันตั้งขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้หน้าที่ค้างตามแปรงสีฟันหยดลงใส่หัวแปรงสีฟัน

5.3 การจัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน

ครูประจำชั้นดูแลและจัดให้มีกิจกรรมการแปรงฟันในห้องเรียน ให้นักเรียนทุกคนแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทุกวันอย่างสม่ำเสมอ โดยหลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มและเว้นระยะห่างในการแปรงฟัน โดย

- 1) ให้นักเรียนแปรงฟันในห้องเรียนโดยนั่งที่โต๊ะเรียนเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของน้ำลายละอองน้ำหรือเชื้อโรคสู่ผู้อื่นกรณีห้องเรียนแออัดให้เหลือมเวลาในการแปรงฟัน
- 2) ก่อนการแปรงฟันทุกครั้ง ให้ล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาดเป็นเวลาอย่างน้อย 20 วินาทีหรือเจลแอลกอฮอล์ที่มีความเข้มข้น 70-74% หลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มและเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร
- 3) ครูประจำชั้นแนะนำให้นักเรียนใส่แก้วน้ำใบที่ 1 ประมาณ 1/3 แก้ว (ประมาณ 15 ml.)
- 4) นักเรียนนั่งที่โต๊ะเรียน แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ครอบคลุมทุกด้าน นานอย่างน้อย 2 นาที เมื่อแปรงฟันเสร็จแล้วให้บ้วนยาสีฟันและน้ำสะอาดลงในแก้วน้ำใบที่ 2 เช็ดปากให้เรียบร้อย
- 5) นักเรียนทุกคนนำน้ำที่ใช้แล้วจากแก้วน้ำใบที่ 2 เทรวมใส่ภาชนะที่เตรียมไว้ และให้ครูประจำชั้นนำไปเททิ้งในที่ระบายน้ำของสถานศึกษา ห้ามเทลงพื้นดิน
- 6) นักเรียนแปรงสีฟันและแก้วน้ำไปล้างทำความสะอาด และนำกลับมาเก็บให้เรียบร้อย หลีกเลี่ยงการรวมกลุ่ม และเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร
- 7) มีการตรวจทำความสะอาดพื้นหลังการแปรงฟันด้วยตนเองทุกวัน โดยอาจมีกระจกของตัวเองในการตรวจดูความสะอาด เสริมด้วยกิจกรรมการย้อมสีฟันอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง

6. สระว่ายน้ำ

หลีกเลี่ยงหรืองดการจัดการเรียนการสอนในสระว่ายน้ำ กรณีรัฐบาลมีการผ่อนปรนมาตรการควบคุมโรคให้สามารถใช้สระว่ายน้ำได้ควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ให้มีการคัดกรองเบื้องต้นหรือเฝ้าระวังมิให้ผู้มีอาการเจ็บป่วย เช่น ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอหายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ได้กลิ่น ไม่รู้รส ก่อนลงสระว่ายน้ำทุกครั้ง เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรค

2) กำกับดูแลและปฏิบัติตามคำแนะนำของระบบฆ่าเชื้ออย่างเคร่งครัด เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อตลอดเวลาการให้บริการ (คลอรีนอิสระคงเหลือ (Free Residual Chlorine) ในระดับ 1-3 ส่วนในล้านส่วน (ppm)

3) ตรวจสอบคุณภาพน้ำในสระทุกวัน และดูแลความสะอาดของสระน้ำไม่ให้มีขยะมูลฝอย

4) กำหนดมาตรการก่อนลงสระว่ายน้ำ เช่น นักเรียนต้องชำระร่างกายก่อนลงสระ ต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยก่อนลงและขึ้นจากสระว่ายน้ำ สวมแว่นตา หมวกว่ายน้ำ ระหว่างการว่ายน้ำ ห้ามบ้วนน้ำลาย ห้ามปัสสาวะ ห้ามส่งน้ำมูกลงในน้ำ ห้ามพูดคุยกับเพื่อน ผู้สอนว่ายน้ำ (โค้ช) หรือผู้ดูแลสระน้ำต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่บริเวณสระว่ายน้ำ เป็นต้น

5) ทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน แบ่งรอบการสอน จำกัดจำนวนคนและให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร

6) ควรเตรียมอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวสำหรับกรว่ายน้ำ เช่น แว่นตา หมวกว่ายน้ำ ชุดว่ายน้ำผ้าเช็ดตัว เป็นต้น

7. สนามเด็กเล่น

1) ให้มีการทำความสะอาดเครื่องเล่นและอุปกรณ์การเล่นทุกวัน อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ทำความสะอาดด้วยน้ำยาทำความสะอาด ตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์

2) จัดเครื่องเล่น อุปกรณ์การเล่น และนักเรียนให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร และกำกับดูแลให้เด็กสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาการเล่น

3) จำกัดจำนวนคน จำกัดเวลาการเล่นในสนามเด็กเล่น โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของครูในช่วงเวลาพักเที่ยงและหลังเลิกเรียน

4) ให้ล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือ ก่อนและหลังการเล่นทุกครั้ง

8. ห้องสวม

1) จัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดอย่างเพียงพอ ได้แก่ น้ำยาทำความสะอาด หรือน้ำยาฟอกขาว อุปกรณ์การตรวจ ถูขยยะ ถังน้ำ ไม้ถูพื้น คีบด้ามยาวสำหรับเก็บขยะ ผ้าเช็ดทำความสะอาดและอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เช่น ถุงมือ หน้ากากผ้า เสื้อผ้าที่จะนำมาเปลี่ยนหลังทำความสะอาด เป็นต้น

2) การทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไปพื้นห้องส้วมให้ฆ่าเชื้อโดยใช้ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรท์ (รู้จักกันในชื่อ “น้ำยาฟอกขาว”) โดยนำมาผสมกับน้ำเพื่อให้ได้ความเข้มข้น 0.1% หรือ 1000 ส่วนในล้านส่วนหรือผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อที่มีส่วนผสมของไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ โดยนำมาผสมกับน้ำเพื่อให้ได้ความเข้มข้น 0.5% หรือ 5000 ส่วนในล้านส่วน ราดน้ำยาฆ่าเชื้อทิ้งไว้อย่างน้อย 10 นาที เน้นเช็ดบริเวณที่รองนั่งโถส้วม ฝาปิดโถส้วม ที่กดชักโครก สายชำระ ราวจับ ลูกบิดหรือกลอนประตู ที่แขวนกระดาษชำระ อ่างล้างมือ ชันน้ำ ก๊อกน้ำ ที่วางสบู่ ผนังชอกประตู ด้วยผ้าชุบน้ำยาฟอกขาวหรือใช้แอลกอฮอล์ 70% หรือไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 0.5%

3) หลังทำความสะอาด ควรซักผ้าเช็ดทำความสะอาดและไม้ถูพื้นด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ แล้วซักด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งและนำไปผึ่งแดดให้แห้ง

9. ห้องพักรู

1) จัดโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่ง ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร ควรคำนึงถึงสภาพปริบทและขนาดพื้นที่ อาจพิจารณาใช้ฉากกั้นบนโต๊ะเรียนและจัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจนโดยถือปฏิบัติตามหลัก Social distancing อย่างเคร่งครัด

2) ให้ครูสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา

3) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ให้อากาศถ่ายเท เช่น เปิดประตูหน้าต่าง หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องปรับอากาศ หากจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศกำหนดเวลาเปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศ เปิดประตูหน้าต่างระบายอากาศทุก 1 ชั่วโมงและทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

4) ให้มีการทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และจุดสัมผัสเสี่ยง เช่น ลูกบิดประตู อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เป็นต้น เป็นประจำทุกวันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

5) จัดเตรียมเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือ สำหรับครูและผู้มาติดต่อบริเวณทางเข้าด้านหน้าประตูและภายในห้องอย่างเพียงพอและทั่วถึง

10. ห้องพยาบาล

1) จัดหาครูหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อดูแลนักเรียนในกรณีที่มีนักเรียนป่วยมานอนพักรอ ผู้ปกครองมารับ

2) จัดให้มีพื้นที่หรือห้องแยกอย่างชัดเจน ระหว่างนักเรียนป่วยจากอาการไข้หวัดกับนักเรียนป่วยจากสาเหตุอื่น ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค

3) ทำความสะอาดเตียงและอุปกรณ์ของใช้ทุกวัน

4) จัดเตรียมเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือ บริเวณทางเข้าหน้าประตูและภายในห้องพยาบาลอย่างเพียงพอ

11. โรงอาหาร

การจัดบริการภายในโรงอาหาร การนั่งกินอาหารร่วมกันของผู้ใช้บริการ รวมถึงอาหาร ภาชนะอุปกรณ์ ตู้อัดน้ำดื่ม ระบบบรอน้ำ และผู้สัมผัสอาหารอาจเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรค จึงควรมีการดูแลเพื่อลดและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค

1) หน่วยงานที่จัดบริการโรงอาหาร กำหนดมาตรการการปฏิบัติให้สถานที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

(1) จัดให้มีอ่างล้างมือ พร้อมสบู่ สำหรับให้บริการแก่ผู้เข้ามาใช้บริการ

โรงอาหารบริเวณก่อนทางเข้าโรงอาหาร

(2) ทุกคนที่จะเข้ามาในโรงอาหารต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย

(3) จัดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร ในพื้นที่ต่างๆ เช่น ที่นั่งกินอาหารจุดรับอาหาร จุดซื้ออาหาร จุดรดน้ำดื่ม จุดปฏิบัติงานร่วมกันของผู้สัมผัสอาหาร เป็นต้น

(4) จัดเหลือมช่วงเวลาซื้อและกินอาหารเพื่อลดความแออัดพื้นที่ภายในโรงอาหาร

(5) ทำความสะอาดสถานที่ปรุงประกอบอาหาร พื้นที่ตั้งตู้อัดน้ำดื่ม และพื้นที่บริเวณที่นั่งกินอาหารให้สะอาด ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือผงซักฟอก และจัดให้มีการฆ่าเชื้อด้วยโซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาฟอกขาว) ที่มีความเข้มข้น 1,000 ส่วนในล้านส่วน (ใช้โซเดียมไฮโปคลอไรท์ 6% อัตราส่วน 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 ลิตร)

(6) ทำความสะอาดโต๊ะและที่นั่งให้สะอาด สำหรับนั่งกินอาหารด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือจัดให้มีการฆ่าเชื้อด้วยแอลกอฮอล์ 70% โดยหยดแอลกอฮอล์ลงบนผ้าสะอาดพอหมาดๆ เช็ดไปในทิศทางเดียวกันหลังจากผู้ให้บริการทุกครั้ง

(7) ทำความสะอาดภาชนะอุปกรณ์และเครื่องใช้ให้สะอาด ด้วยน้ำยาล้างจาน และให้มีการฆ่าเชื้อด้วยการแช่ในน้ำร้อน 80 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 30 วินาทีหรือแช่ด้วยโซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาฟอกขาว) ที่มีความเข้มข้น 100 ส่วนในล้านส่วน (ใช้โซเดียมไฮโปคลอไรท์ 6% อัตราส่วนครึ่งช้อนชาต่อน้ำ 1 ลิตร) 1 นาทีแล้วล้างน้ำให้สะอาด และอบหรือฟึ่งให้แห้งก่อนนำไปใช้ใส่อาหาร

(8) ทำความสะอาดตู้อัดน้ำดื่มภายในถังน้ำเย็นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งและเช็ดภายนอกและก้นน้ำดื่มให้สะอาดทุกวัน และฆ่าเชื้อด้วยการแช่โซเดียมไฮโปคลอไรท์

(น้ำยาฟอกขาว) ที่มีความเข้มข้น 100 ส่วนในล้านส่วนเป็นเวลา 30 นาที ทุกครั้งก่อนบรรจุ น้ำใหม่ ในกรณีที่มีเครื่องกรองน้ำควรทำความสะอาดด้วยการล้างย้อน (Backwash) ทุก สัปดาห์และเปลี่ยนไส้กรองตามระยะเวลาที่กำหนดของผลิตภัณฑ์ และตรวจเช็คความชำรุด เสียหายของระบบไฟฟ้าที่ใช้สายดิน ตรวจเช็คไฟฟ้ารั่วตามจุดต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณก๊อกน้ำที่ ถือเป็นจุดเสี่ยงเพื่อป้องกันไฟฟ้าดูดขณะใช้งาน

(9) จัดบริการอาหาร เน้นป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรค เช่น อาหารปรุง สำเร็จสุกใหม่ทุกครั้ง หลีกเลี่ยงการจำหน่ายอาหารเสี่ยง เช่น อาหารประเภทกะทิหรืออาหาร ปรุงข้ามวัน การปกปิดอาหารปรุงสำเร็จ การใช้ภาชนะที่เหมาะสมกับประเภทอาหาร และจัดให้ มีภาชนะอุปกรณ์สำหรับการกินอาหารอย่างเพียงพอเป็นรายบุคคล เช่น จาน ถาดหลุม ซ้อนส้อม แก้วน้ำ เป็นต้น

(10) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ภายในโรงอาหาร เช่น การสวมหน้ากากที่ถูกวิธี ขึ้นตอนการล้างมือที่ถูกต้อง การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล การเลือกอาหารปรุงสุกใหม่ สะอาด เป็นต้น

(11) กรณีมีการใช้บริการร้านอาหารจากภายนอก จัดส่งอาหารให้กับ สถานศึกษา ควรให้ครูหรือผู้รับผิดชอบตรวจประเมินระบบสุขาภิบาลอาหารของร้านอาหาร โดยกำหนดข้อตกลงการจัดส่งอาหารปรุงสุกพร้อมกันภายใน 2 ชั่วโมงหลังปรุงเสร็จ และมีการ ปกปิดอาหารเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสิ่งสกปรกลงในอาหาร

(12) พิจารณาทางเลือกให้ผู้ปกครองสามารถเตรียมอาหารกลางวัน (Lunch box) ให้นักเรียนมารับประทานเองเพื่อป้องกันเชื้อและลดการแพร่กระจายเชื้อ

2) ผู้สัมผัสอาหาร ต้องดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคลมีการป้องกันตนเองและป้องกันการ แพร่กระจายเชื้อโรค ดังนี้

(1) หากมีอาการป่วยไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ได้ กลิ่น ไม่รู้สึกให้หยุดปฏิบัติงานและแนะนำให้ไปพบแพทย์ทันที

(2) ดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคล มีการป้องกันตนเองแต่งกายให้สะอาด สวมใส่ ผ้ากันเปื้อนและอุปกรณ์ป้องกันการปนเปื้อนสู่อาหารในขณะปฏิบัติงาน

(3) รักษาความสะอาดของมือด้วยการล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำก่อน ปฏิบัติงานและขณะเตรียมอาหารประกอบอาหารและจำหน่ายอาหาร รวมถึงหลังจากการจับ เหรียญหรือธนบัตรหรือสัมผัสสิ่งสกปรกอาจใช้เจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาดมือร่วมด้วย หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูกโดยไม่จำเป็น

- (4) สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะปฏิบัติงาน
- (5) มีพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรค เช่น ใช้อุปกรณ์ในการปรุงประกอบอาหาร เช่น เขียง มีด การหยิบจับอาหารแยกระหว่างอาหารสุก อาหารประเภทเนื้อสัตว์สด ผักและผลไม้ และไม้เตรียมปรุงประกอบอาหารบนพื้นโดยตรง
- (6) จัดเมนูอาหารที่จำหน่าย โดยเน้นอาหารปรุงสุกด้วยความร้อน โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ปรุงให้สุกด้วยความร้อนไม่น้อยกว่า 70 องศาเซลเซียส หลีกเลี่ยงการจำหน่ายอาหาร บุคเลี้ยงง่าย เช่น อาหารประเภทกะทิและอาหารที่ไม่ผ่านความร้อน เช่น ซูชิ เป็นต้น
- (7) อาหารปรุงสำเร็จ จัดเก็บในภาชนะสะอาด มีการปกปิดอาหาร จัดเก็บสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร กรณีอาหารปรุงสำเร็จรอการจำหน่ายให้นำมาอุ่นทุก 2 ชั่วโมง
- (8) การใช้ภาชนะบรรจุอาหารแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ต้องสะอาดมีคุณภาพเหมาะสมกับการบรรจุอาหารปรุงสำเร็จและไม่ควรใช้โฟมบรรจุอาหาร
- (9) ระหว่างการปฏิบัติงานให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร
- (10) ควรพิจารณาให้มีระบบชำระเงินออนไลน์สำหรับผู้บริโภค
- 3) ผู้ที่เข้ามาใช้บริการโรงอาหาร ต้องดำเนินการป้องกันตนเองและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค ดังนี้
- (1) ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำหรือใช้เจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาดมือทุกครั้งก่อนเข้าไปในโรงอาหาร ก่อนกินอาหาร ภายหลังจากซื้ออาหาร หลังจากจับเหรียญหรือธนบัตร หลังจากสัมผัสสิ่งสกปรก หรือหลังจากออกจากห้องส้วม
- (2) ทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในโรงอาหารหรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายอาหาร
- (3) เลือกซื้ออาหารปรุงสำเร็จสุกใหม่ หลีกเลี่ยงการกินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ เครื่องในสัตว์ที่ปรุงไม่สุกและตรวจสอบคุณภาพของอาหารทันที เช่น สภาพอาหาร กลิ่น ความสะอาดและความเหมาะสมของภาชนะบรรจุ มีการปกปิดอาหารมิดชิด ไม่เลอะเทอะ ไม่ฉีกขาด เป็นต้น
- (4) ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตรในการซื้ออาหาร ขณะรออาหาร นั่งกินอาหาร ขณะรอคบน้ำดื่ม
- (5) พิจารณาเลือกใช้ระบบการชำระเงินแบบออนไลน์

12. รถรับ-ส่งนักเรียน

1) ทำความสะอาดรถรับนักเรียนและบริเวณจุดสัมผัสเสี่ยง เช่น ราวจับ ที่เปิดประตู เบาะนั่ง ที่วางแขน ด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาดที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาฟอกผ้าขาว) และปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลากผลิตภัณฑ์ (เช่น ผสมโซเดียมไฮโปคลอไรท์ความเข้มข้น 60% ปริมาณ 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 1 ลิตร)

2) นักเรียนที่ใช้บริการรถรับนักเรียน ต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาที่อยู่บนรถ ลดการพูดคุยกันเล่นหยอกล้อกัน รวมถึงกำหนดจุดรับ-ส่งนักเรียน สำหรับผู้ปกครอง

3) การจัดที่นั่งบนรถรับนักเรียน ควรจัดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร ทั้งนี้ควรคำนึงถึงขนาดพื้นที่ของรถ จำนวนที่นั่ง พิจารณาตามบริบท คุณลักษณะของรถและความเหมาะสม จัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจนโดยยึดหลัก Social distancing อย่างเคร่งครัด

4) ก่อนและหลังให้บริการรับนักเรียนแต่ละรอบ ควรเปิดหน้าต่างประตูระบายอากาศให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

5) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์สำหรับใช้ทำความสะอาดมือบ่อยๆ บนรถรับนักเรียน

13. หอพักนักเรียน

1) มีการตรวจคัดกรองวัดอุณหภูมิร่างกายของนักเรียนทุกคนก่อนเข้าหอพัก และสังเกตอาการเสี่ยง หากพบผู้มีอาการเสี่ยงต้องรีบแจ้งครูหรือผู้ดูแลหอพักและแจ้งประสานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขดำเนินการต่อไป

2) จัดให้มีที่ล้างมือพร้อมสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือไว้บริการในบริเวณต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น บริเวณทางเข้าออกอาคาร หน้าลิฟท์ ห้องนั่งเล่นส่วนกลาง เป็นต้น

3) ให้มีการทำความสะอาดในพื้นที่ต่างๆ โดยเน้นจุดที่มีผู้สัมผัสร่วมกันเป็นประจำ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง และอาจเพิ่มความถี่มากขึ้น หากมีผู้ใช้งานจำนวนมากด้วยน้ำยาทำความสะอาดและอาจฆ่าเชื้อด้วยแอลกอฮอล์ 70% หรือโซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาฟอกขาว) 0.1% ในพื้นที่ดังนี้

- บริเวณพื้นที่ส่วนกลาง พื้นผิวสัมผัส อุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น เคาน์เตอร์ ราวบันได ที่จับประตู ปุ่มกดลิฟท์ จุดประชาสัมพันธ์ โต๊ะที่นั่ง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น เครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ ตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญ ตู้จำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ เครื่องดื่มหยอดเหรียญ โดยเน้นจุดที่มีผู้สัมผัสร่วม เช่น ปุ่มกดรายการ ฝาช่องรับสินค้า

- ห้องส่วนกลาง เน้นบริเวณจุดเสี่ยง ได้แก่ กลอนหรือลูกบิดประตู ก๊อกน้ำ อ่างล้างมือที่รองนั่งโถส้วม ที่กดโถส้วม หรือโถปัสสาวะ สายฉีดชำระและพื้นห้องส้วม

4) ควรกำหนดมาตรการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1.2 เมตร และลดความแออัดในบริเวณพื้นที่ต่างๆ เช่น การจัดระยะห่างของเตียงนอน ชั้นวางของใช้ส่วนตัว จำกัดจำนวนคนในการใช้ลิฟท์จัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจนที่มีการรอ เป็นต้น

5) จัดให้มีการระบายอากาศที่เหมาะสมให้อากาศถ่ายเท เช่น เปิดประตูหน้าต่าง หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องปรับอากาศ หากจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศควรตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องปรับอากาศให้อยู่ในสภาพดี กำหนดเวลาเปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศ และเปิดประตูหน้าต่างระบายอากาศและต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

6) กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้พักในห้องพัก ดังนี้

- ให้ผู้ที่พักในห้องพัก ประเมินตนเองก่อน หากพบว่ามิใช่ โอดิวิจมีน้ำมูกหรือเหนื่อยหอบหรือมีอุณหภูมิร่างกายเท่ากับหรือมากกว่า 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป หรือมีอาการระบบทางเดินหายใจให้รายงานหัวหน้าเพื่อเข้าสู่ระบบการดูแลของโรงพยาบาลต่อไป

- มีการดูแลตนเองโดยการสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร หลีกเลี่ยงการพูดคุยในระยะใกล้ชิดและไม่ใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น (เช่น ผ้าเช็ดตัว ช้อน จาน ชาม แก้วน้ำ เป็นต้น) ล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาด หรือด้วยเจลแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอ (เช่น ทุกครั้งก่อนและหลังรับประทานอาหาร หลังการทำความสะอาดห้องพัก หลังการใช้ส้วม เป็นต้น) หลีกเลี่ยงการสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น ดูแลสุขภาพให้แข็งแรงและดูแลสุขภาพสุขอนามัยส่วนบุคคล

- ดูแลภายในห้องพักให้สะอาด และทำความสะอาดบริเวณที่ต้องสัมผัสบ่อย เช่น ลูกบิดหรือกลอนประตู โต๊ะ เก้าอี้ ควรเปิดประตูหน้าต่างห้องพักเป็นประจำทุกวันเพื่อระบายอากาศ หากมีการใช้เครื่องปรับอากาศให้มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งคัดแยกขยะ รวบรวมใส่ถุงขยะ มัดปากถุงให้แน่น และนำไปทิ้งตามเงื่อนไขที่ห้องพักกำหนด ก่อนนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

7) ภาชนะบรรจุน้ำดื่ม เช่น ถังน้ำ เหยือกน้ำ कुलเลอร์ ต้องสะอาดมีฝาปิด ควรมีทางเทรินหรือก๊อกน้ำ ไม่ควรใช้การจ้วงดักโดยตรง และต้องล้างทำความสะอาดด้วยน้ำยาล้างภาชนะภายในและภายนอกทุกวัน

8) มีมาตรการกำกับดูแลพนักงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แม่บ้าน พนักงานทำความสะอาด โดยหากพบว่ามิใช่ โอดิวิจมีน้ำมูก เจ็บคอ เหนื่อยหอบ ให้หยุดงานและแนะนำให้พบแพทย์ ให้สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในอาคาร ล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือ

เจลแอลกอฮอล์บ่อยๆ และต้องเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร หาก
 รับผิดชอบด้านการทำความสะอาดให้สวมถุงมือ ผ้ากันเปื้อน รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ใช้ที่คีบ
 ค้ำยวเก็บขยะใส่ถุง มัดปากถุงให้มิดชิดนำไปรวบรวมไว้ที่พักขยะ เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน
 ให้ล้างมือให้สะอาด เมื่อปฏิบัติงานเสร็จในแต่ละวันหากเป็นไปได้ควรอาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้า
 ทันที

9) หากมีบริการอื่นๆ ภายในหอพัก เช่น ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม สถานที่
 รับประทานอาหารร้านเสริมสวยหรือและกิจการอื่นๆ ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในด้านนั้นๆ

10) มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้โรคโควิด 19 เกี่ยวกับอาการของ
 โรค คำแนะนำการปฏิบัติตนเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรค เช่น เลี่ยงตามสาย ติดป้ายประชาสัมพันธ์
 ตามจุดต่างๆ โฉนกลุ่มหอพัก

11) กำกับดูแลตรวจสอบการปฏิบัติตนให้เป็นสุขนิสัยกิจวัตร โดยจัดให้มีจิตอาสา
 ควบคุมดูแลทุกวัน

12) หากพบผู้ป่วยยืนยันหรือมีข้อมูลบ่งชี้ว่า หอพักอาจเป็นจุดแพร่เชื้อได้
 ให้ผู้รับผิดชอบร่วมมือกับเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในการดำเนินการต่างๆ เช่น การ
 สอบสวนโรค การทำความสะอาดพื้นที่ต่างๆ เป็นต้น

13) มาตรการอื่นๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของหอพักและให้มีลักษณะ
 เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อและสามารถติดตามสอบสวนโรคได้ เช่น กิจกรรมการรวมตัวสังสรรค์
 การกำหนดให้บุคคลภายนอกเข้าพักหรือผู้มาติดต่ออื่นๆ มีการลงทะเบียนเพื่อการติดตาม
 ตรวจสอบ กรณีพบผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับหอพัก

14. ห้องนอนเด็กเล็ก

1) ทำความสะอาดเครื่องนอน เปลี่ยนผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน และผ้ากันเปื้อน
 ทุกวัน รวมถึงทำความสะอาดอุปกรณ์ของใช้ของเล่น ตุ๊กตาของส่วนบุคคล และจุดสัมผัส
 เสี่ยงร่วมเป็นประจำทุกวัน

2) จัดให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล เช่น เรียบนหนังสือ ใช้
 สัญลักษณ์แทนขอบเขต รวมถึงการจัดที่นอนสำหรับเด็ก ต้องเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล
 อย่างน้อย 1-2 เมตร

3) มีและใช้ของใช้ส่วนตัว เน้นไม่ใช้ของใช้ร่วมกัน เช่น ผ้ากันเปื้อน ผ้าเช็ดหน้า
 ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ

4) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับครูและนักเรียน บริเวณ
 ทางเข้าและภายในห้องอย่างเพียงพอ

5) มีการระบายอากาศที่ดี อากาศถ่ายเทสะดวก เช่น เปิดประตู หน้าต่าง หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องปรับอากาศ หากจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศ กำหนดเวลาเปิด-ปิด เครื่องปรับอากาศ และเปิดประตู หน้าต่างระบายอากาศทุก 1 ชั่วโมงและต้องทำความสะอาด อย่างสม่ำเสมอ

6) จัดอุปกรณ์การส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเพียงพอ คนละ 1 ชุด

7) อัตราส่วนของครูหรือผู้ดูแลเด็กหรือพี่เลี้ยงต่อเด็กเล็ก 1: 5-8 ในการดูแลเด็ก ตลอดทั้งวัน

15. การเข้าแถวเคารพธงชาติ

1) การจัดพื้นที่เข้าแถว ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร กรณีมีพื้นที่จำกัด ไม่เพียงพออาจพิจารณาสลับชั้นเรียนมาเข้าแถวบริเวณหน้าเสาธง หรือ จัดให้มีการเข้าแถวบริเวณที่มีพื้นที่กว้างขวาง เช่น หน้าห้องเรียน ลานอเนกประสงค์ ลานสนาม กีฬา โรงยิม หอประชุม เป็นต้น

2) ครูและนักเรียนทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา การเข้าแถวเคารพธงชาติ

3) ลดระยะเวลาการจัดกิจกรรมหน้าเสาธง กรณีมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ควรใช้ช่องทางอื่นๆ เช่น เสียงตามสาย ผ่านสื่อออนไลน์, Line, Facebook, E-mail แจ้งในห้องเรียน เป็นต้น

4) ทำความสะอาดอุปกรณ์ของใช้หรือจุดสัมผัสเสี่ยง ภายหลังจากใช้งานทุกครั้ง เช่น เชือกที่เสาธง ไมโครโฟน เป็นต้น

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางบริหารจัดการ

ตามที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (15 ตุลาคม 2564) ได้แจ้งแนวทางการเปิดสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย) ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามหนังสือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0816.3/ว2375 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2564 นั้น เพื่อให้การเปิดโรงเรียนหรือวิทยาลัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงกำหนดแนวทางการเปิดโรงเรียนหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

1. แนวทาง Sandbox: Safety zone in School สำหรับสถานศึกษาประเภทไป-กลับที่มีความพร้อมและผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.1 ด้านกายภาพ : ลักษณะอาคารและพื้นที่โดยรอบอาคารของสถานศึกษาประกอบด้วย

- 1) พื้นที่/อาคารสนับสนุนการบริการ
- 2) พื้นที่/อาคารเพื่อจัดการเรียนการสอน

โดยจัดอาคารและพื้นที่โดยรอบให้เป็นพื้นที่ปฏิบัติงานที่ปลอดภัย และมีพื้นที่ที่เป็น COVID free zone

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม : ต้องเป็นไปตามความสมัครใจของทุกฝ่าย โดยสถานศึกษาที่ประสงค์จะดำเนินการในรูปแบบ Sandbox: Safety Zone in School ต้องจัดให้มีการประชุมหารือร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และมีมติให้ความเห็นชอบร่วมกันในการจัดพื้นที่การเรียนการสอนในรูปแบบ Sandbox: Safety Zone in School ตลอดจนภาคการศึกษา ก่อนนำเสนอโครงการผ่านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

1.3 ด้านการประเมินความพร้อมสู่การปฏิบัติ: สถานศึกษาต้องเตรียมการประเมินความพร้อม ดังนี้

1.3.1 โรงเรียน หรือวิทยาลัย

- 1) ต้องผ่านการประเมินความพร้อมผ่าน Thai Stop Covid + (TSC +)
- 2) ต้องจัดให้มีสถานที่แยกกักตัวในโรงเรียน (School Isolation) สำหรับรองรับการดูแลรักษาเบื้องต้นกรณีนักเรียน ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษามีการติดเชื้อโควิด - 19 หรือผลตรวจ ATK เป็นบวก รวมถึงมีแผนเผชิญเหตุและมีความร่วมมือกับสถานพยาบาลเครือข่ายในพื้นที่ที่ดูแลอย่างใกล้ชิด
- 3) ต้องควบคุมดูแลการเดินทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือวิทยาลัยอย่างเข้มข้น โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปสัมผัสในพื้นที่ต่างๆ ตลอดเส้นทางการเดินทาง
- 4) ต้องจัดพื้นที่หรือบริเวณให้เป็นจุดคัดกรอง (Screening Zone) ที่เหมาะสมจัดจุดรับส่งสิ่งของ จุดรับส่งอาหาร หรือจุดเสี่ยงอื่น เป็นการจำแนกนักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครองและผู้มาติดต่อที่เข้ามาในโรงเรียนหรือวิทยาลัย
- 5) การดำเนินการของโรงเรียนหรือวิทยาลัย : ระวังภาคการศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

5.1) สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ทั้งรูปแบบ Onsite หรือ Online หรือแบบผสมผสาน (Hybrid)

5.2) นักเรียน ครู และบุคลากร ทุกคนต้องประเมิน Thai Save Thai (TST)

5.3) ให้มีการสุ่มตรวจ ATK นักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนหรือวิทยาลัยเพื่อเฝ้าระวัง

5.4) ปฏิบัติตามมาตรการสุขอนามัยส่วนบุคคลอย่างเข้มข้น ได้แก่ 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) และ 6 มาตรการเสริม (SSET-EQ)

5.5) ปฏิบัติตามแนวทางมาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด

5.5.1) สถานศึกษาประเมินความพร้อมเปิดเรียน ผ่าน Thai Stop Covid Plus (TSC +)

5.5.2) ทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบ Small Bubble หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมข้ามกลุ่มกัน และจัดนักเรียนในห้องเรียนขนาดปกติ (6 x 8 เมตร) ไม่เกิน 25 คน หรือจัดให้เว้นระยะห่าง นักเรียนในห้องเรียนไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร พิจารณาตามความเหมาะสมโดยคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

5.5.3) จัดระบบการให้บริการอาหารสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ตามหลักมาตรฐานสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการ อาทิเช่น การจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบจากแหล่งอาหาร การปรุงประกอบอาหาร หรือการสั่งซื้ออาหารตามระบบนำส่งอาหาร (Delivery) ที่ถูกสุขลักษณะและต้องมีระบบตรวจสอบทางโภชนาการก่อนนำมาบริโภค

5.5.4) จัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานศึกษา ได้แก่ การระบายอากาศภายในอาคาร การทำความสะอาด คุณภาพน้ำ อุบัติกบริโภค และการจัดการขยะ

5.5.5) จัดให้มีสถานที่แยกกักตัวในโรงเรียน (School Isolation) และแผนเผชิญเหตุสำหรับรองรับการดูแลรักษาเบื้องต้นกรณีนักเรียน ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษามีการติดเชื้อโควิด-19 หรือผลตรวจ ATK เป็นบวก โดยมีการซักซ้อมอย่างเคร่งครัด

5.5.6) ควบคุมดูแลการเดินทางกรณีมีการเข้าและออกจากสถานศึกษา (Seal Route) อย่างเข้มข้น โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปสัมผัสในพื้นที่ต่างๆ ตลอดเส้นทางการเดินทาง

1.3.2 นักเรียน ครู และบุคลากร

1) ครู และบุคลากร ต้องได้รับการฉีดวัคซีนครบโดส ตั้งแต่ร้อยละ 85 เป็นต้นไป ส่วนนักเรียนและผู้ปกครองควรได้รับวัคซีนตามมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม)

2) นักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม) ทุกคนต้องตรวจ ATK ในวันแรกของการเปิดเรียน

3) นักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษามีการทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบ small Bubble และหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมข้ามกลุ่มกัน โดยเฉพาะพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม)

1.4 การดำเนินการของสถานศึกษา : ระหว่างภาคการศึกษาต้องดำเนินการดังนี้

1.4.1 สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ทั้งรูปแบบ Onsite หรือ Online หรือแบบผสมผสาน (Hybrid)

1.4.2 นักเรียน ครู และบุคลากรที่อยู่ในพื้นที่ Safety Zone ต้องประเมิน Thai Save Thai (TST) อย่างต่อเนื่องตามเกณฑ์จำแนกตามเขตพื้นที่การแพร่ระบาด (ตามตารางแนบ)

1.4.3 ให้มีการสุ่มตรวจ ATK นักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อเฝ้าระวังตามเกณฑ์จำแนกตามเขตพื้นที่การแพร่ระบาด (ตามตารางแนบ)

1.4.4 ปฏิบัติตามมาตรการสุขอนามัยส่วนบุคคลอย่างเข้มข้น ได้แก่ 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) และ 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ)

1.4.5 นักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เขียนบันทึก Timeline กิจกรรมประจำวัน และการเดินทางเข้าไปในสถานที่ต่างๆ แต่ละวัน อย่างสม่ำเสมอ

1.4.6 ปฏิบัติตามแนวทาง 7 มาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษา (ไป-กลับ) อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1) สถานศึกษาประเมินความพร้อมเปิดเรียน ผ่าน Thai Stop COVIC Plus (TSC +)

2) ทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบ Small Bubble หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรม

ข้ามกลุ่มกัน และจัดนักเรียนในห้องเรียนขนาดปกติ (6 x 8 เมตร ไม่เกิน 25 คน หรือ จัดให้เว้นระยะห่างระหว่างนักเรียนในห้องเรียนไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร พิจารณาตามความเหมาะสมโดยคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

3) จัดระบบการให้บริการอาหารสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ตามหลักมาตรฐานสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการ อาทิเช่น การจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบจากแหล่งอาหาร การปรุงประกอบอาหาร หรือการสั่งซื้ออาหารตามระบบนำส่งอาหาร (Delivery) ที่ถูกสุขลักษณะและต้องมีระบบตรวจสอบทางโภชนาการก่อนนำมาบริโภค

4) จัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการป้องกัน โรคโควิด-19 ในสถานศึกษา ได้แก่ การระบายอากาศภายในอาคาร การทำความสะอาดคุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค และการจัดการขยะ

5) จัดให้มีสถานที่แยกกักตัวในโรงเรียน (School Isolation) และแผนเผชิญเหตุสำหรับรองรับการดูแลรักษาเบื้องต้นกรณีนักเรียน ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษามีการติดเชื้อโควิด-19 หรือผลตรวจ ATK เป็นบวก โดยมีการซักซ้อมอย่างเคร่งครัด

6) ควบคุมดูแลการเดินทางเข้าและออกจากสถานศึกษา (Seal Route) อย่างเข้มข้น โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปสัมผัสในพื้นที่ต่างๆ ตลอดเส้นทางการเดินทางจากบ้านไปกลับโรงเรียน ทั้งกรณีรถรับ-ส่งนักเรียน รถส่วนบุคคล และพาหนะโดยสารสาธารณะ

7) จัดให้มีสมุดทะเบียนประวัติการเข้าออกสถานศึกษา (School Pass) สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล ผลการประเมิน TST ผลตรวจ ATK ภายใน 7-14 วันและประวัติการรับวัคซีน ตามมาตรการของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข พิจารณาตามความเหมาะสม โดยคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด เพื่อให้เกิดความปลอดภัยเมื่อเข้า-ออกโรงเรียน โดยเฉพาะพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม)

1.4.7 กรณีสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม) กำหนดให้สถานประกอบกิจการ กิจกรรมที่อยู่รอบรั้วสถานศึกษาให้ผ่านการประเมิน Thai Stop COVID Plus (TSC+) COVID free setting

ทั้งนี้ สถานศึกษาที่ประสงค์จะขอเปิดการเรียนการสอนโดยดำเนินการตามรูปแบบ Sandbox : Safety Zone in School ต้องจัดทำแผนดำเนินการตามแนวการเปิดสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการ

โรคติดต่อจังหวัด โดยต้องจัดทำแผนงานและแสดงความพร้อมการดำเนินการตามข้อ (1.1) – (1.4) ให้ครบถ้วน

2. แนวทาง Sandbox Safety Zone in School สำหรับสถานศึกษา ประเภทพัก นอน

2.1 ด้านกายภาพ : ลักษณะอาคารและพื้นที่โดยรอบอาคารของสถานศึกษา ประเภทพักนอน หรือ โรงเรียนประจำ ประกอบด้วย

- 1) หอพักนักเรียนชาย และ/หรือ หอพักนักเรียนหญิง
- 2) พื้นที่/อาคารสนับสนุนการบริการ
- 3) พื้นที่/อาคารเพื่อจัดการเรียนการสอน
- 4) สถานที่พักครูและบุคลากรทางการศึกษา

โดยจัดอาคารและพื้นที่โดยรอบให้เป็นไปตามมาตรการ

2.2 ด้านการมีส่วนร่วม : ต้องเป็นไปตามความสมัครใจของทุกฝ่าย โดยสถานศึกษา ที่ประสงค์จะดำเนินการในรูปแบบ Sandbox: Safety Zone in School ต้องจัดให้มีการประชุมหารือร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง ผู้นำ ชุมชน และมีมติให้ความเห็นชอบร่วมกันในการจัดพื้นที่การเรียนการสอนในรูปแบบ Sandbox Safety Zone in School (ตลอดภาคการศึกษา ก่อนนำเสนอโครงการผ่านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด แล้วขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

2.3 ด้านการประเมินความพร้อมสู่การปฏิบัติ: สถานศึกษา ต้องเตรียมการประเมินความพร้อมดังนี้

2.3.1 โรงเรียน หรือ วิทยาลัย

- 1) ต้องผ่านการประเมินความพร้อมผ่าน Thai Stop COVIC Plus (TSC+)
- 2) ต้องจัดให้มีสถานที่แยกกักตัวในโรงเรียน (School Isolation) สำหรับรองรับการดูแลรักษาเบื้องต้นกรณีนักเรียน ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษามีการติดเชื้อโควิด-19 หรือผลตรวจ ATK เป็นบวก รวมถึงมีแผนเผชิญเหตุและมีความร่วมมือกับสถานพยาบาลเครือข่ายในพื้นที่ที่ดูแลอย่างใกล้ชิด

- 3) ต้องจัดอาคารและพื้นที่โดยรอบให้เป็นอาณาเขตบริเวณในรูปแบบ Sandbox ในโรงเรียน ดังนี้

3.1) Screening Zone

จัดพื้นที่หรือบริเวณให้เป็นจุดคัดกรอง (Screening Zone) ที่เหมาะสม จัดจุดรับส่งสิ่งของ จุดรับส่งอาหาร หรือจุดเสี่ยงอื่น เป็นการจำแนกนักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้ปกครองและผู้มาติดต่อที่เข้ามาในโรงเรียนไม่ให้ใกล้ชิดกับบุคคลในโซนอื่น รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ปฏิบัติงานเฉพาะบุคลากรที่ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานในโซนอื่นได้

3.2) Quarantine Zone

จัดพื้นที่หรือบริเวณให้เป็นจุดกักกันและสังเกตอาการ สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรที่ยังต้องสังเกตอาการ เน้นการจัดกิจกรรมแบบ Small bubble

3.3) Safety Zone

จัดเป็นพื้นที่ปลอดภัย ปลอดภัย สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจ กิจกรรมแบบปลอดภัย

4) ห้องคัดกรองคนส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดบูรณาการการทำงานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ เพื่อตรวจติดตามประเมินความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งช่วงก่อนและระหว่างดำเนินการ

2.3.2 นักเรียน ครู และบุคลากร

1) ครู และบุคลากร ต้องได้รับการฉีดวัคซีนครบโดส ตั้งแต่ร้อยละ 85 เป็นต้นไป ส่วนนักเรียน และผู้ปกครองควรได้รับวัคซีนตามมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม)

2) นักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ทุกคนต้องตรวจคัดกรอง Antigen Test Kit (ATK) ก่อนเข้า Quarantine Zone

3) นักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีการแยกกักตัว สังเกตอาการให้ครบกำหนด 14 วัน ก่อนเข้าสู่ Safety Zone (กรณีย้ายมาจาก State Quarantine ให้พิจารณาลดจำนวนวันกักตัวลงตามความเหมาะสม 7-10 วัน) รวมถึงการทำกิจกรรมในแบบ Small Bubble และหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมข้ามกลุ่มกัน

2.4 การดำเนินการของสถานศึกษา : ระหว่างภาคการศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ทั้งรูปแบบ Onsite หรือ Online หรือแบบผสมผสาน (Hybrid)

2.4.2 นักเรียน ครู และบุคลากร ทุกคนต้องประเมิน Thai Save Thai (TST) ตามเกณฑ์ จำแนกตามเขตพื้นที่การแพร่ระบาด (ตามตารางแนบ)

2.4.3 ให้มีการสุ่มตรวจ ATK นักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อเฝ้าระวัง ตามเกณฑ์จำแนกตามเขตพื้นที่การแพร่ระบาด (ตามตารางแนบ)

2.4.4 ปฏิบัติตามมาตรการสุ่มตรวจร้อยละ 10 ของบุคลากรอย่างเข้มข้น ได้แก่ 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) และ 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ)

2.4.5 ปฏิบัติตามแนวทางมาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด

- 1) สถานศึกษาประเมินความพร้อมเปิดเรียน ผ่าน Thai Stop Covid Plus (TSC+)
- 2) ทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบ Small Bubble หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมข้ามกลุ่มกัน และจัดนักเรียนในห้องเรียนขนาดปกติ (6 x 8 เมตร) ไม่เกิน 25 คน หรือจัดให้เว้นระยะห่างระหว่างนักเรียนในห้องเรียนไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร พิจารณาตามความเหมาะสมโดยคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด
- 3) จัดระบบการให้บริการอาหารสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ตามหลักมาตรฐานสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการ อาทิเช่น การจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบจากแหล่งอาหาร การปรุงประกอบอาหาร หรือการสั่งซื้ออาหารตามระบบนำส่งอาหาร (Delivery) ที่ถูกสุขลักษณะและต้องมีระบบตรวจสอบทางโภชนาการก่อนนำมาบริโภค
- 4) จัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานศึกษา ได้แก่ การระบายอากาศภายในอาคาร การทำความสะอาด คุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค และการจัดการขยะ
- 5) จัดให้มีสถานที่แยกกักตัวในโรงเรียน (School Isolation) และแผนเผชิญเหตุสำหรับรองรับการดูแลรักษาเบื้องต้นกรณีนักเรียน ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษามีการติดเชื้อโควิด-19 หรือผลตรวจ ATK เป็นบวก โดยมีการซักซ้อมอย่างเคร่งครัด
- 6) ควบคุมดูแลการเดินทางกรณีมีการเข้าและออกจากสถานศึกษา (Seal Route) อย่างเข้มข้น โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปสัมผัสในพื้นที่ต่างๆ ตลอดเส้นทาง การเดินทาง ทั้งนี้ โรงเรียน หรือวิทยาลัย ที่ประสงค์จะขอเปิดการเรียนการสอนโดยดำเนินการตามรูปแบบ Sandbox Safety Zone in School ต้องจัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัด สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจารณา และเสนอต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด โดยต้องจัดทำแผนงานและแสดงความพร้อมการดำเนินการตามข้อ 2.1 – 2.4 ให้ครบถ้วน

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (15 ตุลาคม 2564) ได้กำหนดแนวทางการเปิดสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย) ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการดำเนินการของสถานศึกษาระหว่างภาคการศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้งรูปแบบ Onsite หรือ Online หรือแบบผสมผสาน (Hybrid) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564ข, หน้า 22-28) ได้กำหนดรูปแบบทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มี 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน (Onsite)

วิธีการนี้สำหรับสถานศึกษาที่มีผลการประเมินตนเองผ่าน ตามแบบประเมินตนเองสำหรับสถานศึกษา ในระบบ Thai Stop Covid Plus ตัวย่อ TSC+ ในการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน และปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การเปิดโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาตามข้อกำหนดตามความ ในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 32) ลงวันที่ 20 กันยายน 2564 ซึ่งกำหนดมาตรการ Sandbox : Safety Zone in School เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งสถานศึกษาจะต้องนำเสนอ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัด (ศปก.จ.) เมื่อได้รับอนุญาตแล้วสถานศึกษาจึงจะสามารถเปิดการเรียนการสอนได้

เมื่อสถานศึกษาเปิดให้มีการเรียนการสอนตามปกติ ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน หรือในชั้นเรียนเป็นหลัก ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนอื่นๆ มาผสมผสาน (Hybrid) ใช้กับการเรียนการสอนเพิ่มเติมในชั้นเรียนได้ เช่น การเรียนผ่านโทรทัศน์ (On Air) หรือการเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต ผ่าน แอปพลิเคชัน (Online) หรือรูปแบบอื่นๆ ตามความพร้อม และความต้องการของสถานศึกษา หรือครูผู้สอน ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid) ในแบบชั้นเรียน

(Onsite)

รูปแบบเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ครูและนักเรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน หรือใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยสถานศึกษาสามารถเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้ตามตัวอย่าง ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การสลับชั้นมาเรียนของนักเรียน แบบสลับชั้นมาเรียน

รูปแบบนี้ สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถจัดให้นักเรียนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) มาเรียนในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี และนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4 – ป.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.4 – ม.6) มาเรียนในวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ สลับกันไปทุกสัปดาห์ ในวันที่นักเรียนอยู่ที่บ้านสามารถให้นักเรียนเรียนรู้ โดยการเรียนการสอนทางไกลได้ ทั้ง ON Air และ Online ตามบริบทความพร้อมของนักเรียน

รูปแบบที่ 2 การสลับชั้นมาเรียนของนักเรียน แบบสลับวันคู่ วันคี่

รูปแบบนี้ สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถจัดให้นักเรียนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) มาเรียนในวันคู่ และนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – ป.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) มาเรียนในวันคี่ สลับกันไปในวันที่นักเรียนอยู่ที่บ้านสามารถให้นักเรียนเรียนรู้โดยการเรียนการสอนทางไกลได้ ทั้ง ON Air และ ONLINE ตามบริบทความพร้อมของนักเรียน

รูปแบบที่ 3 การสลับชั้นมาเรียนของนักเรียน แบบสลับวันมาเรียน 5 วัน

รูปแบบนี้ เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องมาก มีพื้นที่ห้องเรียนจำกัดหรือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโครงการห้องเรียนพิเศษต่าง ๆ โรงเรียนต้องสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผนแบ่งกลุ่มนักเรียนในห้องเรียนเป็นสองกลุ่ม กลุ่ม A และกลุ่ม B ให้สลับกันมาเรียน สัปดาห์แรกและสัปดาห์ที่สาม กลุ่ม A มาเรียนที่โรงเรียน กลุ่ม B เรียนอยู่ที่บ้านด้วยการเรียนการสอนทางไกล สัปดาห์ที่สอง และสัปดาห์ที่สี่ กลุ่ม A เรียนอยู่ที่บ้านด้วยการเรียนการสอนทางไกล กลุ่ม B มาเรียนที่โรงเรียน สลับกันไป นักเรียนสามารถเรียนรู้โดยการเรียนการสอนทางไกลได้ ทั้ง On Air และ Online ตามบริบทความพร้อมของนักเรียน

รูปแบบที่ 4 การสลับช่วงเวลาเรียนของนักเรียน แบบเรียนทุกวัน

รูปแบบนี้ สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถจัดให้นักเรียนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) มาเรียนในช่วงเวลา 08.30 น.– 11.30 น. และนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – ป.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) มาเรียนในมาเรียนในช่วงเวลา 12.30 น. – 14.30 น. ในวันที่นักเรียนอยู่ที่บ้านสามารถให้นักเรียนเรียนรู้

โดยการเรียนการสอนทางไกลได้ ทั้ง On Air และ Online ตามความเหมาะสม และความพร้อมของนักเรียน

รูปแบบที่ 5 การสลับกลุ่มนักเรียน แบบแบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม

รูปแบบนี้เหมาะสมกับสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องมาก มีพื้นที่ห้องเรียนจำกัดหรือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโครงการห้องเรียนพิเศษต่างๆ สถานศึกษาต้องสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผนแบ่งกลุ่มนักเรียนในห้องเรียนเป็นสองกลุ่ม กลุ่ม A และกลุ่ม B ให้สลับกันมาเรียน วันจันทร์ กลุ่ม A มาเรียนที่โรงเรียน กลุ่ม B เรียนอยู่ที่บ้านด้วยการเรียนการสอนทางไกล วันอังคาร กลุ่ม A เรียนอยู่ที่บ้านด้วยการเรียนการสอนทางไกล กลุ่ม B มาเรียนที่โรงเรียนสลับกันไป นักเรียนเรียนรู้โดยการเรียนการสอนทางไกลได้ ทั้ง ON AIR และ ONLINE ตามความเหมาะสม และความพร้อมของนักเรียน

รูปแบบที่ 6 รูปแบบอื่น ๆ

นอกจากรูปแบบที่ 1 ถึงรูปแบบที่ 5 ดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของสถานศึกษา โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (กตปน.) รวมถึงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัด (ศปก.จ.) ตามลำดับ

2. รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning)

รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) มี 4 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนผ่านโทรทัศน์ (On Air)

วิธีการนี้ เป็นกรณีที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้หรือไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนพร้อมกันได้ทุกคน เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์ การจัดการเรียนการสอนของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยดำเนินการออกอากาศมีทั้งหมด 4 ระบบ ได้แก่

1) ระบบดาวเทียม (Satellite)

1.1) KU-Band (จานหีบ) ช่อง 186 – 200

1.2) C-Band (จานโปร่ง) ช่อง 337 – 348

- 2) ระบบดิจิทัลทีวี (Digital TV) ช่อง 37 – 48
- 3) ระบบเคเบิลทีวี
- 4) ระบบ IPTV.

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online)

เป็นรูปแบบการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ สำหรับครูและนักเรียนที่มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต โทรศัพท์ และมีการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต มีทั้งหมด 4 ช่องทาง ได้แก่

- 1) เว็บไซต์ OBEC Content Center – <https://contentcenter.obec.go.th/>
- 2) เว็บไซต์ DEEP – <https://deep.moe.go.th/>
- 3) เว็บไซต์ DLTV – <https://www.dltv.ac.th/>
- 4) ช่องยูทูป (YouTube) DLTV Channel ถึง DLTV 15 Channel

2.3 รูปแบบการเรียนการสอนผ่านหนังสือ เอกสาร ใบงาน (ON Hand)

รูปแบบนี้เป็นการเรียนการสอนผ่านหนังสือโดยให้แบบฝึกหัดให้กลับบ้านไปทำที่บ้าน อาจใช้ร่วมกับรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของนักเรียน ในกรณีที่นักเรียนมีทรัพยากรไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ

2.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ (ON Demand)

รูปแบบนี้เป็นการเรียนรู้ผ่านทางเว็บไซต์ DLTV (www.dltv.ac.th) หรือ ช่อง YouTube (DLTV Channel 1-15) และแอปพลิเคชัน DLTV บนสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ต

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนของผู้เรียนและผู้สอนทั้งภายในห้องเรียน นอกห้องเรียน รวมถึงหลักสูตร วิธีการสอนที่เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอน รูปแบบใหม่ การวัดผล ตำราและเอกสารประกอบการสอน การจัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์และพัฒนาความรู้อย่างเต็มความสามารถและศักยภาพภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลังการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของประเทศไทยในปี พุทธศักราช 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ประเทศไทยได้จัดระเบียบการบริหารราชการเป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2476 โดยในส่วนของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 แต่ต่อมาปรากฏว่า การดำเนินงานของเทศบาลไม่ได้ผลเต็มที่ตามที่มุ่งหมายไว้ จึงไม่อาจขยายการตั้งเทศบาลออกไปทุกท้องถิ่นทั่วราชอาณาจักรได้ จึงระงับการจัดตั้งเทศบาลขึ้นใหม่เป็นเวลานานหลายสิบปีต่อมาได้มีการตั้งสุขาภิบาลขึ้นแทนเทศบาลในท้องถิ่น ที่ยังไม่มีฐานะเป็นเทศบาลตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 จนกระทั่งถึงปี 2500 จึงได้มีการยกฐานะสุขาภิบาลบางแห่งขึ้นเป็นเทศบาลตำบลและกรณีที่มีการจัดตั้งจังหวัดใหม่ก็ให้จัดตั้งเทศบาลเมืองขึ้นในท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดตามบทบัญญัติมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และเพื่อแก้ความเหลื่อมล้ำในการปกครองท้องถิ่นในเขตเทศบาล และสุขาภิบาลกับท้องถิ่นที่อยู่นอกเขตดังกล่าว จึงได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ขึ้นโดยตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการส่วนจังหวัดภายในเขตพื้นที่จังหวัดนอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล

นับแต่นั้นมาการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงครอบคลุมทั่วราชอาณาจักรไทย กล่าวคือทุกพื้นที่ของประเทศไทยจะอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ว่ารูปใดก็รูปหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศใช้กฎหมายการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ทั้งนี้เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองขนาดใหญ่มีประชากรมากที่สุด ส่วนเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีลักษณะพิเศษ และในปี พ.ศ. 2537 ก็ได้มีการปรับปรุงการบริหารส่วนท้องถิ่นในส่วนพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีการบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งนับว่าเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เล็ก และใกล้ชิดประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยการ

กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับเปลี่ยนไปในประการสำคัญที่มุ่งหมายที่จะให้ท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงานท้องถิ่นที่ดี (Good Local Governance) และตลอดทั้งการจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่ประชาชนมุ่งหวังเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม (ตรีเพชร จินต์นุพงศ์, 2564, สื่อบนออนไลน์)

ปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด 2) เทศบาล จำนวน 2,472 แห่ง (แบ่งเป็น เทศบาลนคร จำนวน 30 แห่ง, เทศบาลเมือง จำนวน 195 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 2,247 แห่ง) 3) องค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 5,300 แห่ง 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้น 7,850 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2563, สื่อบนออนไลน์)

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามหลักของการกระจายอำนาจทางการปกครอง (Decentralization) คือ การจัดระเบียบการปกครอง ซึ่งรัฐหรือส่วนกลางมอบอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ซึ่งเดิมราชการบริหารส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่นให้ท้องถิ่นรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น โดยราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

ซึ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป อันประกอบด้วย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ดังนี้

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งขึ้น โดยมีลักษณะหรือองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ แต่ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปอาจจะมีหลายประเภทก็ได้ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปของประเทศไทยจะมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (นคร/เมือง/ตำบล) และองค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีการกำหนดลักษณะหรือองค์ประกอบให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ คือ จะมีกฎหมายกำหนดวิธีการในการจัดตั้ง รูปแบบการบริหารจัดการ อำนาจหน้าที่ วิธีการในการจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การคลังและงบประมาณเป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะหรือองค์ประกอบบางประการแตกต่างไปจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป ความแตกต่างนี้สืบเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้นๆ เอง เช่น เป็นท้องถิ่นที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมาก เป็นท้องถิ่นที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น หรือเป็นท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เป็นต้น โดยลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้การใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปไม่เหมาะสม ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการคิดค้นหารูปแบบการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2564, สืบออนไลน์)

การจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

จากการที่กฎหมายได้กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. **การจัดการศึกษาในระบบ** องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระบบสองรูปแบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียด ดังนี้

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับการแบ่งประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นตามกฎหมายกระทรวงแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1.1 การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี โดยมีหลักการ คือ การเตรียมความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

1.1.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถของเด็ก ใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ปกติ 6 ปี

1.1.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ความต้องการ ความสนใจ และสร้างความถนัดแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบการงานและอาชีพที่สมควรแก่วัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและการ

ประกอบอาชีพ ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) และประเภทอาชีวศึกษา (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)

1.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา

2. การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชน และความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนหนังสือ หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์แก่ผู้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ตำบล และห้องสมุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษา 2 ลักษณะ คือ

1. การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง หรือขยาย หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา โดยให้สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือสถานศึกษาเดิมที่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจัดการศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อม มีความเหมาะสม และมีความต้องการภายในท้องถิ่น อาจแยกได้เป็น 4 กรณี คือ

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อนจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อให้จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่กำหนด

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยให้สถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยสถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่แตกต่างไปจากระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้จัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจากที่จัดอยู่เดิม

2. การถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษาส่วนหนึ่งจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากปี พ.ศ. 2549 – 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 485 แห่ง (วคิน โกมุท, 2560, สื่อออนไลน์)

โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยมีโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จำนวน 57 โรงเรียน ซึ่งแบ่งตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรียนสังกัดได้ดังนี้

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	สังกัด
1	โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ	
2	โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม	
3	โรงเรียนบ้านเขาชก (เบญจศิริราชราษฎร์วิทยาคาร)	
4	โรงเรียนบ้านคลองมือไทร (สว่างไสวราษฎร์บำรุง)	
5	โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี
6	โรงเรียนพลูตาหลวงวิทยา	
7	โรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม	
8	โรงเรียนวัดยุคผลราษฎร์สามัคคี	
9	โรงเรียนสวนป่าเขาชะอางค์	
10	โรงเรียนหัวถนนวิทยา	
11	โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี	

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	สังกัด
12	โรงเรียนเมืองพัทธยา 1 (เชษฐพิศลยบุตรราชภูร์บำเพ็ญ)	
13	โรงเรียนเมืองพัทธยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ)	
14	โรงเรียนเมืองพัทธยา 3 (วัดสว่างฟ้าฤๅมราม)	
15	โรงเรียนเมืองพัทธยา 4 (วัดหนองใหญ่)	เมืองพัทธยา
16	โรงเรียนเมืองพัทธยา 5 (บ้านเนินพัทธยาเหนือ)	
17	โรงเรียนเมืองพัทธยา 6 (วัดธรรมสามัคคี)	
18	โรงเรียนเมืองพัทธยา 7 (บ้านหนองพังแค)	
19	โรงเรียนเมืองพัทธยา 8 (พัทธยานุกุล)	
20	โรงเรียนเมืองพัทธยา 9 (วัดโพธิสัมพันธ์)	
21	โรงเรียนเมืองพัทธยา 10 (บ้านเกาะล้าน)	
22	โรงเรียนเมืองพัทธยา 11 (มัธยมสาธิตพัทธยา)	
23	โรงเรียนเทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ (ชากค้อ)	
24	โรงเรียนเทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ (ตำบลบึง)	เทศบาลนครเจ้าพระยา
25	โรงเรียนเทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ (บ้านเขาชี)	สุรศักดิ์
26	โรงเรียนเทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ (วัดพิบูลสถัณธรรม)	
27	โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1	
28	โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 2 (มูลนิธิไต้ล้ง-เซ็ง พรประภา)	เทศบาลนครแหลมฉบัง
29	โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3	
30	โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์	
31	โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร)	เทศบาลเมืองชลบุรี
32	โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส	
33	โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์	

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	สังกัด
34	โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา (วัดใหญ่อินทาราม)	เทศบาลเมืองชลบุรี
35	โรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร)	
36	โรงเรียนเทศบาล 2 (ตะวันออก)	
37	โรงเรียนอนุบาลเทศบาล 3 (อนุอุปถัมภ์)	เทศบาลเมืองบ้านบึง
38	โรงเรียนอนุบาลเทศบาล 4 (ตะวันออก)	
39	โรงเรียนอนุบาลเทศบาล 5 (ทวีโชคอุปถัมภ์)	
40	โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรธรรมานุสรณ์	
41	โรงเรียนเทศบาล 2 วัดกลางทুমมาวาส “ศิริอุปถัมภ์”	เทศบาลเมืองพนัสนิคม
42	โรงเรียนเทศบาล 3 วัดเกาะแก้วนครสวรรค์	
43	โรงเรียนเทศบาล 4 เจริญอุปถัมภ์ปัญญาธร	
44	โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ	เทศบาลเมืองศรีราชา
45	โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม	
46	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ	เทศบาลเมืองหนองปรือ
47	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเกาะสีชัง	เทศบาลตำบลเกาะสีชัง
48	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลเขตรอุดมศักดิ์ 1	เทศบาลตำบลเขตรอุดมศักดิ์
49	โรงเรียนเทศบาลคลองตำหรุ	เทศบาลตำบลคลองตำหรุ
50	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลคลองตำหรุ	
51	โรงเรียนเทศบาลดอนหัวฬ่อ 1 (บ้านมาบสามเกลียว)	เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ
52	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาจอมเทียน	เทศบาลตำบลนาจอมเทียน
53	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบ่อทอง	เทศบาลตำบลบ่อทอง
54	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลหนองปลาไหล	เทศบาลตำบลหนองปลาไหล
55	โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านหนองซากแก้ว	เทศบาลตำบลห้วยใหญ่
56	โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบล คลองกิว	องค์การบริหารส่วนตำบล คลองกิว
57	โรงเรียนบ้านพันเสด็จใน	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

โชษิตา ศิริมัน (2564, หน้า 407) ได้ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านทักษะอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการสื่อสาร และทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

อรทัยริน เลิศจิรัชยวงศา (2564, หน้า 264-279) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะการบริหารของผู้บริหารด้านเทคนิค ด้านมโนภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิทยา ศิริกุลไพศาล และธีรศักดิ์ อุปไมยอชิตชัย (2564, หน้า 299) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่พึงประสงค์ด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพที่เป็นจริง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เพชรบูรณ์ เขต 2 เรียงดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ 1) ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการ คิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการบริหารองค์กร 5) ทักษะการบริหารงานบุคคล 6) ทักษะการกำหนดทิศทางการองค์กร

สุนิสา แพทย์พิพัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล (2563, หน้า 119) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก 2) ระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r=.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21(x) ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา (Y) ในรูปคะแนนดิบ คือ $Y=.20 + .94**X$ และสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $y =.98** Zx$

พรพิมล แก้วอุทัย (2563, หน้า 111) ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้านคือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการบริหารงาน มีการประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากร มีการศึกษาข้อมูลและมีการนำแนวคิดที่ได้จากข้อเสนอแนะของบุคลากรไปปรับใช้ในการทำงาน โดยมีการตัดสินใจ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม

สุนิดา อัญจิระเวโรจน์ (2563, หน้า 13) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านความคิดรวบยอดสามารถรวมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมือง ปทุมธานีได้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทมหา ประถมสุวรรณ (2562, หน้า 138-139) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และทักษะการกระตุ้นจิตใจ 2) ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุราษฎร์ธานีเขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ โดยรวมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้ร้อยละ 66.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัย ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ก้าวทันเทคโนโลยี เป็นผู้นำในการกระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน รับฟังข้อเสนอนะในการแก้ปัญหา ให้โอกาสครูเข้ามามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน มีทักษะที่ดีในการสื่อสาร และมีวิธีการกระตุ้นจิตใจครูให้พัฒนางาน ไปสู่แนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มณฑาพิทย์ นามนุ (2561, หน้า 77) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง 5 ทักษะอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิลาวัลย์ คลังกลาง (2560, หน้า 83) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีทักษะสูงสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ รองมาคือ ด้านเทคนิค ส่วนด้านที่มีพฤติกรรมต่ำสุด ด้านความคิดรวบยอด

ปัทมา โสภิตชาติ (2558, หน้า 79-92) ได้ศึกษา ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ อัตราการ ลาออกจากโรงเรียนกลางคัน คุณภาพโดยทั่วไป การขาดงาน ความพึงพอใจในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ 3) ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นุรฮานี หยาดหลิ (2558, หน้า 53-55) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านทักษะความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการศึกษาและการสอน ทักษะความคิดการตัดสินใจ และทักษะ

ด้านเทคนิควิธี การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านวิชาการ

อำนาจ พลังรักษา (2556, หน้า 21) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านเทคนิควิธี และ 3) ทักษะมนุษยสัมพันธ์

พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563, หน้า 783) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤต โควิด-19 ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในการเตรียมรับมือความปกติใหม่ (New normal) ที่จะเกิดขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ เช่น การเว้นระยะห่างทางสังคม การใส่แมส ฯลฯ เป็นต้น ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตร โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ มีการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ผู้ปกครอง รวมถึงการเตรียมความพร้อม ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของครูและนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

สุรศักดิ์ อรรถจินดา (2563, หน้า 95-96) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไป และภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไปและใต้สถานการณ์ COVID - 19 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID - 19 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดการอาคารสถานที่ และด้านการจัดการความปลอดภัย

ตามลำดับ ปัจจัยด้านบริหารจัดการที่มีผลต่อการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก มีความสัมพันธ์กับการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไป และได้สถานการณ์ COVID - 19 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธิรัตน์ แซ่มซ้อย, โสภณ เพ็ชรพวง และสถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์ (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานโรงเรียนกับประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการบังคับบัญชา ด้านการควบคุม ด้านการจัดองค์การ ด้านการวางแผน และด้านการประสานงาน ประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านภาพลักษณ์ องค์การ ด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเรียน และด้านสุขลักษณะและกฎระเบียบ กระบวนการบริหารงานโรงเรียนกับ ประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางบวก ($r=.25$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 71) ได้ทำการศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหาร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน และระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

กังวาน ไตรสกุล, วิชัย รัตนากีรณวร และนนนภัสส์ มากชูชิต (2558, หน้า 54) ได้ทำการศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาพะตงประธาณศิริวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 สงขลา-สตูล ผลการวิจัยพบว่า ครูมี

ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาพะตงประชานคีรีวัฒน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาพะตงประชานคีรีวัฒน์โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาพะตงประชานคีรีวัฒน์โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์สอนครูที่มีระดับประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาพะตงประชานคีรีวัฒน์โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อัสมา พารीलที (2559, หน้า 71) ได้ทำการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา
- 3) เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 44 คนและครูผู้สอน 238 คนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ซึ่งตัวแปรที่ศึกษา คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหาร และด้านกายภาพผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามสถานภาพเพศและวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งและตามขนาดสถานศึกษา

วรมน ยาดี (2558, หน้า 62) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษاب้านจันทเฉลิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษاب้านจันทเฉลิม สังกัดสำนักงานเขต 2 และ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษاب้านจันทเฉลิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 จำแนกตามเพศ และระดับชั้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้ของสถานศึกษาบ้านจันทเขลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาบ้านจันทเขลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีเพศต่างกันและนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นฤนาท เชิดแสง (2558, หน้า 66) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับชั้นที่สอน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 234 คน ซึ่งตัวแปรที่ศึกษา คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารและด้านกายภาพ ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูที่สอนในระดับชั้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

อารีญา สตาร์ตัน (2556, หน้า 76-77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานราชเทวี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ส่วนผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวีจำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกายภาพและด้านการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ. 05 มหานคร

ประวีณา โภควณิช (2559, หน้า 142-150) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 308 คนและผู้บริหารสถานศึกษา 51 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามความต้องการจำเป็นมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

คินเดรด (Kindred, 1975, p. 223 อ้างอิงใน มณฑาพิทย์ นามนุ, 2561, หน้า 68) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะทางด้านความคิด ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางด้านเทคนิคทำให้เกิดปัญหา ดังนี้ ความมีอคติ การขาดเป้าหมายที่แน่นอน การขาดคุณสมบัติผู้นำที่ดี การขาดแผนงานที่ดี และการเกิดบรรยากาศความขัดแย้ง

สกอตต์ และคณะ (Scott, et al., 2017, p. 4 อ้างอิงใน พรพิมล แก้วอุทิศน์, 2563, หน้า 50) ได้ทำการศึกษารายงานเรื่อง ทักษะการบริหารที่สามารถคาดการณ์ได้ถึงควมมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยรายงานว่ สิ่งที่สำคัญที่จะแสดงให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพของผู้จัดการนั้นคือ ทักษะทางด้านมนุษย์จะมีความสำคัญมากกว่าทักษะด้านเทคนิคและพฤติกรรม การเป็นสมาชิกองค์กร ในขณะที่ทักษะการบริหารงานมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนเขตไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะและประสิทธิภาพ แต่ขนาดองค์กรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะและประสิทธิภาพ

คัทเลอร์ (Cutler, 1995, Abstract อ้างอิงใน สุภารัตน์ เหมาะสมาน, 2561, หน้า 26) ได้ศึกษา การมีและการใช้อำนาจทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารการศึกษา พบว่าที่มาของอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาเป็นสิ่งสะท้อนถึงอำนาจที่จะทำให้องค์การบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสามารถพัฒนาเพื่อให้มีอำนาจด้วย ปรัชญา ศีลธรรม คุณค่าและทักษะ มีความจำเป็นที่ผู้บริหารต้องมีการฝึกอบรมทักษะต่างๆ เพื่อให้เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ

เซอร์โต (Certo, 2009, p. 36 อ้างอิงใน สุริยา ทองย้ง, 2558, หน้า 41) กล่าวไว้ว่า ทักษะการบริหารจัดการของผู้บริหารเป็นทักษะความสามารถซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้บริหารจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการ และมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการจัดการ เนื่องจากทักษะการจัดการมีความสำคัญมากสำหรับความสำเร็จขององค์กรของสถาบันการศึกษา

ซาลิช พาซา เมมเมสโซวกุล (Salih Pasa Memisoglu, 2015, unpagged อ้างอิงใน สุริยา ทองย้ง, 2558, หน้า 43) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารมีความเกี่ยวข้องในระดับคุณภาพมาก เมื่อเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเป้าหมายให้ครูที่ดีจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จ มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่อยู่บนพื้นฐานที่เกิดจากความไว้วางใจในตัวผู้บริหาร ซึ่งทักษะที่จำเป็นที่ต้องมี คือ ทักษะการบริหารจัดการมีความสามารถในการดำเนินการซึ่งจะทำให้กระบวนการบรรลุได้จริง ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวินิจฉัยขององค์กร มีความรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการจัดการซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับความสำเร็จขององค์กรสถาบันการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

กรีน วูด (Green wood, 2002, unpagged อ้างอิงใน จุฑามาศ ชุณหวัน, 2562, หน้า 86) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ระดับ 6 ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีนั้นเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และการเอาใจใส่ของครู รวมทั้งความไว้วางใจต่อครูของนักเรียน และอีกด้าน คือ นักเรียนที่ประสบความสำเร็จน้อยที่สุด มีความรู้สึกว่ห้องเรียนของเขาเป็นแบบที่มีการแข่งขัน

โฮโรวิทซ์ และออตโต (Horowitz and Otto, 1973, unpagged อ้างอิงใน สุภาวดี ทองสำฤทธิ์, 2561, หน้า 64) ได้ทำการเปรียบเทียบศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่มีการวัดผลแบบเดิม เปรียบเทียบกับกลุ่มนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่มีการวัดผลแบบใหม่ คือ มีสีล้น พนังห้องเคลื่อนที่ได้ มีระบบแสงไฟรูปแบบใหม่ ที่นั่งมีความสบายนุ่มนวล ซึ่งผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มี

ลักษณะของพฤติกรรมที่ต่างกัน คือ นักเรียนในห้องเรียนแบบใหม่จะเข้ามาเรียนมากกว่าห้องเรียนแบบเก่า และมีการรวมกลุ่มกันมากกว่าห้องเรียนแบบเก่า

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ และสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 57 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,222 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 21 กันยายน 2564)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan, 1970, pp. 607–610) จากประชากรจำนวน 2,222 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 330 คน

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่อาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกประชากรในโรงเรียน 57 แห่ง เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มรองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา	จำนวนครู ผู้สอน	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง
ใหญ่	26	45	1,702	1,747	259
กลาง	21	8	402	410	61
เล็ก	10	1	64	65	10
รวม	57	54	2,168	2,222	330

หลังจากการได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน จำนวน 330 คนแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จากจำนวน 57 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 28 โรงเรียน จากวิธีจับฉลาก และกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลตามสัดส่วนขนาดของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด และหลักการ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Check List) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล

5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนช่วงน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยจัดเรียงเนื้อหา ข้อคำถาม ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2. สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ
3. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนช่วงน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในเหมาะสมระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดสภาพแวดล้อม รวมทั้งเอกสารตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการการสร้างเครื่องมือ โดยจัดทำตารางโครงสร้างและเนื้อหา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ

3. สร้างเครื่องมือที่กำหนดตามกรอบแนวคิด

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน

6. นำผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา เลือกข้อคำถามที่มี (IOC) ตั้งแต่ 0.66-1.00

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าเท่ากับ 0.98

ค่าความเชื่อมั่นของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี มีค่าเท่ากับ 0.97

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.99

8. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล (โดยผู้วิจัยเข้าพบผู้ร่วมโครงการวิจัย จำนวน 1 ครั้ง)

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 330 ฉบับ ถึง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว ขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ โดยใช้สถิติการคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

กลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติการคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.50 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จัดลำดับความสัมพันธ์ โดยมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71-0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30-0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.29 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ของแบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อความนี้มีความตรงในเนื้อหาการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ตรงตามเนื้อหาการวิจัย

-1 หมายถึง ข้อความนี้ไม่มีความตรงในเนื้อหาการวิจัย

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

2.2.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

2.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

2.3.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2.4 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

2.4.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรทำนายเพื่อให้ได้สมการถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Method) โดยการคัดเลือกตัวแปรทำนายเข้าสู่สมการ เลือกตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์มากที่สุดเข้าเป็นสมการแรกและทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะสิ้นสุดการคัดเลือก แต่ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติก็จะคัดเลือกตัวที่มีความสัมพันธ์อันดับถัดไปเข้าสู่สมการ และทุกครั้งที่มีการนำตัวแปรทำนายตัวใหม่เข้าสู่สมการจะต้องมีการตรวจสอบว่าตัวแปรทำนายทุกตัวที่อยู่ในสมการก่อนหน้านั้นยังคงอยู่ในสมการหรือไม่ ถ้าไม่คงอยู่ก็จะถูกคัดออกก่อนแล้วค่อยคัดเลือกตัวแปรอิสระตัวที่มีความสัมพันธ์อันดับถัดไปเข้าสู่สมการ แต่ถ้าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะถูกคัดออก ดำเนินการอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนไม่มีตัวแปรทำนายใดถูกนำเข้ามาหรือคัดออกจากสมการ จึงถือว่าสิ้นสุดการคัดเลือก

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ซึ่งพบว่าเป็นไปตามข้อตกลง ดังนี้

1. ตัวแปรเกณฑ์มีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution)
2. ตัวแปรทำนายแต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง (Linearity)
3. ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ (Residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากัน
4. ตัวแปรทำนายแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป /ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
B	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
SE _b	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบ (t-distribution)
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
F	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
P	แทน ค่าความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
\hat{Y}	แทน คะแนนของทักษะการบริหารที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
\hat{Z}	แทน คะแนนของทักษะการบริหารที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
Y	แทน การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวม
X1	แทน ทักษะการสื่อสาร
X2	แทน ทักษะการบริหารจัดการองค์กร
X3	แทน ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์
X4	แทน ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล
X5	แทน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	66	20.0
1.2 หญิง	264	80.0
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	219	66.4
2.2 ปริญญาโท	109	33.0
2.3 ปริญญาเอก	2	0.6
3. ตำแหน่งหน้าที่		
3.1 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	19	5.8
3.2 ครูผู้สอน	311	94.2
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
4.1 1 – 3 ปี	63	19.1
4.2 4 – 6 ปี	37	11.2
4.3 7 – 9 ปี	34	10.3
4.4 มากกว่า 9 ปี ขึ้นไป	196	59.4
รวม	330	100

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 เป็นเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 และระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 และเป็นรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 9 ปี ขึ้นไป จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 3 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4-9

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 330		ระดับของทักษะ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะการสื่อสาร	4.31	0.59	มาก	3
2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร	4.30	0.60	มาก	4
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.30	0.64	มาก	5
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.32	0.61	มาก	2
5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.34	0.66	มาก	1
รวม	4.31	0.59	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการ
สื่อสาร เป็นรายชื่อ

ทักษะการสื่อสาร	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีกระบวนการสื่อสารภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม	4.31	0.65	มาก	5
2. ผู้บริหารมีศิลปะในการพูดและการโน้มน้าวใจบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติงานแบบวิถีปกติใหม่ (New normal)	4.25	0.70	มาก	10
3. ผู้บริหารสามารถแนะนำแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติ เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	4.36	0.67	มาก	1
4. ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.28	0.70	มาก	8
5. ผู้บริหารใช้เทคนิคการสื่อสารที่แตกต่างกันตามลักษณะงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	4.27	0.71	มาก	9
6. ผู้บริหารสามารถสื่อสารและนำเสนอผลงานของสถานศึกษาต่อที่ประชุมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องชัดเจน	4.30	0.69	มาก	7
7. ผู้บริหารมีการติดต่อประสานงาน ตลอดจนสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเห็นผลเชิงประจักษ์	4.31	0.71	มาก	6

ตาราง 5 (ต่อ)

ทักษะการสื่อสาร	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
8. ผู้บริหารมีกลยุทธ์และเทคนิคในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.35	0.66	มาก	3
9. ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสาระสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	4.36	0.67	มาก	1
10. ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	4.34	0.69	มาก	4
รวม	4.31	0.59	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถแนะนำแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสาระสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีกลยุทธ์และเทคนิคในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีศิลปะในการพูดและการโน้มน้าวใจบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติงานแบบวิถีปกติใหม่ (New normal) ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.70)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการ
บริหารจัดการองค์กร เป็นรายชื่อ

ทักษะการบริหารจัดการองค์กร	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการแผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.29	0.69	มาก	8
2. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการของฝ่ายงานต่างๆ	4.29	0.68	มาก	7
3. ผู้บริหารสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	0.64	มาก	6
4. ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.34	0.68	มาก	1
5. ผู้บริหารสามารถวางระบบในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา	4.32	0.69	มาก	3
6. ผู้บริหารมีการควบคุมการปฏิบัติงาน การติดตามงาน การบริหารโครงการเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	4.30	0.67	มาก	4
7. ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมเสนอความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางและเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา	4.29	0.70	มาก	9

ตาราง 6 (ต่อ)

ทักษะการบริหารจัดการองค์กร	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
8. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.30	0.67	มาก	4
9. ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนการวางแผน จัดระเบียบ ข้อบังคับของกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์	4.33	0.67	มาก	2
10. ผู้บริหารสามารถทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความพึงพอใจ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.28	0.70	มาก	10
รวม	4.30	0.60	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการบริหารจัดการองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนการวางแผน จัดระเบียบ ข้อบังคับของกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.67) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความพึงพอใจ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.70)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะ
การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เป็นรายชื่อ

ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการคิด นอกกรอบเชิงบวกคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน ให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา	4.32	0.71	มาก	2
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา	4.30	0.70	มาก	5
3. ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของ ปัญหา หรือความต้องการได้อย่างชัดเจน	4.24	0.72	มาก	10
4. ผู้บริหารสามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็น ระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญได้อย่างเป็นองค์ รวม เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารสถานศึกษา	4.30	0.70	มาก	5
5. ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์และอธิบาย ความหมายของข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือ	4.29	0.71	มาก	8
6. ผู้บริหารสามารถคิดแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ และรวดเร็วตามสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป	4.29	0.70	มาก	7
7. ผู้บริหารสามารถสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำนโยบายที่ชัดเจนต่อการพัฒนา สถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.31	0.69	มาก	4

ตาราง 7 (ต่อ)

ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
8. ผู้บริหารมีการกระตุ้นบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.35	0.68	มาก	1
9. ผู้บริหารเปิดรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ที่หลากหลายจากบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.28	0.74	มาก	9
10. ผู้บริหารสามารถสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.32	0.71	มาก	2
รวม	4.30	0.64	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกระตุ้นบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการคิดนอกกรอบเชิงบวก คิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหา หรือความต้องการได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.72)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะ
ทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เป็นรายชื่อ

ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร การบริหารจัดการและการเรียนการสอน ได้อย่าง เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากการ แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019	4.34	0.70	มาก	4
2. ผู้บริหารมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศของบุคลากรและนักเรียนได้อย่าง เป็นระบบ หมดเหตุ และเป็นปัจจุบัน	4.29	0.69	มาก	9
3. ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของสถานศึกษา โดยการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของสถานศึกษา ไปสู่ชุมชนและ องค์กรภายนอก ด้วยวิธีการ และช่องทางออนไลน์ ที่หลากหลาย	4.33	0.70	มาก	6
4. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่าย ชุมชน แห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ใหม่ๆ ระหว่างสถานศึกษากับผู้ ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก	4.28	0.68	มาก	10
5. ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	4.33	0.68	มาก	5
6. ผู้บริหารมีการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและการเรียน การสอน ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับ ความต้องการของครูผู้สอน	4.30	0.66	มาก	7

ตาราง 8 (ต่อ)

ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
7. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานในฝ่ายต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว	4.29	0.68	มาก	8
8. ผู้บริหารสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสาร สื่อและเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและเต็มประสิทธิภาพ	4.34	0.67	มาก	1
9. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การได้ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.34	0.67	มาก	1
10. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง	4.34	0.67	มาก	1
รวม	4.32	0.61	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสาร สื่อและเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและเต็มประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การได้ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร การบริหารจัดการและการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่าย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ใหม่ๆ ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.68)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นรายชื่อ

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ทุกระดับได้อย่างเป็นมิตรและก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีภายในองค์กร	4.36	0.70	มาก	3
2. ผู้บริหารมีความเข้าใจพฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ที่แตกต่างกัน มีความเสมอภาค โดยมีการมอบหมายงานให้ตรงกับ ความถนัดของบุคลากร และความเหมาะสมของฝ่ายงาน	4.31	0.74	มาก	9
3. ผู้บริหารมีความเป็นกัลยาณมิตร มอบความรัก ความจริงใจให้กับบุคลากร และเสริมสร้างพลังในการร่วมกันทำงานเป็นทีม	4.34	0.74	มาก	6
4. ผู้บริหารจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่มีความอบอุ่น ความเอื้ออาทร และเอื้อต่อการทำงานให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	4.34	0.72	มาก	5
5. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งภายในองค์กรเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	4.26	0.80	มาก	10
6. ผู้บริหารสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ความร่วมมือกับชุมชน	4.32	0.71	มาก	8

ตาราง 9 (ต่อ)

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ
7. ผู้บริหารให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคมโดยรอบ และสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้	4.37	0.69	มาก	2
8. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.33	0.73	มาก	7
9. ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือให้คำแนะนำให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.36	0.71	มาก	4
10. ผู้บริหารแสดงความยกย่องชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจอยู่เสมอ	4.40	0.71	มาก	1
รวม	4.34	0.66	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแสดงความยกย่องชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคมโดยรอบ และสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.69) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งภายในองค์กรเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.80)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

การวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ 3) สภาพแวดล้อมทางวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียดในตารางที่ 10-13

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อม	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.47	0.56	มาก	1
2. สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ	4.39	0.59	มาก	2
3. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ	4.38	0.60	มาก	3
รวม	4.42	0.55	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อม
ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี 2019 ด้าน
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นรายชื่อ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารจัดการสภาพแวดล้อมในบริเวณอาคารสถานที่ ตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถาน ศึกษาของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2564	4.44	0.65	มาก	7
2. ผู้บริหารมีการจัดทำแผนผังและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน ในการเว้นระยะห่างระหว่างกัน ภายในห้องเรียน และอาคารต่าง ๆ	4.40	0.64	มาก	10
3. ผู้บริหารจัดการให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาด มือสำหรับนักเรียนและครู ใช้ประจำทุกห้องเรียน อย่างเพียงพอ และให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ขณะเรียนตลอดเวลา	4.54	0.60	มากที่สุด	1
4. ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน โดยการจัดโต๊ะเรียน เก้าอี้ ที่นั่งในโรงอาหาร ที่นั่งพัก โดยเว้นระยะห่างระหว่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร	4.48	0.62	มาก	5
5. ผู้บริหารมีแผนและดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม ประตู หน้าต่างและพัดลมของห้องเรียนและจัดหา วัสดุอุปกรณ์ ให้มีสภาพการใช้งานได้ดี อากาศ ถ่ายเทได้สะดวก และเตรียมพร้อมสำหรับการเรียน การสอน on site	4.44	0.65	มาก	7
6. ผู้บริหารติดตาม กำกับให้มีการทำความสะอาด ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ และอุปกรณ์ที่ใช้ใน การเรียนการสอน ก่อนและหลังใช้ทุกครั้ง	4.48	0.61	มาก	4

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
7. ผู้บริหารจัดการให้มีการวางเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือบริเวณภายในสถานศึกษา เช่น หน้าห้องเรียน ประตูทางเข้าโรงเรียนอาคารเรียน โรงอาหาร หน้าห้องน้ำ ทางเดินภายในโรงเรียน อย่างเพียงพอ	4.50	0.63	มาก	3
8. ผู้บริหารมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำการปฏิบัติเพื่อสุขอนามัยที่ดี ได้แก่ วิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด 19 อย่างชัดเจน	4.48	0.62	มาก	5
9. ผู้บริหารมอบหมายให้มีการทำความสะอาดห้องพยาบาล โรงอาหาร ห้องน้ำ และสนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ก่อนและหลังการใช้งานอย่างเคร่งครัด	4.42	0.67	มาก	9
10. ผู้บริหารจัดการให้มีสบู่/น้ำยาสำหรับล้างมือ ณ บริเวณพื้นที่ที่มีความจำเป็นในสถานศึกษา อย่างเพียงพอ	4.54	0.60	มากที่สุด	1
รวม	4.47	0.56	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับนักเรียนและครู ใช้ประจำทุกห้องเรียนอย่างเพียงพอ และให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยขณะเรียนตลอดเวลา และผู้บริหารจัดการให้มีสบู่/น้ำยาสำหรับล้างมือ ณ บริเวณพื้นที่ที่มีความจำเป็นในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการวางเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือบริเวณภายในสถานศึกษา เช่น หน้าห้องเรียน ประตูทางเข้าโรงเรียนอาคารเรียน โรงอาหาร หน้าห้องน้ำ ทางเดินภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.63) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดทำแผนผังและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนในการเว้นระยะห่างระหว่างกัน
ภายในห้องเรียน และอาคารต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.64)

**ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อม
ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี 2019 ด้าน
สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ เป็นรายชื่อ**

สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหารองค์กร ที่แสดงการมอบหมายบทบาท หน้าที่ใหม่ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.40	0.65	มาก	4
2. ผู้บริหารมอบหมายงานตามความสามารถและ ความถนัดของบุคลากร	4.36	0.68	มาก	8
3. ผู้บริหารมีการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน	4.35	0.73	มาก	10
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.39	0.65	มาก	6
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือแนวทาง ในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.35	0.65	มาก	9
6. ผู้บริหารมีการจัดสิ่งแวดลอมที่ส่งเสริมให้ครู นักเรียน มีความรัก ความผูกพันต่อกัน และเกิด ความภาคภูมิใจในสถานศึกษา	4.36	0.67	มาก	7
7. ผู้บริหารตรวจสอบให้บุคลากร และนักเรียนสวม หน้ากากอนามัย ล้างมืออย่างถูกวิธี และเว้น ระยะห่างทางสังคมอย่างต่อเนื่อง	4.47	0.62	มาก	1

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ
8. ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณในการอำนวยความสะดวกในการทำงานของบุคลากร และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.42	0.65	มาก	3
9. ผู้บริหารมีการจัดทำระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการในสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และทันต่อการใช้งาน	4.39	0.63	มาก	5
10. ผู้บริหารให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.42	0.64	มาก	2
รวม	4.39	0.59	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารตรวจสอบให้บุคลากร และนักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ล้างมืออย่างถูกวิธี และเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเองมีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.73)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อม
ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี 2019 ด้าน
สภาพแวดล้อมทางวิชาการ เป็นรายชื่อ

สภาพแวดล้อมทางวิชาการ	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น	4.38	0.64	มาก	6
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ โดยรักษาสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ให้มีความเป็นมิตร มีความอบอุ่นใจ	4.39	0.65	มาก	4
3. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาและเน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.39	0.65	มาก	4
4. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ (On-line) และรูปแบบ On-Hand ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน	4.42	0.65	มาก	1
5. ผู้บริหารมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ได้แก่ การสลับกลุ่มนักเรียนแบบแบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A และกลุ่ม B	4.36	0.70	มาก	9
6. ผู้บริหารส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน สำหรับการค้นคว้าภายนอกห้องเรียน เช่น เว็บไซต์ แพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ แอปพลิเคชันทางการศึกษา เป็นต้น	4.36	0.67	มาก	8

ตาราง 13 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางวิชาการ	n = 330		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
7. ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.42	0.67	มาก	2
8. ผู้บริหารปรับแนวทางการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.40	0.66	มาก	3
9. ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้กับผู้เรียนตามช่วงอายุที่เหมาะสม	4.35	0.68	มาก	10
10. ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาแนวทางการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.36	0.66	มาก	7
รวม	4.38	0.60	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ (On-line) และรูปแบบ On-Hand ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.67) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้กับผู้เรียนตามช่วงอายุที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.68)

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ตามข้อตกลง ดังนี้

1. ตัวแปรเกณฑ์ที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution)

การตรวจสอบการแจกแจงปกติด้วยค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) แสดงผลการตรวจสอบดังตารางที่ 14

ตาราง 14 แสดงค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ตัวแปร	Skewness	Kurtosis
การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี	-0.938	1.361

จากตาราง 14 พบว่า ผลการตรวจสอบค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (ตัวแปรเกณฑ์) มีลักษณะการแจกแจงไม่เอียงและไม่โด่งจนผิดปกติ อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ได้ปกติ ซึ่งมีค่าสัมบูรณ์ของความเบ้ไม่เกิน 3 และค่าสัมบูรณ์ของความโด่งไม่เกิน 10 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น กล่าวคือ ตัวแปรเกณฑ์มีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution)

2. ตัวแปรทำนายแต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง (Linearity)

การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ตัวแปรทำนาย) กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (ตัวแปรเกณฑ์) ด้วยสถิติ Pearson Product Moment Correlation แสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 15

ตาราง 15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (n = 330)

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	X5
การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวม (Y)	1.000					
ทักษะการสื่อสาร (X1)	.819**	1.000				
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (X2)	.847**	.887**	1.000			
ทักษะการคิดวิเคราะห์และ การคิดสร้างสรรค์ (X3)	.830**	.889**	.913**	1.000		
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (X4)	.854**	.855**	.903**	.916**	1.000	
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X5)	.847**	.851**	.847**	.877**	.833**	1.000

หมายเหตุ: **P < 0.001

จากตาราง 15 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้ง 5 ด้านกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (r มีค่าระหว่าง .819 - .854) เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น กล่าวคือตัวแปรทำนายแต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง (Linearity)

3. ตัวแปรทำนายแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป /ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

การวิเคราะห์นี้ เป็นการตรวจสอบข้อตกลงของภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) โดยการทดสอบจากค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรทำนาย 5 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร (X1) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (X2) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (X3) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (X4) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X5) โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของ Hair และคณะ (2009) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ค่า Tolerance ต้องมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF ต้องมีค่าที่ไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10 แสดงผลการตรวจสอบดังตารางที่ 16

ตาราง 16 ค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรทำนาย (n = 330)

ตัวแปรทำนาย	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
ทักษะการสื่อสาร (X1)	.163	6.132
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (X2)	.120	8.313
ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (X3)	.096	10.374
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (X4)	.133	7.494
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X5)	.204	4.911

จากตาราง 16 พบว่า ตัวแปรทักษะการสื่อสาร (X1) มีค่า Tolerance เท่ากับ 0.163 และค่า VIF เท่ากับ 6.132 ตัวแปรทักษะการบริหารจัดการองค์กร (X2) มีค่า Tolerance เท่ากับ 0.120 และค่า VIF เท่ากับ 8.313 ตัวแปรทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (X4) มีค่า Tolerance เท่ากับ 0.133 และค่า VIF เท่ากับ 7.494 และตัวแปรทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X5) มีค่า Tolerance เท่ากับ 0.204 และค่า VIF เท่ากับ 4.911 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าค่า Tolerance ต้องมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF ต้องมีค่าที่ไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10 (Hair และคณะ, 2009) โดยทั้ง 4 ตัวแปรทำนายแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในลำดับขั้นตอนต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (X3) มีค่า Tolerance เท่ากับ 0.096 และค่า VIF เท่ากับ 10.374 ซึ่งมีการเกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ดังนั้น จึงทำการตัดตัวแปรนี้ออก

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี พบว่า มีเพียง 3 ทักษะที่สามารถทำนายได้ คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะการบริหารจัดการองค์กร ส่วนทักษะด้านทักษะการสื่อสาร ไม่สามารถทำนายได้ ดังตารางที่ 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการทำนายการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (n = 330)

ตัวแปรทำนาย	B	SE _b	β	t
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	.300	.056	.332	5.374*
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	.297	.044	.354	6.752*
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร	.174	.064	.188	2.724*
ทักษะการสื่อสาร	.063	.057	.067	1.109
ค่า constant	.816	.105		7.804

ค่า R = .893, ค่า R² = .798, F = 320.622, P < 0.001

จากตาราง 17 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะการบริหารจัดการองค์กร ส่งผลในทิศทางบวกต่อการ

จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\beta = .354, P = .000$) ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมสูงสุด มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .354 รองลงมา ได้แก่ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\beta = .332, P = .000$) มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .332 และทักษะการบริหารจัดการองค์กร ($\beta = .188, P = .007$) มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .188 โดยทักษะการบริหารทั้งสามด้านสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 79.8 ($R^2 = .798$)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

$$\hat{Y} = .816 + .297 (\text{ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์}) + .300 (\text{ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล}) + .174 (\text{ทักษะการบริหารจัดการองค์กร})$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

$$\hat{Z} = .354 (\text{ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์}) + .332 (\text{ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล}) + .188 (\text{ทักษะการบริหารจัดการองค์กร})$$

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
4. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ร่วมกันทำนุบำรุงการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอน และเป็นรองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 9 ปี ขึ้นไป และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

1.1 ทักษะการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถแนะนำแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติ เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสาระสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีกลยุทธ์และเทคนิคในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีศิลปะในการพูดและการโน้มน้าวใจบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติงานแบบวิถีปกติใหม่ (New normal)

1.2 ทักษะการบริหารจัดการองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนการวางแผน จัดระเบียบ ข้อบังคับของกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและมีความพึงพอใจ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกระตุ้นบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมา คือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการคิดนอกกรอบเชิงบวก คิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหา หรือความต้องการได้อย่างชัดเจน

1.4 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสาร สื่อและเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและเต็มประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การได้ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องรองลงมา คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร การบริหารจัดการและการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่าย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ใหม่ๆ ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก

1.5 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแสดงความยกย่องชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจอยู่เสมอ รองลงมา คือ ผู้บริหารให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคมโดยรอบและสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์การได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งภายในองค์การเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทาง รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับนักเรียนและครู ใช้ประจำทุกห้องเรียนอย่างเพียงพอ และให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยขณะเรียนตลอดเวลา และผู้บริหารจัดให้มีสบู่น้ำยาสำหรับล้างมือ ณ บริเวณพื้นที่ที่มีความจำเป็นในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดให้มีการวางเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือบริเวณภายในสถานศึกษา เช่น หน้าห้องเรียน ประตูทางเข้าโรงเรียนอาคารเรียน โรงอาหาร หน้าห้องน้ำ ทางเดินภายในโรงเรียน

อย่างเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดทำแผนผังและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนในการเว้นระยะห่างระหว่างกัน ภายในห้องเรียน และอาคารต่าง ๆ

2.2 สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารตรวจสอบให้บุคลากร และนักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ล้างมืออย่างถูกวิธี และเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ผู้บริหารให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน

2.3 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ (On-line) และรูปแบบ On-Hand ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ให้กับผู้เรียนตามช่วงอายุที่เหมาะสม

3. ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้ง 5 ด้านกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (r มีค่าระหว่าง .819 - .854) คือ ทักษะการสื่อสาร ($r = .819$) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ($r = .847$) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($r = .830$) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($r = .854$) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($r = .847$)

4. ผลการวิเคราะห์ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถทำนายการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และ 3) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร

ส่งผลในทิศทางบวกต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมสูงสุด มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .354 รองลงมา ได้แก่ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .332 และทักษะการบริหารจัดการองค์กรมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .188 โดยทักษะการบริหารทั้งสามด้านสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 79.8 ($R^2 = .798$)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

$$\hat{Y} = .816 + .297 (\text{ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์}) + .300 (\text{ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล}) + .174 (\text{ทักษะการบริหารจัดการองค์กร})$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

$$\hat{Z} = .354 (\text{ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์}) + .332 (\text{ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล}) + .188 (\text{ทักษะการบริหารจัดการองค์กร})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยน ทักษะการบริหารไปจากเดิมเพื่อให้ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบการศึกษาปัจจุบัน ซึ่งการที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีได้นั้นจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน มีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการบริหารการศึกษา รวมถึงรู้จักแสวงหาวิธีการและใช้ทักษะความสามารถของตนในการนำพาองค์กรทางด้านการศึกษาไปสู่โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงหรือโลกในศตวรรษใหม่ ดังที่ บัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งการมีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ มนุษย์สัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม และคิดหาเทคนิควิธีการต่างๆ ในการวางแผนการจ้ดระบบ ระเบียบการกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาหลายงานวิจัยที่พบว่า มีทักษะการ บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เช่น การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ของสุณิสา แพทย์พิพัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล (2563) และการศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ของโชษิตา ศิริมัน (2563) เป็นต้น เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้าน มนุษย์สัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ของอำนาจ พลรักษา (2556) การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ของวิลาวัลย์ คลังกลาง (2560) และการศึกษาทักษะ การบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู ของพรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง (2564) ที่พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษย์สัมพันธ์ เช่นเดียวกัน

2. ผลการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564ก) ที่ให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมใน สถานศึกษา และมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดนโยบายในด้านความ ปลอดภัย พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากร ทางการศึกษาและสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความ

คิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ของสุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561) และการศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนฤนาต เชิดแสง (2558) ที่พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ และด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งสามด้านมีความเกี่ยวข้องกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน หากสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการที่ดี จะเอื้อให้เกิดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ดีด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพ ดังที่ ปัทมาวดี อุดแดง (2555) กล่าวว่า การจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง หากผู้บริหารสามารถจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าสภาพแวดล้อมที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่ง กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2558) กล่าวว่า สถานศึกษาสามารถยกระดับความเชื่อมั่นและศรัทธาได้ด้วยการปรับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมรูปธรรมหรือทางกายภาพ ดังนั้นเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพจึงเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้เร็วและมีความชัดเจนในการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารระดับสูง ผู้ปกครอง นักเรียน ครูและชุมชนได้มากกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ อรรถจินดา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไป และภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม พบว่า โดยภาพรวมของการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไปทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้ง 5 ด้านได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ กับการจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวก หากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในระดับสูง การจัดการสภาพแวดล้อมก็จะอยู่ใน

ระดับสูงด้วย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานโรงเรียนกับประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ของสุทธิรัตน์ แซ่มซ้อย, โสภณ เพ็ชรพวง และสถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์ (2562) ที่พบว่า กระบวนการบริหารงานโรงเรียนกับประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก แม้ว่าตัวแปรที่ศึกษาจะไม่ใช้ทักษะการบริหาร 5 ด้านเหมือนการวิจัยครั้งนี้ แต่กระบวนการบริหารงานในงานวิจัยดังกล่าวก็มุ่งเน้นไปที่บทบาทของผู้บริหารซึ่งต้องใช้ทักษะการบริหารหลากหลายด้านเช่นกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการ การศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤต โควิด-19 ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในการเตรียมรับความปกติใหม่ (New normal) ที่จะเกิดขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหวังล่วงหน้าได้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหาร

4. ทักษะการบริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะการบริหารจัดการองค์กร ส่งผลในทิศทางบวกต่อการจัดสภาพแวดล้อมในของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยรวมกันทำนายได้ถึงร้อยละ 79.8 ดังนั้นหากผู้บริหารมีทักษะการบริหารทั้งสามด้านเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้สามารถจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ เลทวูด และมอนต์โกรี (Leithwood and Montgomery, 1986, unpagged อ้างอิงใน สุณิสสา แพทย์พิพัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล, 2563) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะในการบริหารงานส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผล ทั้งนี้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีอำนาจการทำนายการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารที่มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมมีอัตยาศัยที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และสร้างความศรัทธาแก่บุคคลรอบข้าง สามารถทำงานร่วมกับคนได้ทุกระดับ มีความเป็นกันเอง มีมุมมองโลกทัศน์ใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ย่อมสามารถนำมาบูรณาการการทำงานอย่างสร้างสรรค์ได้ ดังที่ แคทซ์ และคาสัน (Katz and Kahn, 1996, unpagged อ้างอิงใน พรพิมล แก้วอุทัย, 2563) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อบทบาทของผู้บริหารและหัวหน้างานทุกลำดับอำนาจการบริหารองค์กร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใดจะต้องทำงานโดยผ่านบุคคลอื่น นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์จึงจะปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย เช่นเดียวกับ

การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี ของสุนิดา อัญจิวโรจน์ (2563) พบว่า ทักษะการบริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ สำหรับทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลเป็นอีกหนึ่งทักษะการบริหารที่มีอำนาจการทำนาย เนื่องจากความปกติใหม่ของการเรียนการสอนออนไลน์และการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษา การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีการนำเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และมีความสามารถในการคัดเลือก หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในการองค์กรอย่างเหมาะสม มีการวิเคราะห์ประเมินศักยภาพองค์กร และแนวทางการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ ย่อมส่งผลให้การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุดคือ ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล (วิทยา ศิริกุลไพศาล และธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย, 2564)

ทักษะการบริหารจัดการองค์กรเป็นอีกทักษะที่มีอำนาจการทำนายต่อการจัดสภาพแวดล้อมซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนในหลายๆ ด้านทั้งแผนงาน โครงการ การจัดสรรทรัพยากร การเงินและงบประมาณต่างๆ ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดมากมายที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประวัติศาสตร์การจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะสามารถบริหารจัดการองค์กรด้วยความเข้าใจในหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการวางแผนการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อออกแบบสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาแบบใหม่ในทุกด้านให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการสื่อสารเป็นทักษะที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การสื่อสารภายในองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยใช้รูปแบบการสื่อสารทางออนไลน์หรือแอปพลิเคชันต่างๆ ในการประชุมหรือมอบหมายงาน ทำให้เกิดอุปสรรคระหว่างการติดต่อสื่อสารได้ ดังที่ จรัสนิม ศิริรัตน์ (2559) ได้กล่าวว่า ความผิดพลาดหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสาร เป็นสาเหตุที่ทำให้การดำเนินการภายในองค์กรไม่เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการเกิดการเข้าใจผิด จนนำมาสู่ความ

ขัดแย้งระหว่างบุคลากรด้วยกันเอง ระหว่างบุคลากรกับองค์กร จนกระทั่งระหว่างองค์กรกับสังคม ความขัดแย้งในการติดต่อสื่อสารนี้ย่อมส่งผลให้การบริหารองค์กรเกิดความล้มเหลว

ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ผู้บริหารจะต้องเปลี่ยนวิธีบริหารจัดการสถานศึกษาให้เท่าทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ในการบริหารงาน ซึ่งผู้บริหารที่สามารถนำทักษะการคิดไปสู่การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายในอนาคตขององค์กร ผลที่ได้รับจากการทำงานตามเป้าหมายนั้น การจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคล้อยตามก็เป็นส่วนสำคัญอย่างมาก ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ (2558) ได้กล่าวว่า การเป็นนักคิดที่ดีของผู้บริหารนั้นผู้บริหารต้องฝึกให้มีลักษณะของ "นักคิด" คือ รักชวนขยายหาความรู้ อยู่เสมอ นิยมใช้เหตุผล มีการรวบรวมข้อมูล กล้าคิดที่แตกต่างๆ รวมทั้งแสวงหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย มีลักษณะการคิดที่คิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูง และมุ่งความสำเร็จมีวิธีคิดเชิงบวก มองภาพรวมของการดำเนินการมากกว่ามองแยกส่วน มีการคิดแบบทวิลักษณ์ คือ มองหลายๆ มิตติ รวมทั้งมีการคิดเชิงกลยุทธ์ คือ การคิดถึงแนวทางในการบรรลุจุดหมายสิ่งที่ต้องกระทำโดยผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสิ่งที่ต้องการกระทำอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรคิดวิเคราะห์สถานการณ์หาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็วและแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายและก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี สภาพแวดล้อมทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการปรับเปลี่ยนการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการให้เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ให้มีความทันสมัย สะดวก และรวดเร็ว และมีการจัดบริการสนับสนุนทางวิชาการทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความ

เหมาะสม อันจะส่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาความรู้ได้อย่างเต็มความสามารถและศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาด้านการบริหารวิชาการ
2. ควรมีการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2556). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (15 ตุลาคม 2564). มท 0816.3/ว2375. แนวทางการเปิดสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย) ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). สรุปข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2564, จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>
- กรมอนามัย. (2563). คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.pidst.or.th/A907.html>
- กรมอนามัย. (2564). แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ในการป้องกันการระบาดของโรคโควิด 19 ประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER17/DRAWER002/GENERAL/DATA0002/00002647.PDF>
- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). ตั๋วขี้ทักกะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2021/06/นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ-ปีงบประมาณ-พ.ศ.2564-2565.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การยูนิเซฟ. (2563). แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19). สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2565, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER17/DRAWER002>

/GENERAL/DATA0002/00002647.PDF

- กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. (2558). **สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2565, จาก <http://www.thairat.co.th/content/232635>
- กั้ววาน ไตรสกุล, วิชัย รัตนาภิรมว และนงนภัสส์ มากชูชิต. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนพระตงประธานศิริวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จังหวัดสงขลา-สตูล. **วารสารวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 8(1), 43-59.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). **การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). **การคิดเชิงวิเคราะห์** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชัคเชส.
- ไกรศร เจียมทอง. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ไกรสร แก้วฝ้าย. (2556). **การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านนากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จรัสโนม ศิริรัตน์. (2559). ปัญหาการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในองค์กร: กรณีศึกษาสำนักงานหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **วารสารบรรณศาสตร์ มศว.**, 9(1).
- จรุณี แก้วเอี่ยม. (2562). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). **บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- จุฑามาศ ชุ่นห้วน. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2549). **ภาวะผู้นำองค์กรยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). **ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ new normal หลังวิกฤตโควิด-19**.

- สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.etcha.or.th/th/Useful-Resource/knowledge-sharing/articles/New-Normal-Lifestyle.aspx>
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. **วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์**, 1(1), 301.
- โชษิตา ศิริมัน. (2563). **ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- โชษิตา ศิริมัน. (2564). **ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.** ใน การประชุมวิชาการระดับชาติวิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ. 2564.
- ณัฐภัค อุทโท. (2558). **การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลวัดของลมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 1.** งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ณัฐวัชร จันทโรธรัตน์. (2562). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**, 7(2), 60-70.
- ตรีเพชร จินต์นุพงศ์. (2564). **การส่งเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2564, จาก http://ombstudies.ombudsman.go.th/download/Journals/2558/p103-113_8_2.pdf
- ทรงศนีย์ วรหาคำ. (2554). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ** **มหานคร.** สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). **มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร.** กรุงเทพฯ: อีนิฟอร์มมีเดีย บุ๊คส์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). **องค์การและการบริหาร.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** นนทบุรี: ตีรณสาร.
- นฤนาถ เชิดแสง. (2558). **การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี.** การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุ

ราชภัฏธำนิ, สุราษฎร์ธานี.

- นุรฮานี หยายาลี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 3(1), 22-25.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- เบญจพร ธัญญาวุฒิ. (2556). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารสภาพแวดล้อมของโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ประวีณา โภควณิช. (2559). แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ปัทมา โสภิตชาติ. (2558). ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ปัทมาวดี อุดแดง. (2555). ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความเครียดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

- พรพิไล ชาญพนา. (2559). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในอำเภอ
แก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พรพิมล แก้วอุทัย. (2563). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พรพิมล แก้วอุทัย และกานต์ เนตรกลาง. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตาม
ทัศนะของครู. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(1), 111-126.
- พรณราย ทรัชยะประภา. (2548). จิตวิทยาประยุกต์ในชีวิตและการทำงาน. กรุงเทพฯ:
พรนเรศวร.
- พระมหาเดชา อมรเมธี (สีบจันทร์). (2556). การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย). (2556). การบริหารสถานสภากิจการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19.
วารสารศิลปการจัดการ, 4(3), 783.
- แพรวดาว สอนองพันธ์. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2564). ทักษะการคิดสร้างสรรค์. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2564, จาก
<http://priroj.orgfree.com/>
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2558). ศาสตร์การคิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์.
- มณฑาพิทย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

- มัญญ นายาว. (2562). **ทักษะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้, นครศรีธรรมราช.
- มีสัช สาเมาะ. (2558). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- มูนา จารง. (2560). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรมน ยาดี. (2558). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจันทเขลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วคิน โกมุต. (2560). **การจัดการศึกษาท้องถิ่น**. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2565, จาก <http://www.phothong101.go.th/index.php/d/q/32-q1>
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). **กระบวนการพัฒนาใหม่ทางการศึกษาระดับต้นตอการศึกษาในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี.
- วิทยา ศิริกุลไพศาล และธีรศักดิ์ อุปไมยอติชัย. (2564). **ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2**. วารสาร *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2), 299-310.
- วิลาวัลย์ คลังกลาง. (2560). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี.
- วุฒิพร ประทุมพงษ์. (2556). **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ศรีัญญา น้อยพิมาย. (2562). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- ศิริพงษ์ สดาลัย ณ อยุธา. (2540). **หน้าที่ทางการบริหาร**. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ดาว.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2564). **ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2564, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น>
- สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง. (2549). **ผู้นำยุคใหม่: หัวใจของการปฏิรูป**. นนทบุรี: เกร็ดเค็ดเคชั่น.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2554). **มนุษย์สัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สานิลักษณ์ พรหมสวัสดิ์. (2556). **แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (16 ธันวาคม 2563). **ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565**. สืบค้นวันที่ 22 กันยายน 2564, จาก <https://srn2.go.th/surin2news/news/doc/b21cf315c7c9ecf6048e8189a94f92cbb18122020105403.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564ก). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2564, จาก <https://www.obec.go.th/about/นโยบายสพฐ.-สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564ข). **แนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียน**

- ที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://drive.google.com/drive/folders/1MswD5cZkbpd-F8zaFEDFibtqWO-LjAhr>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2559). **หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การคิดเชิงสร้างสรรค์**. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2017-eb13.pdf>
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 4. (2561). **วิเคราะห์นโยบายการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2564, จาก http://www.reo3.moe.go.th/web/images/download/Policy2561/Policy_04.pdf
- สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. (2565). **เอกสารประกอบการสอนวิชา การสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต**. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2565 จาก https://ge.kbu.ac.th/media_learning/doc/main_media_learning/GE125/01.pdf
- สิทธิชัย ลายเสมา. (2557). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้**. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2565, จาก <https://sites.google.com/site/edtechsukm/kar-cadkar-reiyn-kar-sxn-cheing-srangsrkh/khwamkhidsrangsrkhkabkarreiynru>
- สิริฉัญญ์ ประสุนิงค์. (2559). **ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุณิสา แพทย์พิพัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2563). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 39(4), 119-129.**
- สุदारัตน์ เหมาะสมาน. (2561). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.**
- สุทธิรัตน์ แซ่มซ้อย, โสภณ เพ็ชรพวง และสถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานโรงเรียนกับประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 11(1), 119-129.**

- สุภัค ยมพุก. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- สุรศักดิ์ อรรถจินดา. (2563). การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไป และภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุรียา ทองยัง. (2558). ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อมสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุนิดา อัญจิระโรจน์. (2563). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี. วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มจร” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 8(1), 13–25.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ภาพการพิมพ์.
- เสรี วงศ์มณฑา. (2553). เอกสารประกอบการสอน ทฤษฎีการโน้มน้าวใจกับการนำไปประยุกต์ใช้ในงานประชาสัมพันธ์ใน E-learning. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2564, จาก <http://elearning.aru.ac.th/3033601/ser02/tp13/linkfile/print5.htm>
- โสภิตา เสนาะจิต. (2560). การพัฒนาเทคนิคการประเมินการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนด้วยการสร้างโมเดลภาวะสันนิษฐานทางทฤษฎีและการวัดแบบราสซ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- อนุชา โสมาบุตร. (2556). ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีสำหรับการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2564, จาก <https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/life-and-career-skills/>
- อรอุยริน เลิศจิรัชยวงศา. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. วารสารสิ

รินธรปริทรรศน์, 22(1), 264–279.

อัสมมา พาริลที. (2559). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่, สงขลา.

อารีญา สตาร์ตัน. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อำนาจ เดชชัยศรี และสุทธิพงษ์ ศรีวิชัย. (2560). ทักษะการบริหารมนุษยสัมพันธ์ตามแนวพุทธ.
วารสารมหาจุฬาริชาการ, 4(1), 48–64.

อำนาจ พลรักษา. (2556). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

อุ้นทยา ผาผง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
สามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต
2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

อุษา แซ่เตี่ยว. (2559). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

Hair, J. F., Jr., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2009). **Multivariate data analysis** (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational Psychological Measurement, 30(3), 607–610.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก บันทึกข้อความเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน วิทยาลัยการจัดการ งานวิชาการ โทร ๐ ๒๖๕๕ ๑๑๐๐ ต่อ ๑

ที่ อว ๓๖๒๓๗/ว ๓๗๗๖

วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิธิภูหิ

ด้วย นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล รหัสนิสิต ๖๓๑๖๐๑๖๓ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง เรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
๒๐๑๙” ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดชลบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เอี่ยมมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการนี้ วิทยาลัยการจัดการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ทางด้าน
การค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตั้งเอกสารแนบ) และหากท่านพิจารณา
ตรวจสอบเครื่องมือแล้วเสร็จโปรดแจ้งไปยัง นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล รหัสนิสิต ๖๓๑๖๐๑๖๓ โทรศัพท์
๐๙๙-๒๒๔-๖๓๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีวิทยาลัยการจัดการ รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน วิทยาลัยการจัดการ งานวิชาการ โทร ๐ ๒๖๕๕ ๑๑๐๐ ต่อ ๑
 ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๓๗๗๖ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์

ด้วย นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล รหัสนิสิต ๖๓๑๖๐๑๖๓ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙” ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เขี่ยมคงสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการนี้ วิทยาลัยการจัดการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ทางด้านการค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ดังเอกสารแนบ) และหากท่านพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือแล้วเสร็จโปรดแจ้งไปยัง นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล รหัสนิสิต ๖๓๑๖๐๑๖๓ โทรศัพท์ ๐๙๙-๒๒๔-๖๓๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรตรี)

รักษาการแทนรองคณบดีวิทยาลัยการจัดการ รักษาการแทน
 คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

ที่ อว ๓๗๓๒๓๗/๐๑๙๖

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๔ แขวงลุมพินี
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ดร.วุฒิสักดิ์ ชีระวิทย์

ที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล รหัสนิสิต ๖๓๑๖๐๑๖๓ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง เรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
๒๐๑๙” ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดชลบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการนี้ วิทยาลัยการจัดการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ทางด้าน
การค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตั้งเอกสารแนบ) และหากท่านพิจารณา
ตรวจสอบเครื่องมือแล้วเสร็จโปรดแจ้งไปยัง นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล รหัสนิสิต ๖๓๑๖๐๑๖๓ โทรศัพท์
๐๙๙-๒๒๔-๖๓๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีวิทยาลัยการจัดการ รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

งานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการ
แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการจัด
สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์
ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและ
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
4. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้อง
กับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดย
การทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ
ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

3. ตำแหน่งหน้าที่

() รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

() ครูผู้สอน

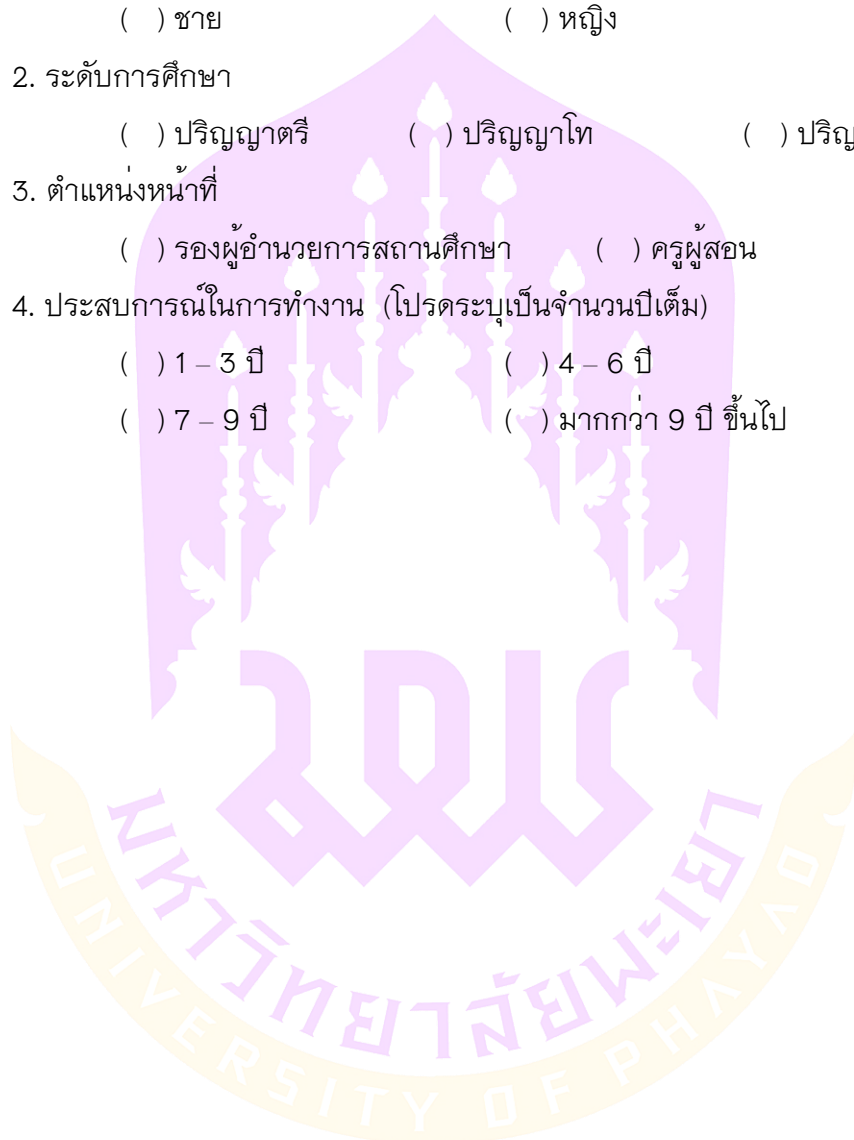
4. ประสบการณ์ในการทำงาน (โปรดระบุเป็นจำนวนปีเต็ม)

() 1 – 3 ปี

() 4 – 6 ปี

() 7 – 9 ปี

() มากกว่า 9 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และ 5) ทักษะมนุษยสัมพันธ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่าน โดยคะแนนมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะการสื่อสาร						
1. ผู้บริหารมีกระบวนการสื่อสารภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารมีศิลปะในการพูดและการโน้มน้าวจูงใจบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติงานแบบวิถีปกติใหม่ (New normal)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารสามารถแนะนำแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะการสื่อสาร (ต่อ)						
4. ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศของความ ร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5. ผู้บริหารใช้เทคนิคการสื่อสารที่แตกต่างกัน ตามลักษณะงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6. ผู้บริหารสามารถสื่อสารและนำเสนอผลงาน ของสถานศึกษาต่อที่ประชุมทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องชัดเจน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7. ผู้บริหารมีการติดต่อ ประสานงาน ตลอดจน สร้างความเข้าใจกับหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเห็นผลเชิง ประจักษ์	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีกลยุทธ์และเทคนิคในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของ สถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9. ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสาระสำคัญของ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
10. ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรด้วย การถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรทำให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร						
1. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการแผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม และเพียงพอกับ ความต้องการของฝ่ายงานต่างๆ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3. ผู้บริหารสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาใน สถานการณ์ปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารตาม สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสามารถวางระบบในการบริหาร จัดการภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับสถานศึกษา	+1	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6. ผู้บริหารมีการควบคุมการปฏิบัติงาน การ ติดตามงาน การบริหารโครงการเพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานที่ กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมเสนอ ความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางและเป็นส่วน หนึ่งในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการองค์กรให้ สอดคล้องกับแผนที่วางไว้และบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (ต่อ)						
9. ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนการวางแผน จัด ระเบียบ ข้อบังคับของกิจกรรมต่างๆ ภายใน สถานศึกษาให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. ผู้บริหารสามารถทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้ อย่างมีคุณภาพและมีความพึงพอใจภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโค โรนา 2019	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์						
1. ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการคิด นอกกรอบเชิงบวก คิดสร้างสรรค์ ในการ ปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความริเริ่ม สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของ ปัญหา หรือความต้องการได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็น ระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์ รวม เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์และอธิบาย ความหมายของข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารสามารถคิดแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ และรวดเร็วตามสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (ต่อ)						
7. ผู้บริหารสามารถสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำนโยบายที่ชัดเจนต่อการพัฒนาสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีการกระตุ้นบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ผู้บริหารเปิดรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ที่หลากหลายจากบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. ผู้บริหารสามารถสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล						
1. ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร การบริหารจัดการและการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (ต่อ)						
2. ผู้บริหารมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศของบุคลากรและนักเรียนได้อย่าง เป็นระบบ หมดเหตุ และเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของสถานศึกษา โดยการประชา สัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน และองค์กรภายนอก ด้วยวิธีการและช่องทาง ออนไลน์ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่าย ชุมชน แห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและ ประสบการณ์ใหม่ๆ ระหว่างสถานศึกษากับ ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
6. ผู้บริหารมีการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและการเรียนการ สอนได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ ของครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการงานในฝ่ายต่างๆ ของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสาร สื่อและ เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่า และเต็มประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (ต่อ)						
9. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การได้ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
10. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์						
1. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกระดับได้อย่างเป็นมิตรและก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีภายในองค์กร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารมีความเข้าใจพฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ที่แตกต่างกัน มีความเสมอภาค โดยมีการมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดของบุคลากร และความเหมาะสมของฝ่ายงาน	0	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารมีความเป็นกัลยาณมิตร มอบความรัก ความจริงใจให้กับบุคลากร และเสริมสร้างพลังในการร่วมกันทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่มีความอบอุ่น ความเอื้ออาทร และเอื้อต่อการทำงานให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งภายในองค์กร เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (ต่อ)						
6. ผู้บริหารสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ความร่วมมือกับชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคมโดยรอบ และสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือ ให้คำแนะนำให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. ผู้บริหารแสดงความยกย่องชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ 3) สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับระดับการจัดสภาพแวดล้อมตามคะแนน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

การจัดสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
1. ผู้บริหารจัดการสภาพแวดล้อมในบริเวณอาคาร สถานที่ตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2564	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารมีการจัดทำแผนผังและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนในการเว้นระยะห่างระหว่างกัน ภายในห้องเรียน และอาคารต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารจัดการให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับนักเรียนและครู ใช้ประจำทุกห้องเรียน อย่างเพียงพอ และให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยขณะเรียนตลอดเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน โดยการจัดโต๊ะเรียน เก้าอี้ ที่นั่งในโรงอาหาร ที่นั่งพัก โดยเว้นระยะห่างระหว่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารมีแผนและดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม ประตู หน้าต่างและพัดลมของห้องเรียนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ให้มีสภาพการใช้งานได้ดี อากาศถ่ายเทได้สะดวก และเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนการสอน on site	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารติดตาม กำกับให้มีการทำความสะอาดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ก่อนและหลังใช้ทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การจัดสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (ต่อ)						
7. ผู้บริหารจัดให้มีการวางเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือบริเวณภายในสถานศึกษา เช่น หน้าห้องเรียน ประตูทางเข้าโรงเรียนอาคารเรียน โรงอาหาร หน้าห้องน้ำ ทางเดินภายในโรงเรียน อย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำการปฏิบัติเพื่อสุขอนามัยที่ดี ได้แก่ วิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด 19 อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ผู้บริหารมอบหมายให้มีการทำความสะอาด หองพยาบาล โรงอาหาร ห้องน้ำ และสนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ก่อนและหลังการใช้งานอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. ผู้บริหารจัดให้มีสบู่/น้ำยาสำหรับล้างมือ ณ บริเวณพื้นที่ที่มีความจำเป็นในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ						
1. ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรที่แสดงการมอบหมายบทบาท หน้าที่ใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารมอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของบุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารมีการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การจัดสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ (ต่อ)						
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารมีการจัดสิ่งแวดลอมที่ส่งเสริมให้ครู นักเรียน มีความรัก ความผูกพันต่อกันและเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารตรวจสอบให้บุคลากร และนักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ล้างมืออย่างถูกวิธี และเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณในการอำนวยความสะดวกในการทำงานของบุคลากร และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ผู้บริหารมีการจัดทำระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการในสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และทันต่อการใช้งาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. ผู้บริหารให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การจัดสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
สภาพแวดล้อมทางวิชาการ						
1. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ โดยรักษาสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้มีความเป็นมิตร มีความอบอุ่นใจ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาและเน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ (On-line) และรูปแบบ On-Hand ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ได้แก่ การสลับกลุ่มนักเรียน แบบแบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A และ กลุ่ม B	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน สำหรับการค้นคว้าภายนอกห้องเรียน เช่น เว็บไซต์ แพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ แอพพลิเคชันทางการศึกษา เป็นต้น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7. ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

การจัดสภาพแวดล้อม	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
สภาพแวดล้อมทางวิชาการ (ต่อ)						
8. ผู้บริหารปรับแนวทางการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
9. ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้กับผู้เรียนตามช่วงอายุที่เหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
10. ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาแนวทางการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องวงเล็บ () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

3. ตำแหน่งหน้าที่

() รองผู้อำนวยการสถานศึกษา () ครูผู้สอน

4. ประสบการณ์ในการทำงาน (โปรดระบุเป็นจำนวนปีเต็ม)

() 1 – 3 ปี () 4 – 6 ปี
() 7 – 9 ปี () มากกว่า 9 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และ 5) ทักษะมนุษยสัมพันธ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับระดับทักษะการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่าน โดยคะแนนมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	5	4	3	2	1
ทักษะการสื่อสาร					
1. ผู้บริหารมีกระบวนการสื่อสารภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม					
2. ผู้บริหารมีศิลปะในการพูดและการโน้มน้าวจูงใจบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติงานแบบวิถีปกติใหม่ (New normal)					
3. ผู้บริหารสามารถแนะนำแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป					
4. ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5. ผู้บริหารใช้เทคนิคการสื่อสารที่แตกต่างกันตามลักษณะงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์					
6. ผู้บริหารสามารถสื่อสารและนำเสนอผลงานของสถานศึกษาต่อที่ประชุมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องชัดเจน					
7. ผู้บริหารมีการติดต่อประสานงาน ตลอดจนจนสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเห็นผลเชิงประจักษ์					

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	5	4	3	2	1
ทักษะการสื่อสาร (ต่อ)					
8. ผู้บริหารมีกลยุทธ์และเทคนิคในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
9. ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสาระสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน					
10. ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง					
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร					
1. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการแผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
2. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการของฝ่ายงานต่างๆ					
3. ผู้บริหารสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4. ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5. ผู้บริหารสามารถวางระบบในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา					
6. ผู้บริหารมีการควบคุมการปฏิบัติงาน การติดตามงาน การบริหารโครงการเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้					

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	5	4	3	2	1
ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (ต่อ)					
7. ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมเสนอความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางและเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา					
8. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนการวางแผน จัดระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์					
10. ผู้บริหารสามารถทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความพึงพอใจภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์					
1. ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการคิดนอกกรอบเชิงบวก คิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา					
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา					
3. ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรือความต้องการได้อย่างชัดเจน					
4. ผู้บริหารสามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารสถานศึกษา					
5. ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์และอธิบายความหมายของข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วและมีความน่าเชื่อถือ					
6. ผู้บริหารสามารถคิดแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้สร้างสรรค์ และรวดเร็วตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป					

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	5	4	3	2	1
ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (ต่อ)					
7. ผู้บริหารสามารถสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำนโยบายที่ชัดเจนต่อการพัฒนาสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
8. ผู้บริหารมีการกระตุ้นบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
9. ผู้บริหารเปิดรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ที่หลากหลายจากบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
10. ผู้บริหารสามารถสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล					
1. ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร การบริหารจัดการและการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
2. ผู้บริหารมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในจัดทำข้อมูลสารสนเทศของบุคลากรและนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ หมดเหตุ และในปัจจุบัน					
3. ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา โดยการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอก ด้วยวิธีการและช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย					

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	5	4	3	2	1
ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (ต่อ)					
4. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่าย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ใหม่ๆ ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก					
5. ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ					
6. ผู้บริหารมีการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของครูผู้สอน					
7. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานในฝ่ายต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว					
8. ผู้บริหารสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสาร สื่อและเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและเต็มประสิทธิภาพ					
9. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การได้ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
10. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง					

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	5	4	3	2	1
ทักษะตามมนุษย์สัมพันธ์					
1. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกระดับได้อย่างเป็นมิตรและก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีภายในองค์กร					
2. ผู้บริหารมีความเข้าใจพฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ที่แตกต่างกัน มีความเสมอภาค โดยมีการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถ และความเหมาะสมของฝ่ายงาน					
3. ผู้บริหารมีความเป็นกัลยาณมิตร มอบความรัก ความจริงใจให้กับบุคลากร และเสริมสร้างพลังในการร่วมกันทำงานเป็นทีม					
4. ผู้บริหารจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่มีความอบอุ่น ความเอื้ออาทร และเอื้อต่อการทำงานให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ					
5. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ขจัดความขัดแย้งภายในองค์กร เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา					
6. ผู้บริหารสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และให้ความร่วมมือกับชุมชน					
7. ผู้บริหารให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคมโดยรอบและสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้					
8. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
9. ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือ ให้คำแนะนำ ให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี					
10. ผู้บริหารแสดงความยกย่องชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจอยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2) สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ 3) สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทาบขวามือให้ตรงกับระดับการจัดสภาพแวดล้อมตามคะแนน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

การจัดสภาพแวดล้อม	ระดับการจัดสภาพแวดล้อม				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ					
1. ผู้บริหารจัดการสภาพแวดล้อมในบริเวณอาคารสถานที่ตามแนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2564					
2. ผู้บริหารมีการจัดทำแผนผังและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนในการเว้นระยะห่างระหว่างกัน ภายในห้องเรียน และอาคารต่าง ๆ					
3. ผู้บริหารจัดการให้มิเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือสำหรับนักเรียนและครู ใช้ประจำทุกห้องเรียนอย่างเพียงพอ และให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยขณะเรียนตลอดเวลา					
4. ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน โดยการจัดโต๊ะเรียน เก้าอี้ ที่นั่งในโรงอาหาร ที่นั่งพัก โดยเว้นระยะห่างระหว่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร					

การจัดสภาพแวดล้อม	ระดับการจัดสภาพแวดล้อม				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (ต่อ)					
5. ผู้บริหารมีแผนและดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม ประตู หน้าต่างและพัดลมของห้องเรียนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ให้มีสภาพการใช้งานได้ดี อากาศถ่ายเทได้สะดวก และเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนการสอน on site					
6. ผู้บริหารติดตาม กำกับให้มีการทำความสะอาดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ก่อนและหลังใช้ทุกครั้ง					
7. ผู้บริหารจัดให้มีการวางเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือบริเวณภายในสถานศึกษา เช่น หน้าห้องเรียน ประตูทางเข้า โรงเรียนอาคารเรียน โรงอาหาร หน้าห้องน้ำ ทางเดินภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ					
8. ผู้บริหารมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำการปฏิบัติเพื่อสุขอนามัยที่ดี ได้แก่ วิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่าง หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด 19 อย่างชัดเจน					
9. ผู้บริหารมอบหมายให้มีการทำความสะอาด ห้องพยาบาล โรงอาหาร ห้องน้ำ และสนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ก่อนและหลังการใช้งานอย่างเคร่งครัด					
10. ผู้บริหารจัดให้มีสบู่/น้ำยาสำหรับล้างมือ ณ บริเวณพื้นที่ที่มีความจำเป็นในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ					

การจัดสภาพแวดล้อม	ระดับการจัดสภาพแวดล้อม				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ					
1. ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรที่แสดงการมอบหมายบทบาท หน้าที่ใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
2. ผู้บริหารมอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของบุคลากร					
3. ผู้บริหารมีการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน					
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา					
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
6. ผู้บริหารมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ครู นักเรียน มีความรัก ความผูกพันต่อกันและเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษา					
7. ผู้บริหารตรวจสอบให้บุคลากร และนักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ล้างมืออย่างถูกวิธี และเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างต่อเนื่อง					
8. ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณในการอำนวยความสะดวกในการทำงานของบุคลากร และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
9. ผู้บริหารมีการจัดทำระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการในสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และทันต่อการใช้งาน					
10. ผู้บริหารให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					

การจัดสภาพแวดล้อม	ระดับการจัดสภาพแวดล้อม				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมทางวิชาการ					
1. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น					
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ โดยรักษาสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ให้มีความเป็นมิตร มีความอบอุ่นใจ					
3. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาและเน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์					
4. ผู้บริหารจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ (On-line) และรูปแบบ On-Hand ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน					
5. ผู้บริหารมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ได้แก่ การสลับกลุ่มนักเรียน แบบแบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A และกลุ่ม B					
6. ผู้บริหารส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรูภายนอกโรงเรียน สำหรับการค้นคว้าภายนอกห้องเรียน เช่น เว็บไซต์ แพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ แอปพลิเคชันทางการศึกษา เป็นต้น					
7. ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
8. ผู้บริหารปรับแนวทางการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
9. ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้กับผู้เรียนตามช่วงอายุที่เหมาะสม					

การจัดสภาพแวดล้อม	ระดับการจัด สภาพแวดล้อม				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมทางวิชาการ (ต่อ)					
10. ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาแนวทางการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					

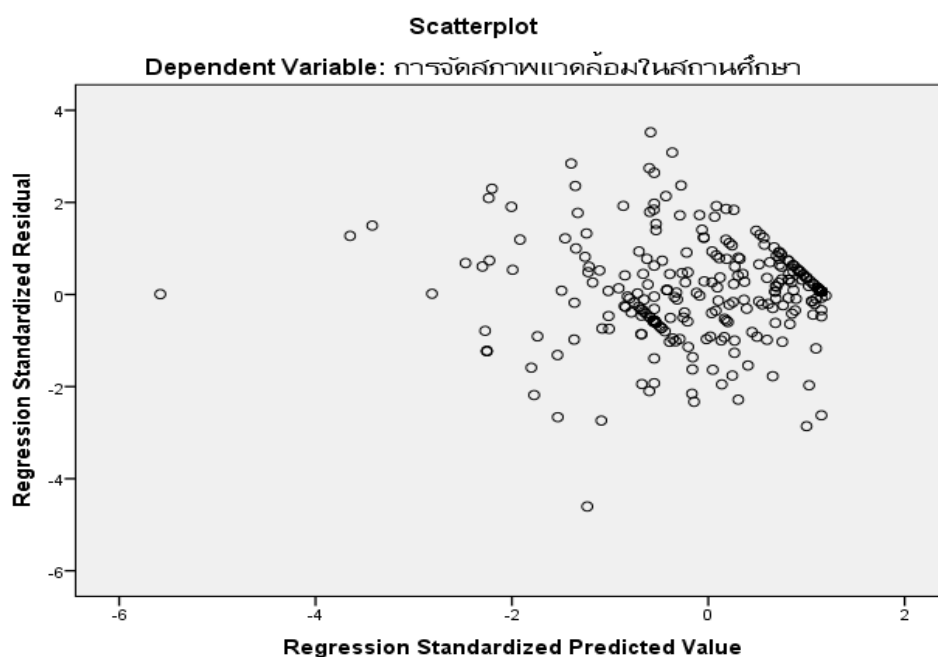

ภาคผนวก ง ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ข้อ 3

3. ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ (Residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากัน

การตรวจสอบความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ (Residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากัน โดยพิจารณาจากแผนภาพการกระจาย Scatter Plot หากค่าความคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงใกล้ศูนย์ กระจายตัวในช่วงแคบ แสดงว่าค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ โดยจากภาพ 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าความคลาดเคลื่อนส่วนใหญ่กระจายอยู่รอบๆ ศูนย์ และกระจายในช่วงแคบๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

ภาพ 2 ภาพการกระจาย Scatter Plot ของตัวแปรเกณฑ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวน้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล
วัน เดือน ปี เกิด	20 ตุลาคม 2523
สถานที่เกิด	ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2546 นศ.บ. (ประชาสัมพันธ์), มหาวิทยาลัยบูรพา, จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2554 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู, มหาวิทยาลัยบูรพา, จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2556 ร.ม. (การบริหารงานยุติธรรมและสังคม), มหาวิทยาลัย บูรพา, จังหวัดชลบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	112/527 หมู่ 1 ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000
ผลงานตีพิมพ์	น้ำฝน พิทักษ์โรจนกุล และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี. วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา เขตอุบลราชธานี. 7(2)